

Gorenjski Glas

PETEK, 22. JUNIJA 2018

LETO LXXI, ŠT. 50, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Energetska sanacija občinskih stavb

Minuli torek je Mestna občina Kranj s konzorcijem podjetij Petrol, Gorenjske elektrarne in Domplan sklenila javno-zasebno partnerstvo pri energetske sanaciji in energetske upravljanju dvaindvajsetih objektov, ki so v lasti občine.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kot je v uvodnem nagovoru zbranim ob slovesnem podpisu povedal kranjski župan Boštjan Trilar, je podpis pogodbe za občino zelo pomemben.

»Prek javno-zasebnega partnerstva smo zbrali 6,2 milijona evrov, s čimer bomo prenovili 22 stavb v občinski lasti, to je šole, vrtce, Prešernovo gledališče Kranj in kranjski bazen. To pomeni, da nam zelo dobro uspeva poleg sredstev proračuna pridobiti tudi dodatna sredstva v obliki evropskih sredstev,

državnih investicij, koncesij energetskega podjetništva. Uporabniki teh stavb bodo dobili boljše okolje, boljše kakovost zgradb, prihranimo pa tudi pri okolju, ker bo manj škodljivih izpustov. Tu je tudi finančni prihranek okoli štiristo tisoč evrov letno, ki jih bomo po izteku pogodbe lahko uporabili za druge investicije,« je poudaril župan Boštjan Trilar in dodal, da bodo večino sanacij začeli izvajati že letos, nekaj celo že naslednji mesec, le dve bosta počakali do drugega leta.

Član uprave družbe Petrol Rok Vodnik je povedal,

da so zelo veseli podpisa pogodbe v Kranju, saj imajo dobre izkušnje sodelovanja z Mestno občino Kranj. Kranjska občina je bila namreč leta 2001 pionirka na področju energetskega pogodbeništvu v Sloveniji. Tedaj je s Petrolom sklenila 15-letno koncesijsko pogodbo, ki je prinesla še višje prihranke od obljubljenih. Na devetih objektih so v 15 letih prihranili toplote za kar triletno ogrevanje. Posebno veliki prihranki so bili zlasti pri ogrevanju olimpijskega bazena.

► 8. stran

Med dvaindvajsetimi objekti, ki jih bodo energetske prenovili, je tudi stavba Prešernovega gledališča v Kranju, kjer bodo posegi še posebno zahtevni. / Foto: Tina Dokl

Elan odprl Alpski smučarski muzej

V Elanu v Begunjah so včeraj ob prisotnosti smučarskih legend Ingemarja Stenmarka in Bojana Križaja odprli Alpski smučarski muzej.

URŠA PETERNEL

Begunje – »Svoje prve Elanove smuči sem dobil kot 13-letni fant na smučarskem kampu. Spominjam se, kako sem bil srečen, da sem

kar tri pare dobil brezplačno ...« S temi besedami je najboljši smučar vseh časov Ingemar Stenmark obudil spomin na svoje prve »elanke« na včerajšnjem odprtju Alpskega smučarskega muzeja

Elan, ki so ga uredili v sklopu tovarne v Begunjah. V muzeju so na ogled tudi originalne Stenmarkove smuči, tudi tiste prve, s katerimi je leta 1976 osvojil svojo prvo zmago v svetovnem pokalu.

Stenmark je ob odprtju muzeja znova segel v roke svojemu nekdanjemu večnemu tekmecu Bojanu Križaju, ki je prav tako pisal zgodovino Elanovih smučí.

► 4. stran

Koncertne dvorane v Kranju še ne bo

Kranjski mestni svetniki se na sredini seji niso strinjali, da bi občina kupila dvorano nekdanjega kina Storžič, kjer naj bi zgradili koncertno dvorano.

► 9. stran

ZA LEP IN TOPEL DOM OKNA SIBAU
IZ LASTNE PROIZVODNJE.

Poletni
popust

SIBAU
Okna in vrata

Sibau okna in vrata d.o.o.
Forme 12, 4209 Zabnica
www.sibau.si

Tel: 04 515 38 78
GSM: 031 768 225
GSM: 031 707 484

Čestitamo vam ob 25. juniju,
dnevu državnosti

Gorenjski Glas

Paketna rešitev
NIZKOENERGIJSKA
HIŠA + PARCELA

JELOVICA

Vse na enem mestu v naselju Belca.

080 23 23 jelovica-hise.si/projekt-belca.html

ŠPORT

Vaterpolisti Triglava državni prvaki

Po petih letih so se vaterpolisti Triglava v sredo zvečer na domačem bazenu veselili naslova državnih prvakov. Četrta tekma finala z vaterpolisti Ljubljane Slovana se je končala z zmago domačinov, ki so slavili s 6 : 5.

15

GG+

Uresničil svoje otroške sanje

Škofjeločan Dan Poljšak bo zadnjo soboto v juniju v Portorožu splovil svojo unikatno leseno jadnico, ki jo je v celoti zgradil z lastnimi rokami. V njeno izdelavo je vložil skoraj sedem tisoč ur dela.

23

GG+

Blizu ji je zven slovenščine

Svoboda je naslov pesmi, s katero je na slovenskem izboru za Pesem Evrovizije nastopila Emilia Džbska z umetniškim imenom Mila. Poljakinja iz Lublina že deset let živi v Kranju, je diplomirana pianistka in pevkica.

28

ZADNJA

Prvi pristanek reaktivnega letala

Prejšnji konec tedna je v Lescah prvič v zgodovini tamkajšnjega letališča pristalo letalo na reaktivni pogon. Z njim se je na Gorenjsko pripeljala ena od udeleženk turnirja na bližnjem golfskem igrišču.

40

VREME

Danes bo dopoldne oblačno s padavinami, popoldne se bo razjasnilo. Jutri in v nedeljo bo sončno in sveže.

☀️ 9/20 °C

jutri: sončno in sveže

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Naravna zaščita pred soncem

Za vse, ki si želijo naravne zaščite pred sončnimi žarki, so idealna izbira olja z naravnim zaščitnim faktorjem (med dve in šest). Eno takih je tudi avokadovo olje, ki bo našo kožo zaščitilo pred soncem, hkrati pa jo bo zmehčalo, nahranilo, osvežilo, navlažilo in ji dalo sijaj ter jo zaščitilo pred izgubo vlage. Avokadovo olje pogosto imenujejo tudi zeleno zlato, saj je zaradi številnih vitaminov, mineralov in maščobnih kislin sinonim za popolno nego kože. Poleg tega pomaga tudi pri tvorbi kolagena, ki ga koža nujno potrebuje, in pri tvorbi vitamina D. Izjemno pomembno pa je, da so olja stoodstotno naravna in hladno stiskana, saj le na ta način kožo razvajajo z vsemi aktivnimi sestavinami, zato svoji koži privoščite le najboljše. Več informacij na: www.yanumi.com.

Nagradno vprašanje: Kako še drugače imenujemo avokadovo olje in za kaj ga uporabljamo? Odgovore s svojimi podatki pošljite do četrta, 28. junija 2018, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Nagrajenka

V nagradni igri, ki je bila objavljena 12. junija 2018, prejme majico s kratkimi rokavi RTV Slovenija ter zgoščenko z ljudskimi skladbami **Marjeta Glavač** iz Lesc. Nagrajenki čestitamo!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **JANEZ POGAČNIK** iz Podnarta.

Potrebujejo več finančnega znanja

V anketi Zveze potrošnikov Slovenije se je izkazalo, da je prezadolženost pogosto posledica slabega upravljanja osebnih financ. Potrošniki bi za boljše upravljanje z njimi potrebovali več finančnega znanja.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V Zvezi potrošnikov Slovenije so v okviru izvajanja javne službe obveščanja in izobraževanja potrošnikov izvedli med 370 potrošniki anketo o njihovih navadah pri ravnanju z denarjem. Anketa je pokazala, da skoraj polovica vprašanih odplačuje vsaj eno vrsto dolga – posojilo ali finančno obveznost, ki izvira iz limita, lizinga ali kreditne kartice. Dolgovi psihično obremenjujejo tri četrtine vprašanih (38 odstotkov te obremenitve občuti občasno, 26 odstotkov pogosto in dobrih deset odstotkov ves čas), posledica tega pa je stres, še zlasti pri tistih, ki zamujajo s plačili. S plačili občasno zamujajo 17 odstotkov vprašanih, pogosto pa dobra dva odstotka. Kar 12 odstotkov vprašanih zaradi zadolženosti občasno ne zmore plačevati izdatkov za osnovne življenjske potrebščine,

dober odstotek pa ima s tem redne težave.

V anketi se je pokazalo, da bi potrošniki potrebovali več finančnega znanja, ki pa ga ne cenijo. Na vprašanje, ali bi rajše imeli več denarja ali znali bolje ravnati z njim, je sedemdeset odstotkov vprašanih izbralo več denarja. Posledica tega je napačno, tudi tvegano ravnanje, zaradi katerega se v preveliki zadolženosti znajdejo tudi posamezniki z visokimi prihodki. Tako bi se, sodeč po rezultatih ankete, skoraj petina vprašanih pri najemu posojila odločila za tvegano, višji obrok posojila že zgolj na podlagi predvidevanj o boljši plači v prihodnosti. V zvezi potrošnikov poudarjajo, da je za finančno varnost posameznika ali družine zelo pomembno, da si znajo postaviti finančne cilje, pri tem pa ugotavljajo, da si takšne cilje pogosteje postavljajo tisti, ki dolgovi nimajo oziroma ne zamujajo z njihovim odplačevanjem.

Številne slovesnosti ob dnevu državnosti

V ponedeljek, 25. junija, slavimo dan državnosti. V nedeljo bo osrednja državna proslava, prireditve v počastitev državnega praznika se vrstijo tudi na Gorenjskem.

MARJANA AHAČIČ,
DANICA ZAVRL ŽLEBIR,
URŠA PETERNEL

Kranj – Prejšnji teden so gorenjsko policijsko veteransko združenje, zgornjegorenjsko združenje veteranov vojne za Slovenijo in Občina Kranjska Gora tradicionalno spominsko slovesnost ob dnevu državnosti pripravili v Ratečah. Veteranski društvi in občina so proslavili pri spominskem obeležju na nekdanjem mejnem prehodu. Slavnostni govornik na prireditvi je bil tokrat Milan Klemenčič, v času osamosvojitvenih procesov poveljnik posebne enote milice tedanje UNZ Kranj, organizator manevrske strukture narodne zaščite za policijo in član skupine, ki je v času vojne za Slovenijo na Gorenjskem koordinirala borbene aktivnosti.

V svojem nagovoru je spomnil na čas pred slabimi tremi desetletji. »Vojna za Slovenijo je trajala deset dni. V tej vojni, ki je nismo želeli, so pripadniki tedanje Teritorialne obrambe in organov za notranje zadeve prisilili Jugoslovansko armado, da se je vrnila nazaj v vojašnice, in zagotovili politiki, da je lahko odigrala svojo vlogo in popeljala Slovenijo na pot samostojnosti,« je poudaril Klemenčič in izrazil obžalovanje, da se po osamosvojitvi država ni razvijala v skladu z obljubami politike in pričakovanju večine državljanov. Prav tako je bil kritičen do različnih interpretacij osamosvojitvenega dogajanja.

Verodostojen spomin na čas osamosvojitve

»Prav je, da se s svečanostmi, kot je današnja, spominjamo takratnih dogodkov in ohranimo verodostojen spomin na takratni čas. Politika, ki spodbuja sovraštvo in izključuje drugače misleče, deli ljudi na leve in desne, ni dobra za slovenski narod. Zdaj je čas, da si vrednote, ki smo jih imeli v mislih, ko smo odhajali na plebiscit, ponovno postavimo kot cilj,« je poudaril slavnostni govornik in dodal, da moramo krepiti socialno in pravno državo, ki naj ne bo brezpotje, iz katerega izhoda najdejo le privilegirani, temveč varuh, pod streho katerega smo vsi enaki pred

Slavnostni govornik na letošnji slovesnosti ob dnevu državnosti v Ratečah je bil Milan Klemenčič / Foto: Marjana Ahačič

zakonom. »Želim si, da bi znali pokazati svojo državljansko pripadnost tudi sedaj, ko Slovenija skupaj z ostalimi evropskimi državami preživlja zahtevne čase. Bodimo enotni, kot smo bili ob vseh velikih dogodkih. Zavedati se moramo, da je imeti lastno državo velika odgovornost in obveza vseh nas. Zato moramo tudi v prihodnje vztrajati na poti do cilja in boljšega življenja vseh državljanov in državljanov.

Na Gorenjskem vrsta slovesnosti

Osrednja občinska prireditev ob dnevu državnosti je bila sinoči pred cerkvijo sv. Jakoba v Hrašah v občini Medvode. Danes, 22. junija, ob 13. uri vabijo na svečanost k stavbi mejne policije na brniškem letališču uprava letališča, Občina Cerklje ter veteranski društvi Sever Gorenjska in Združenje veteranov vojne za Slovenijo Kranj. Na prireditvi v spomin na dogodke v času slovenskega osamosvajanja leta 1991 bo slavnostni govornik Jelko Kacin, veleposlanik naše države pri zvezi NATO. Proslava ob dnevu državnosti in 27. spominsko srečanje umika pripadnikov JLA in Zvezne milice bo tudi na platoju Karavanke, in sicer danes, v petek, ob 16. uri. Slavnostni govornik bo predsednik Zveze policijskih veteranskih društev Sever dr. Tomaž Čas. Naslednjo soboto bo na platoju Karavanke še prijateljsko srečanje. V Radovljici bo slovesnost ob dnevu državnosti ob 18.30 pri Lipi samostojnosti, zatem bodo sledili športni dogodki, ki se bodo nadaljevali še v soboto. Jutri, v soboto,

23. junija, bo ob 11. uri slovesnost na nekdanjem mejnem prehodu na Jezerskem vrhu, s slavnostnim govornikom Stanislavom Fickom iz gorenjskega policijskega združenja Sever. V občini Železniki bodo v soboto ob 20. uri proslavili s kulturno prireditvijo Pesem in ples na Placu pred cerkvijo sv. Antona (v primeru dežja pa uro

skupaj s slovenskimi škofi daroval sveto mašo za domovino ter ob 25-letnici samostojne Slovenske škofovske konference. Maše za domovino bodo v nedeljo tudi ponekod na Gorenjskem, v Javorjah in Gorenji vasi ob 10. uri (kulturni program bo ob 20. uri na Trgu Ivana Regna), v Novi Oselici pa ob 16. uri, povsod z nada-

Dan državnosti, 25. junij, zaznamuje spomin na 25. junij 1991, ko je Slovenija formalno postala neodvisna. Na ta dan sta bili sprejeti Deklaracija o neodvisnosti Slovenije in Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije, sicer slavnostno razglašeni naslednji dan, 26. junija, na Trgu republike v Ljubljani. Jugoslovanska oblast ni priznala slovenske samostojnosti. Oboroženi spopadi med JLA ter slovensko Teritorialno obrambo in slovensko policijo so se začeli 27. junija.

prej v kulturnem domu), slavnostni govornik bo predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Škofja Loka Pavel Jerb. V soboto bo ob 19. uri v Poljanah maša za domovino in zatem prireditev s kulturnim programom in kresom.

Osrednja prireditev na Kongresnem trgu

Osrednja državna počastitev dneva državnosti bo v nedeljo, 24. junija, ob 21. uri na Kongresnem trgu v Ljubljani s slavnostnim govornikom, predsednikom države Borutom Pahorjem. Prireditev na predvečer praznika bosta prenašala nacionalni radio in televizija. Že v četrtek, 21. junija, pa so v Ljubljani s slavnostnim govornikom, predsednikom države Borutom Pahorjem. Prireditev na predvečer praznika bosta prenašala nacionalni radio in televizija. Že v četrtek, 21. junija, pa so v Ljubljani s slavnostnim govornikom, članom združenja Sever Gorenjska. Če bo deževalo, bo slovesnost v Sokolskem domu.

ljevanjem s kulturnim programom. V nedeljo ob 20. uri bodo s kresovanjem skupaj z Možnaristi iz Kamne Gorice proslavili na Suharni na Jelovici, ob 21. uri pa občina Šenčur že tradicionalno pri vaški lipi v Vogljah, v primeru slabega vremena pa v tamkajšnjem domu krajanov. Na sam praznični dan, 25. junij, bodo pri Domu veteranov v Radovljici dopoldne športna tekmovanja v pikadu, streljanju, kegljanju, šahu in prstometu, ki jih bodo opoldne sklenili s proslavo, razglasitvijo rezultatov in prijateljskim druženjem. V Škofji Loki bodo dan državnosti zaznamovali ob 18. uri na Mestnem trgu, kjer bo slavnostni govornik Brane Vigrant, član združenja Sever Gorenjska. Če bo deževalo, bo slovesnost v Sokolskem domu.

Ko strmoglavi letalo

V sredo je na brniškem letališču potekala vaja kriznega odzivanja v primeru letalske nesreče Zlomljeno krilo. Letos so se organizatorji osredotočili na nevarne in eksplozivne snovi.

ALEŠ SENOŽETNIK

Zgornji Brnik – Civilno tovarno letalo, ki na krovu prevaža nevarne snovi, zaradi okvare poskuša zasilno pristati na brniškem letališču, kar mu ne uspe. Strmoglav na vojaški helikopter in letalo, zaradi česar se vname ogenj. Nesreča zahteva dvoje življenj in štiri hudo poškodovane osebe.

To je bil okviren scenarij letošnje vaje Zlomljeno krilo, ki sta jo v sodelovanju s Fraportom Slovenija na vojaškem delu brniškega letališča organizirala Stalna komisija za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov vojaških zrakoplovov Ministrstva za obrambo ter Nacionalni forenzični laboratorij Ministrstva za notranje zadeve.

Po nesreči se prva odzove enota gasilcev na letališču, ki goreče zrakoplove pogasi, obvestilo prejmejo reševalci in preiskovalci ter druge pristojne službe. Kot pravi poveljnik letališke gasilske reševalne enote Milan Dubravac, imajo najdaljši odzivni čas tri minute. Prav kratak odzivni čas je ključnega pomena, da pogasijo goreče predmete. V pomoč pri usposabljanju je tudi Fraportova letalska akademija,

Letošnja vaja Zlomljeno krilo 2018; letališka gasilska enota ima najdaljši odzivni čas tri minute. / Foto: Tina Dokl

v okviru katere bodo v kratkem vzpostavili poligon z različnimi simulatorji, na katerih se bodo usposabljali domači gasilci, hkrati pa bodo omogočali prenos znanja tudi drugim.

Kot dodaja Dubravac, je stopnja varnosti v letalskem prometu na izredno visoki ravni, ravno zato pa je letalski promet tako varen. Čeprav so letalske nesreče predvsem v Evropi in Severni Ameriki zelo redke, pa sem in tja pride do manjših dogodkov, a se večinoma srečno razpletejo prav zaradi ustaljene procedure. Kljub

temu gasilci na letališču ne »čakajo v garažah«, kot pravi Dubravac. Letno na območju letališča namreč zabeležijo okoli dvesto izrednih dogodkov, saj je brniško letališče vse prometnejše.

»Letošnja vaja je za razliko od predhodnih usmerjena v odkrivanje in identifikacijo nevarnih snovi, bodisi nizkoeksplozivnih bodisi kemičnih ali bioloških. Zato smo aktivirali različne resorje, od kapacitet, ki jih ima Slovenska vojska, do civilne zaščite in policije,« je pojasnil polkovnik Mihael Klavžar iz službe za preiskave

letalskih nesreč in incidentov vojaških zrakoplovov. Za scenarij z nevarnimi snovmi so se po Klavžarjevih besedah odločili, ker je uporaba takšnih snovi v porastu v industriji in zaradi večje nevarnosti ogrožanja zdravja in življenja ljudi z nevarnimi snovmi.

Tako je prvič v vaji Zlomljeno krilo sodeloval tudi pes, usposobljen za iskanje nevarnih in eksplozivnih snovi, ki je brez težav našel mesto, kjer je bila takšna snov. »Če pride do raznosa takšnega tovora na veliki površini, je pes edini, ki lahko v kratkem času preišče in z gotovostjo potrdi, da je neka nevarna snov na kraju nesreče,« pravi Peter Levstek iz Veterinarske enote Slovenske vojske.

Čeprav do takšnih nesreč, kakršna je bila prikazana na Zlomljenem krilu, pride izjemno redko, so takšne vaje nujne. Vsaka vaja namreč pripomore k temu, da se odzivnost ekip izboljša. Ker pa je letalstvo v porastu, s številom preletenih kilometrov pa se večja tudi možnost za nesrečo, je tudi potreba po izšolanih in izurjenih preiskovalcih vedno večja.

Letos so na vaji prvič uporabili tudi pse, usposobljene za iskanje nevarnih snovi. / Foto: Tina Dokl

Nagrada za grad Strmol

ALEŠ SENOŽETNIK

Dvorje – Gradu Strmol je specializirana turistična revija Travel & Hospitality iz Londona podelila prestižno nagrado za unikatni grad leta 2018. Med vsemi evropskimi gradovi je grad Strmol, ki ga upravlja Javni gospodarski zavod Protokolarne storitve Republike Slovenije (JGZ Brdo) mednarodno žirijo prepričal na podlagi odličnosti storitev, skrbi

za dizajn in vključenosti lokalnih specifik in vsebin v ponudbo. Grad iz 13. stoletja je s prenovo pridobil status luksuznega butičnega hotela, gosti državne protokolarne dogodke ter druga srečanja, v njem pa pripravljajo tudi poročne slovesnosti. V gradu negujejo tudi spomin na zadnja lastnika gradu, zakonca Hribar, katerih bogata zbirka umetnin in drugih predmetov je še danes na ogled obiskovalcem.

Odstopil občinski svetnik Aleksander Pozvek

Jesenice – Občinski svetnik z liste Slovenske demokratske stranke (SDS) Aleksander Pozvek je odstopil kot član občinskega sveta na Jesenicah. Odstopil je tudi z mesta predsednika odbora za družbene dejavnosti ter člana komisije za volitve, imenovanje in administrativne zadeve (KVIAZ) Občine Jesenice. V 28-članskem občinskem svetu v tem mandatu je to že sedmi odstop, trije občinski svetniki pa so umrli. Kot je pojasnila Mojca Levstik iz kabineta župana Občine Jesenice, naj bi ugotovitveni sklep o prenehanju mandata Aleksandra Pozveka uvrstili na septembrsko sejo občinskega sveta. Ker bo to predvidoma zadnja seja v tem mandatu, pa bržkone novega člana niti ne bodo imenovali. V skladu z zakonom o lokalnih volitvah namreč imenovanje nadomestnega člana ni potrebno, če občinskemu svetniku mandat preneha manj kot šest mesecev pred potekom mandatne dobe občinskega sveta (razen če občinski svet odloči drugače).

k

KOMENTAR
ANA ŠUBIC

Sam doma?

Danes se začinjajo težko pričakovane poletne počitnice, ki pa nekaterim staršem, zlasti učencev iz nižjih razredov, prinašajo tudi skrbi. In stroške, saj mlajši šolarji pač ne morejo biti doma povsem sami, zato si starši pomagajo tudi z različnimi oblikami počitniškega varstva, ki pa ni ravno poceni.

Kam z otrokom v teh desetih tednih, sem se kot mamica prvošolke tudi sama začela spraševati že kar nekaj časa nazaj, saj tako kot drugi zaposleni starši ne morem biti celo poletje doma. Za razliko od nekaterih imam vsaj možnost, da gre lahko deklica v varstvo k starima staršema, kjer bo preživela lep del počitnic. Ko prištejem še tri tedne dopusta, konjičkove počitnice, oratorij, plavalno šolo in dva tedna v kranjskem medgeneracijskem centru, bo končno – 3. september, ko se začne novo šolsko leto.

Ja, za nekatere starše so lahko počitnice kar dolge ... V Kranju imamo sicer zadnja leta brezplačne počitniške aktivnosti v medgeneracijskem centru, ki ob sofinanciranju občine, države in EU potekajo kar osem ur dnevno. Pa vendarle sprejmejo do trideset udeležencev dnevno. Potrebe so zagotovo večje: ne nazadnje je bilo v kranjski občini letos samo prvošolcev več kot 650. Poleg tega je zaradi širše dostopnosti programa otrok v aktivnosti lahko vključen največ

dvajset dni. S tem sicer ne moreš v celoti »pokriti« poletnih počitnic, a v večini drugih občin starši možnosti, da bi otroka zjutraj oddali v brezplačno varstvo in prišli ponj popoldne na poti iz službe, sploh nimajo. V Ljubljani, denimo, je bilo ob začetku zbiranja prijav na subvencionirano varstvo skoraj obsedno stanje; nekateri programi so pošli v manj kot minuti, izvajalcem so se zaradi navala sesule spletne strani ... Zanimanje za brezplačno ali vsaj cenejše počitniško varstvo se bo z leti povsod bržkone samo še stopnjevalo, saj plačljive vsebine dodobra zarežejo v družinski proračun, babice in dedki pa tudi ne morejo povsod vskočiti. Morda živijo na drugem koncu Slovenije, niso več tako vitalni ali pa so, kar je vse bolj pogosto, še v službi.

Občutek, ko imaš otrokove počitnice skrbno načrtovane in razdelane od prvega do zadnjega dne, je kar malce nenačuden. So dnevi, ko so otroci vključeni v razne dejavnosti tudi po osem ur in več, preden starši prihitimo ponje, sploh še počitniški? Po drugi strani pa se mi poraja vprašanje, ali ni nemara celo bolje, da ima otrok vsaj del počitnic organiziranih? Pa ne le mlajši učenci, pač pa predvsem starejši, tisti, ki so že sami doma. Marsikdo izkoristi odsotnost staršev in mu dneve zapolnjujejo televizija, telefon, tablica, kar je – vsaj po mojem – daleč od aktivnega in kakovostnega preživljanja počitnic.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Plezalci moteči za ptice pri gnezdenju

Eko patrolja okoljske organizacije Alpe Adria Green (AAG) si je v aprilu ogledala območje plezališča na Bohinjski Beli, in kot opozarjajo v svojem poročilu, naj bi plezalci vznemirjali ptice, ki gnezdijo v skalovju, oziroma so jih nekaj celo odgnali od njihovih gnezdišč.

MATEJA RANT

Bohinjska Bela – Na območju skalnega masiva Iglice v vasi Bohinjska Bela obstaja več kot dvajset plezalnih smeri, v steni pa je po trditvah AAG dnevno v konicah prisotnih tudi po petdeset plezalcev hkrati. Kot opozarjajo v AAG, s tem motijo ptice, ki gnezdijo na tem območju, to so postovke, krokarji in velike uharice. Plezalne smeri se obnavljajo in širijo še danes, so še dodali, glavno vlogo pri tem pa naj bi imel odsek za prosto plezanje pri Planinski zvezi Slovenije. Pri PZS so zavrnila te navedbe in pojasnili, da niso upravljavci nobenega plezališča v državi, skrbijo pa za strokovno usposobljenost opremljevalcev in za nabavo materiala za varovanje v plezalnih smereh.

Plezalno smer lahko uredi kdorkoli

»Nastajanja plezalnih smeri PZS nikakor ne more v celoti nadzorovati, saj plezalno smer v plezališču lahko v bistvu uredi kdorkoli. PZS lahko samo nadzoruje, komu in za kakšne namene razdeli prej omenjeni material za varovanje,« je razložil strokovni sodelavec

Napisi, s katerimi plezalce opozarjajo na ptice, ki gnezdijo v skalovju / Foto: Primož Pičulin

komisije za športno plezanje pri PZS Tomo Česen in pojasnil, da so bili prvi plezalci na omenjenem območju domačini, za svoja usposabljanja pa je plezališče v preteklosti uporabljala nekdanja Jugoslovanska ljudska armada (JLA), zdaj pa tudi Slovenska vojska. Ob tem so v AAG navedli, da so vojaki JLA po vsakem obisku in uporabi tega zemljišča za seboj odstranili klinke in območje vrnili v prvotno stanje, Slovenska vojska pa je po njihovih navedbah

v skalovje namestita stalne klinke, vendar samo v treh smereh. »Sočasno se je začelo množično širjenje prostega plezanja, kar je privedlo do tega, da je vsak po svoje razvijal nove plezalne smeri z nameščanjem stalnih klinov, opank in verig.« Vse to naj bi zelo vznemirjalo ptice na tamkajšnjem območju, opozarjajo pri AAG. »V skalovju redno poskušata gnezditi dva para postovk, vendar pa je v zadnjih dveh letih preživel en sam mladič.« Krokarji in velike uharice, ki

jih prav tako opažajo na tem območju, naj bi si za gnezdenje že izbrali drugo lokacijo. Pri tem plezališče, še dodajajo pri AAG, leži v varovanem območju Nature 2000. Kot je pojasnil Tomo Česen, Natura 2000 za plezališča in smeri, urejene pred letom 2004, ne določa sprememb, dovoljuje pa obnavljanje oziroma novo opremljanje obstoječih smeri. »Komisija za športno plezanje je začela sistematično obnovo plezališč z vstavljanjem kakovostnih materialov za

varovanje leta 1999, velika večina plezalnih smeri na Bohinjski Beli pa je bila urejena do leta 1989.«

Skrbijo za varnost

Zavedajo se, ob tem dodaja Česen, da je slovenska plezalna skupnost iz leta v leto večja, zato so lani začeli s projektom Opremimo slovenska plezališča, s katerim želijo plezališča ohraniti varna,

V okviru projekta Opremimo slovenska plezališča želijo plezališča ohraniti varna, dostopna in urejena. Pri tem projektu povezujejo plezalce in lastnike tudi pri obveščanju o težavah v plezališčih, delijo informacije o gnezdenju ptic in obiskovalce plezališč pozivajo k upoštevanju naravnega okolja živali.

dostopna in urejena. Pri tem projektu povezujejo plezalce in lastnike tudi pri obveščanju o težavah v plezališčih, delijo informacije o gnezdenju ptic in obiskovalce plezališč pozivajo k upoštevanju naravnega okolja živali. Na

Bohinjski Beli razen tega zaradi neposredne bližine stanovanjskih objektov svoje člane opozarjajo, da spoštujejo dogovorjena pravila glede parkiranja ter vedenja in ravnanja v plezališčih.

Ne načrtujejo večjih posegov

V zvezi s plezališčem Bohinjska Bela so v AAG še navedli, da naj bi v Turističnem društvu Bohinjska Bela v sodelovanju z blejsko občino načrtovali tudi gradnjo pomožnega objekta na tem območju, ki bi služil kot garderoba in okrepčevalnica, pa tudi ureditev platoja za skoke z elastiko in celo napeljave za spuste po jeklenici. Predsednica turističnega društva Francka Gregorc je zavrnila, da za to sliši prvič in da vsekakor ne načrtujejo nobenih večjih investicij na tem območju. »Plezanja ne moremo prepovedati, lahko pa poskrbimo, da bo okolica čistejša in lepše urejena,« je razložila in dodala, da so v sodelovanju z občino že lani postavili premična stranišča, poskrbeli so tudi za reden odvoz smeti. »Kakšnih večjih posegov v prostor pa to območje niti ne bi preneslo,« je poudarila tudi Francka Gregorc.

V večji sodobni pralnici v Škofji Loki zaposlimo

RAČUNOVODJO (m/ž)

Zaželena je najmanj srednješolska izobrazba ekonomske smeri. Delavno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas trimesečnim poskusnim delom.

Ponudbo z življenjepisom, prosimo, pošljite v roku 10 dni na naslov: Negovanje tekstilij Šinkovec, d.o.o., Kidričeva cesta 55, 4220 Škofja Loka ali na e-naslov: mateja.sinkovec1@siol.net.

V Bitnjah jubilej gasilcev

Zgornje Bitnje – Ob devetdesetletnici delovanja Prosto-voljnega gasilskega društva Bitnje jutri, v soboto, tamkajšnji gasilci vabijo na slovesnost, ki se bo ob 17.45 začela z zborom gasilcev in parado. Ob 18. uri se bo prireditev nadaljevala s programom, ki se bo zaključil s tradicionalno gasilsko veselico.

Odprli Alpski smučarski muzej

◀ 1. stran

Ideja, da bi uredili muzej, je po besedah glavnega izvršnega direktorja Elana Jeffreya Tirmana zorela dalj časa. »Ko sem prišel v Elan, sem hitro ugotovil, kaj Elan pomeni za Slovence. Pomislil sem, da bi bilo lepo, da bi to ponosno zgodovino pokazali vsemu svetu,« je dejal Tirman. Kot je dodal, je Elan tako sploh prvi izdelovalec smuč, ki se lahko pohvali s svojim muzejem in na enem mestu predstavlja svojo bogato zgodovino, tradicijo in inovativnost.

V muzeju, ki se razteza na skoraj dvesto kvadratnih metrih, predstavljajo zgodbo bogate Elanove zgodovine, ki se je začela pred več kot sedmimi desetletji. Leta 1945 je Rudi Finžgar na Zgošči ustanovil obrtno zadružno Elan, v njej pa je začel izdelovati smuč in telovadno opremo. Na ogled so številne smuč, od prvih lesenih, ki jih je zase izdelal Rudi Finžgar, ki je bil tudi

uspešen smučarski skakalec, do najsodobnejših. Prav tako so na ogled nekateri prvi stroji, s katerimi so izdelovali smuč, obiskovalci pa si lahko celo sami »izdelajo« smučko, se poskusijo v različnih smučarskih tehnikah, si ogledajo legendarne posnetke zmagovalcev na Elanovih smučeh ...

V muzejsko razstavo je avtor Tomaž Šlibar vključil

tudi druge Elanove izdelke, denimo zanimive kose telovadnega orodja, plovil in celo teniške loparje ... Pridobili pa so celo sedeže s sedežnic na Voglu in Krvavcu.

Prihodnji teden v Elanu vabijo na dneve odprtih vrat muzeja, med 25. in 30. junijem bodo obiskovalce brezplačno popeljali skozi desetletja Elanove zgodovine.

Ingemar Stenmark in Bojan Križaj na včerajšnjem odprtju Alpskega smučarskega muzeja Elan v Begunjah

Vlasta Nussdorfer, varuhinja človekovih pravic (Fotografija: Stane Jerko)

Varuhinja človekovih pravic v Kranju

Sreda, 4. 7. 2018

Prostori mestne občine Kranj
Slovenski trg 1

Pogovor z varuhinjo in svetovalci
ter prijava kršitev

Prijavite se na **030 720 225**
do 2. 7. 2018 do 15. ure

*Če potrebujete tolmača za znakovni jezik,
nam sporočite v pisni prijavi na info@varuh-rs.si.
Naglušnim omogočamo pogovor ob pomoči indukcijske zanke.

V Vintgarju sanirajo cesto

Soteska Vintgar je bila v preteklih dneh zaprta za obiskovalce, saj so izvajali sanacijo plazu, ki se je sprožil pred dobrim mesecem in močno poškodoval cesto.

MATEJA RANT

Gorje – Obiskovalce soteske Vintgar je v preteklih dneh presenetilo obvestilo, da je soteska zaprta, pred vhodom jih je pričakala tudi žičnata ograja. Sotesko so zaprli zaradi varnosti, saj je potekala sanacija močno poškodovane ceste tik pred vhodom, je pojasnil predsednik Turističnega društva Gorje Janko Peterman. »Polovica ceste med parkiriščem in vhodom v so-

Soteska Vintgar je bila v preteklih dneh zaradi obsežne sanacije plazu zaprta za obiskovalce. / Foto: Primož Pičulin

V soteski Vintgar bodo že jutri znova odprli vrata obiskovalcem, čeprav sanacija ceste pred vhodom v sotesko še ni v celoti končana.

tesko je spomladi zgrmela v vodotok, pred začetkom obnove pa je bilo treba zbrati vsa potrebna soglasja. »Čeprav sanacija še ni v celoti končana, naj bi že jutri spet odprli vrata obiskovalcem.

Po besedah Janka Petermana bodo v teh dneh končali sanacijo usada, zato bo

predvidoma od jutri dalje znova mogoč obisk soteske, ob tem pa bodo nadaljevali z utrjevanjem brežine. »Sprva namreč ni kazalo, da bo potreben tako velik poseg, zaradi tega so narasli tudi stroški sanacije, ki bo skupaj vredna okrog sto tisoč evrov,« je razložil Peterman

in dodal, da je sicer v soteski že vse pripravljeno, da znova sprejmejo obiskovalce. Teh niso mogli zadržati niti v času, ko so potekala dela, je bil nad nepremišljenostjo ljudi začuden tudi župan Peter Torkar. »V preteklih dneh so v soteski še nameščali zaščitne mreže in

obnavljali mostičke, zato je bilo to zelo nevarno,« je opozoril. Dostop do soteske bo tudi po odprtju še otežen, saj v teh dneh širijo tudi dostopno cesto in urejajo parkirišča, je še pojasnil Peterman, ki zato obiskovalcem svetuje, naj jih sotesko čim več obišče peš ali s kolesom.

Strah krajanov ostaja

Strokovnjaki Geološkega zavoda Slovenije so krajanom Koroške Bele predstavili izsledke raziskav plazov nad vasjo. Ti kažejo, da bi sprožitev drobirskega toka predstavljala veliko nevarnost za kraj.

URŠA PETERNEL

Koroška Bela – Na Koroški Beli je v torek potekala težko pričakovana predstavitev izsledkov raziskav plazovitega območja nad vasjo, ki so jih strokovnjaki Geološkega zavoda Slovenije opravljali lani jeseni. Dr. Tina Peternel, dr. Jernej Jež in dr. Jošt Sodnik so okrog šestdesetim krajanom podrobno predstavili potek raziskav, oceno nevarnosti in predloge zaščitnih ukrepov.

Kot so pojasnili, je aktivno plazenje opazno že na samem terenu, saj se kažejo odprte odlomne razpoke, deformacije gozdnih cest, zastajanje vode, ukrivljena drevesa. V sklopu raziskav so na plazovih Urbas in Čikla opravili sedem geomehanskih vrtn, najgloblje tudi štirideset metrov globoko. Kot so ocenili na osnovi meritev, je v plazu Urbas skoraj devetsto tisoč kubičnih metrov aktivno premikajočih mas, v plazu Čikla pa 140 tisoč kubičnih metrov. Obenem so ugotovili,

da so na širšem območju še vsaj štirje večji in vsaj 15 manjših pojavov plazenja. Ob izrednih vremenskih razmerah, dolgotrajnem deževju, taljenju snega ali potresu bi se lahko sprožil drobirski tok, kakršen je zasul

avtomatski sistem kamer, merilec pretoka potoka Bela, merilec razpok, sistem za avtomatsko beleženje padavin, svetujejo pa tudi periodične terenske obhode strokovnjakov. Obenem predlagajo gradbene ukrepe, pred-

lubadarja in gradnjo gozdnih cest, da ne bi še pospešili plazenja, so opozorili.

Jeseniški župan Tomaž Tom Mencinger je ob tem dejal, da so se na Občini Jesenice aktivno vključili v reševanje problematike. Konec maja so bili tako na sestanku na ministrstvu za okolje in prostor, naslednji sestanek bo predvidoma v juliju. Občina Jesenice bo, kot je dejal župan, zagotovila denar za vzpostavitev sistema monitoringa, medtem ko naj bi država zagotovila denar za urejanje zaplavnih pregrad in struge potoka Bela. Dela naj bi se začela še letos. Sicer pa je ministrstvo za okolje in prostor zagotovilo tudi 130 tisoč evrov, kolikor so stale dosedanje raziskave. Poveljnik občinskega štaba civilne zaščite Igor Arh je povedal, da razmere spremljajo in pripravljajo ukrepe v primeru zaščite in reševanja ob izrednih razmerah. Navzoči krajanji so sicer dobili veliko informacij, a so izrazili dvom, ali se bodo ukrepi zares izvajali.

»Ugotovitve so še slabše, kot smo pričakovali. So pa zato vendarle določeni in finančno opredeljeni strokovni ukrepi za zagotovitev varnosti. V naslednjem obdobju pričakujemo usklajevanje omenjenih ukrepov med občino in ministrstvom, določitev prioritete ter njihovo terminsko opredeljenost. Pričakujemo, da bomo z njimi javno seznanjeni najkasneje do 1. avgusta letos ter da bodo prvi, najbolj nujni izvedeni kar najhitreje, že jeseni,« je po predstavitvi v imenu krajanov dejal Robert Sušanji iz civilne iniciative Plazovi nad Koroško Belo.

Log pod Mangartom. Sprožitev bi imela uničujoče posledice za objekte, kot se je to v zgodovini že zgodilo, in sicer leta 1789, ko je plaz zasul dobršen del vasi.

Med predlaganimi zaščitnimi ukrepi je v prvi vrsti vzpostavitev sistema monitoringa, kamor sodijo

vsem gradnjo lovilnih objektov, ki bi material zaustavili v grapah pod plazovi, namestitev fleksibilnih mrežnih pregrad, gradnjo klasičnih zaplavnih pregrad in redno čiščenje zarasti in drevov ter struge potoka Bela. V prihodnje bo treba zelo skrbno načrtovati tudi sečnjo zaradi

Razočarani nad odzivom države

V Cerkljah so razočarani nad odzivom države po neurju, ki je nanosilo ogromne količine materiala na področje spodnje postaje žičnice Krvavec.

ALEŠ SENOŽETNIK

Grad – Po silovitem neurju, ki je konec maja pustilo pod Krvavcem, je Direkcija RS za vode (DRSV) takoj po ogledu terena pristopila k čiščenju vodotokov in pribrežnih površin, sporočajo z direkcije. Čiščenje naj bi zaključili ta teden. Prejšnji tork je koncesionar Hidrotehnik začel čiščenje zaplavnih pregrad na reki Reki v Gradu, v četrtek pa se je začelo tudi čiščenje prodnega usedalnika na Zgornjem Brniku in odseka Reke nad spodnjo postajo žičnice do vodnega črpališča, s čimer bodo dela, ki so do sedaj stala okoli trideset tisoč evrov (končna vrednost bo znana naknadno), zaključena.

A kot pravi cerkljanski župan Franc Čebulj, ki se je sestel s predstavniki države in koncesionarjem, je nad odzivom države razočaran. »Največja nevarnost preti od zgoraj, kjer v Lukenskem in Brezovškem grabnu čaka, da bo v dolino zgrmelo še okoli tri milijone kubičnih metrov materiala,« je zaskrbljen Čebulj, ki je od pristojnih sicer dobil zagotovilo, da bodo pripravili projekt za sanacijo, a do uresničitve obljub bi po njegovem lahko trajalo še dolgo. V Cerkljah si želijo

na odseku od hidroelektrarne proti spodnji postaji žičnice preusmeriti strugo Reke, hkrati pa bi radi položili tudi nove vodovodne cevi za krvavski sistem. Ob tem Čebulj poudarja, da v primeru ponovitve podobnega neurja, grozi tudi onesnaženje vodnih virov približno 35 tisoč ljudi.

Nazadnje je bilo področje urejeno pred leti, ko se je za sanacijo zavzel domačin Silvo Žlebir, ki je v tistem času vodil Agencijo RS za okolje. »Tokrat se je področje saniralo in naredilo zidane zadrževalnike, predvsem pa se je ogradiło drewno zajetje. Takrat je sanacijo v celoti financirala država. Tokrat smo v občini pripravili sanacijo delno financirati,« pravi Čebulj, njegovim besedam pa pritrjujejo tudi na direkciji, kjer dodajajo, da so pregrade in sistemi pragov na Brezovškem grabnu tokrat opravili svojo nalogo. »Glede na stanje po neurju je DRSV naročila projektantu vodnogospodarskih ureditev in geologu, da opravita temeljit ogled stanja na teh dveh vodotokih ter pripravita strokovno poročilo, na podlagi katerega bodo odvisni nadaljnji koraki,« so še sporočili z direkcije.

Harmonike ob jezeru

Jezersko – Na Jezerskem bodo na praznični dan, 25. junija, zaigrale harmonike. Gostišče ob Planšarskem jezeru namreč prireja tekmovanje harmonikarjev, mladih godcev, ki je vsako leto v tem času, še lani je sodilo v sklop občinskega praznovanja. Poleti bosta ob Planšarskem jezeru še dve prireditvi, 14. julija Veseljakov piknik, 12. avgusta pa jubilejni, šestdeseti Ovcarski bal, je v imenu organizatorjev povedal Milan Milošič iz gostišča. Letos bodo na njem igrali Modrijani.

Spoštovani uporabniki poštinih storitev,	
z 12. julijem 2018 se spremeni delovni čas pogodbene pošte 4245 Kropa.	
Delovni čas pogodbene pošte 4245 Kropa:	
ponedeljek, sreda, petek:	8.30 – 13.30,
torek, četrtek:	13.00 – 18.00,
sobota:	9.00 – 11.00.
Z 12. julijem 2018 se spremeni delovni čas pogodbene pošte 4227 Selca.	
Delovni čas pogodbene pošte 4227 Selca:	
ponedeljek, sreda, petek:	8.00 – 13.00,
torek, četrtek:	13.00 – 18.00,
sobota:	9.00 – 11.00.
Ob nedeljah in praznikih bo pošta zaprta.	
Veselimo se vašega obiska.	
Pošta Slovenije	

Štirideset let dupljanske galerije

V štiridesetih letih se je v galeriji obnovljene propadajoče graščine zvrstilo 135 likovnih in drugih kulturnih dogodkov.

JOŽE KOŠNJEK

Duplje – Danes 97-letni dolgoletni sodelavec ljubljanskega radia, katerega prag je prestopil že leta 1939, profesor na Akademiji za gledališče, radio in televizijo ter dolgoletni režiser radijskih iger Dušan Mauser, njegov sin Matjaž in njegova soproga Metka so bili v petek zvečer upravičeno ponosni. Galerija v obnovljeni dupljanski graščini, ki so jo Mauserjevi kupili v začetku osemdesetih let, je konec tedna v okviru praznovanja praznika Občine Naklo proslavila štirideset let delovanja. Predsednik Kulturnega in turističnega društva Pod krivo jelko Duplje Ivan Meglič je v nagovoru povedal, da je graščina z galerijo postala kulturno središče kraja. V njej se je v teh letih zvrstilo 135 likovnih in drugih kulturnih dogodkov, njena vrata pa je prestopilo več tisoč obiskovalcev. Mauserjevi,

Foto: Primož Piculin

Oče Dušan, snaha Metka in sin Matjaž Mauser pred galerijo v dupljanski graščini

priseljenci iz Ljubljane, so postali del kraja in občine, novo okolje pa jih je sprejelo za svoje. Razstava o zgodovini galerije, ki jo je odprl župan Občine Naklo Marko Mravlja in bo odprta do 2.

septembra, je zgodba o neverjetni energiji in vztrajnosti Mauserjeve družine, o velikem znanju, saj so velik del dela opravili sami, o spoštovanju stavbne dediščine in zgodovine kraja in hiše,

ki so jo kupili, ter želji sodelovati s krajani in društvu iz kraja in občine. Za jubilej sta tudi kulturni program pripravila domačina – zakonca Klančnik iz Zgornjih Dupelj – s harmoniko in pesmijo.

»Seveda je še živ spomin na leta, ko smo prihajali v Duplje, še zlasti na delo, ki smo ga opravili. Morda je bilo vse lažje, ker sem se še v letih službe, v kateri sem resnično užival, odločil, da moram tudi v pokoju kaj početi. Na Gorenjskem smo iskali staro hišo, da bi jo obnovili. Našli smo jo v Dupljah, v propadajoči graščini. S sinom Matjažem, ki je že imel idejo, kaj bo v hiši, sva se lotila dela. Bila sva vztrajna. Če sva že nekaj začela, potem pojdiva do konca, sva si rekla. Spomeniški varstveniki so nama pomagali, svetovali. Ker je manjkalo pe-ska, so nama ga domačini vozili iz Bistrice. Vse, kar je bilo v hiši staro, izvirno, sva pustila, drugo pa podr-la. Leta 1978 je imel v galeriji France Slana prvo razstavo. Odprl jo je pokojni dr. France Bučar,« se prihoda v Duplje in obnove graščine spominja Dušan Mauser. Rad pove, da so bili

domačini mirni in prijazni. »Le mi smo delali kraval, ko smo vse dni nekaj razbijali,« pravi. Sin Matjaž Mauser, ki je s soprogo Metko sedanj »dupljanski graščak«, dodaja, da je bil med pripravo razstave o štiridesetletnici delovanja galerije presenečen, koliko stvari se je zgodilo. »Pregled vseh dogodkov v galeriji na dolgem papirnem traku, ki ga obiskovalci potrpežljivo in pozorno opazujejo, kaže, da nam je stvar uspela. Odvijala se je spontano. Ničesar nismo posebej planirali, zato nam je bilo lažje. Slikarskim razstavam smo postopoma dodajali še druge razstave in začeli sodelovati z društvom Pod krivo jelko, okoliškimi šolami in občino. Mislim, da smo se vživeli v življenje kraja, čeprav smo bili sprva morda nekoliko motteči. Vsakomur radi odpremo vrata svojega doma, če smo le doma,« pove Matjaž Mauser.

SLUŽBA
je **DRUŽBA**

Pridružitbi se

Kovačnica, Kranj | 26. - 29. 6. 2018

ZAVOD ZA ZAPOSLJEVANJE
REPUBLIKA SLOVENIJA
EVROPSKA UNIJA
C.M.A.K.
EUROPLAKAT

Niso naklonjeni spremembi meje

Jezerški občinski svetniki so zavrnil predlog odloka o spremembi meje med naseljema Kamniška Bistrica in Zgornje Jezersko. S spremembo bi zagotovili stik osrednje slovenske regije z državno mejo z Avstrijo, kar bi omogočilo možnost povečanja sredstev, ki jih naša država dobi iz evropskega čezmejnega sodelovanja.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Jezerško – Pobuda je prišla z ministrstva za gospodarstvo in vladne službe za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Njuni predstavniki Marko Drofenik, Igor Strmšnik in Dimitrij Pur ter Bojan Pirc z geodetske uprave in Rok Šimenc iz Razvojnega agencije BSC Kranj so bili ob odločanju tudi prisotni na seji občinskega sveta na Jezerskem.

Če bo imela osrednja slovenska regija (prek Kamniške Bistrice) stik z državno mejo z Avstrijo, bo lahko pridobila občutno več denarja v obdobju po leto 2020 iz programa čezmejnega sodelovanja med Slovenijo in Avstrijo. Sprememba bo povečala število prebivalcev in to naj bi Sloveniji prineslo 20 milijonov evrov. Za občino Jezersko to ne pomeni

nikakršne izgube ozemlja, ohrani tudi stik s sosednjo občino Solčava, predstavniki države pa ji ni obetajo boljše možnosti na razpisih za različne projekte, nacionalnih in evropskih. Župan Jurij Rebolj, ki pobudo podpira (enako župan občine Kamnik), je omenil dve prednosti, če Jezersko pristane na dogovor o spremembi na državni meji. Ena so možnosti za pridobitev nepovratnih sredstev, če bodo imeli pripravljene projekte, z drugo pa »pridobijo nekaj prijateljev v državnih organih, za katere upajo, da jim bodo prisluhnili tudi ob njihovih drugih potrebah«.

Državotvorno dejanje

Pobuda ni nova, pozna jo že prejšnji župan Jurij Markič iz leta 2012. Odtlej se ni nič zgodilo, sedaj pa je z države na vrat na nos spet

prišla pobuda. S spremembo se očitno zelo mudi. Večina svetnikov pa ji ni naklonjena, saj ni zagotovil, kaj bo občina Jezersko s tem pridobila. Politika ne drži besede, bomo res dobili denar iz razpisov, denar bo dobila osrednja regija, Jezersko pa je kako drobtinico, gre za manipulacijo, so nizali pomisleke. Osrednja slovenska regija je daleč najbolj razvita, zakaj je torej potrebno, da postane obmejna. Obmejne regije Evropa podpira ravno zato, ker so obrobne in manj razvite, da bi se zmanjšala neenakost. Namesto časa, ki ga država trati za takšne poteze, naj se raje ukvarja z marginalnimi območji, da bo razvoj države res skladnejši, smo slišali na seji občinskega sveta.

Svetnike je zmotila tudi oznaka, da gre pri tej spremembi pravzaprav za

državotvorno dejanje, kar povečuje pritisk na svetnike. Ob tej priložnosti so gostje tudi slišali, naj bo tudi država malo bolj državotvorna do majhnih občin, kot je Jezersko, ne pa da imajo neurejeno državno cesto, težave na gozdnih cestah, zamašene vodotoke in da so prisiljeni več let zapored odpravljati posledice naravnih nesreč. Za tako konkretne namene namreč pričakujejo denar od razpisov, ne pa denimo za izdajo raznih brošur. Predlaganega odloka niso izglasovali, župan Jurij Rebolj je ob tem izrazil razočaranje, češ da je tipično slovensko gledanje, da sosedu nečesa ne privoščimo, če pri tem tudi sami nimamo koristi. Sedaj bo to temo znova ponudil v torek na drugi junjski seji občinskega sveta s predlogom, naj se obravnava po skrajšanem postopku.

Pretnarju velika plaketa

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Radovljiški občinski svet je sprejel sklep o podelitvi občinskih priznanj za letošnje leto. Veliko plaketo Občine Radovljica bo na slovesnosti ob občinskem prazniku za dolgoletno delovanje v Planinskem društvu Radovljica prejel Janez Pretnar. Prejemniki plaket Občine Radovljica so Domen Škofic za izjemne dosežke v športnem plezanju, Tomaž Rotar za vzpon na Mount Everest in Domen Marinčič za

kakovostno umetniško vodenje ter prispevek k izjemnosti Festivala Radovljica v slovenskem in mednarodnem prostoru. Plakete Antona Tomaža Linharta pa prejmejo Franci Černe za dolgoletno uspešno kulturno udejstvovanje, Linhartov oder za štiridesetletno ustvarjalno sooblikovanje in bogatenje kulturne podobe občine Radovljica na področju gledališča in umetniške besede ter Matjaž Arno za spodbujanje in umetniško usmerjanje varovancev CUDV Radovljica.

Na novo bodo odmerili cesto

Šenčur – Te dni nas je poklical občan Šenčurja, češ da se je začelo asfaltiranje ceste od Mlakarjeve ulice proti Protenexu, vendar eden od lastnikov tamkajšnjih zemljišč ne dovoli asfaltiranja. Kaj je temu krivo, smo vprašali župana Občine Šenčur Cirila Kozjeka. »V občinskem proračunu smo letos predvideli asfaltiranje dveh odsekov ceste na Mlakarjevi, ki doslej še nista bila urejena. Pridobili smo ponudbe in v teh dneh tudi začeli dela na obeh odsekih. Na enem imamo jasno postavljene mejnike, na drugem pa nam eden od lastnikov brani asfaltiranje, dokler niso urejene meje. Trdi namreč, da mejnik z njegovim zemljiščem poteka po sredini obstoječe ceste,« razloži župan Ciril Kozjek. »Naročili smo geodetski posnetek, ki bo razjasnil stanje, nato pa se bomo odločili, kako naprej. Če res posegamo v zemljišče, ki ni naše, se bomo z lastnikom dogovorili o odkupu. Nato upam, da bomo jeseni lahko nadaljevali ureditev tega odseka.«

Tudi v Šenčurju za ljubljanski center

Tudi Občina Šenčur namerava pristopiti k Regijskemu centru za ravnanje z odpadki Ljubljana. Komunalna Kranj sicer tja že leto in pol odvažata tudi šenčurske odpadke.

ANA ŠUBIČ

Šenčur – Šenčurski občinski svetniki so na zadnji seji dali soglasje k podpisu pogodbe o pristopu Občine Šenčur k skupnemu ravnanju z odpadki v Regijskem centru za ravnanje z odpadki (RCERO) Ljubljana. V zvezi s tem so potrdili tudi odlok o koncesiji za gospodarski javni službi obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostanke predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov z območja občine Šenčur. Pristopna pogodba med Mestno občino Ljubljana in Občino Šenčur je po besedah direktorja Komunale Kranj Marka Kocjančiča nekakšen preddogovor za sklenitev prave koncesijske pogodbe, ki bo zasnovana na potrjenem odloku.

Kocjančič je svetnikom povedal, da so se kar nekaj časa odločali med ljubljanskim in jeseniškim centrom, svet ustanovitelj je pa se nazadnje odločil za pristop k RCERU Ljubljana.

Stroški so sicer primerljivi, a ima ljubljanski center boljše pogoje za ravnanje z odpadki in dolgoročne pogodbe s prevzemniki odpadkov, je poudaril. Tudi na občinskem odboru za javno infrastrukturo so po besedah svetnika Branka Zornana ugotavljali, da je RCERO Ljubljana na dolgi rok bolj smiselna izbira. Komunalna Kranj sicer (začasno) že leto in pol odpadke, tudi iz Šenčurja, odvažata v Ljubljano, sedaj pa želijo podpisati dolgoročno pogodbo. Šenčur bo kot občina pristopnica imel pet odstotkov višje cene kot občine, ki so investirale v projekt RCERO Ljubljana. Dobili bodo tudi glasovalne pravice, je pa sedaj že več pristopnic kot pa ustanoviteljic, zato imajo že večjo težo pri upravljanju centra, je razložil Kocjančič.

Župan Ciril Kozjek je ob tem opozoril, da opazajo, da imajo nekateri občani doma premajhne zabojnike in pridno polnijo zbiralnike odpadkov ob cestah, zato jih poziva, naj si za doma

poizvedene odpadke zagotovijo zadosti velike zabojnike.

Občinski svetniki so potrdili tudi nove cene storitev odvajanja in čiščenja odpadne komunalne vode ter storitev, povezanih z greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami. »Občine Kranj, Naklo in Šenčur so podpisale medsebojni sporazum o enotni ceni čiščenja odpadnih voda, ki se izvajajo v Centralni čistilni napravi Kranj. Vsi občani imajo enotno ceno čiščenja, cene odvajanja so pa različne, ker ima vsaka občina specifično kanalsko infrastrukturo,« je svetnikom pojasnil Kocjančič. Povprečno gospodinjstvo s porabo 16 kubičnih metrov vode sedaj za odvajanje in čiščenje odpadne vode odšteje 24,60 evra na mesec, po novem bodo položnice zaradi poročila 4,43 evra nižje. Cene storitev, povezanih z greznicami, ostajajo nespremenjene. V gospodinjstvu s porabo 16 kubičnih metrov vode bodo še naprej 14,12 evra na mesec.

Lahko noč, skrbi.

Kamorkoli po svetu vas ponese pot, mi smo z vami. Za vsak primer.

Triglav komplet

Združite turistično zavarovanje z zavarovanji cele družine in **prihranite do 50 %.**

triglav
www.triglav.si

Vse bo v redu.

Energetska sanacija občinskih stavb

◀ 1. stran

S sodelovanjem pri projektu je bil zadovoljen tudi direktor Gorenjskih elektrarn Aleš Ažman. »Projekt energetskega pogodbenišтва za Gorenjske elektrarne predstavlja nadaljevanje strategije podjetja, v okviru katere želimo razširiti svoje delovanje izven okvirov proizvodnje energije. Končnim uporabnikom želimo z njihovim znanjem ponuditi tudi koristi, ki se izrazijo v obliki nižjih stroškov za energijo,« je povedal Ažman.

Direktor Gorenjskih elektrarn Aleš Ažman, župan Mestne občine Kranj Boštjan Trilar, član uprave Petrola Rok Vodnik in direktorica Domplana Vera Zevnik ob sklenitvi za kranjsko občino pomembne pogodbe / Foto: Tina Dokl

»Energetika postaja čedalje pomembnejša dejavnost, s katero se ukvarjamo. Za sodelovanje v tem projektu smo se odločili, ker ga ocenjujemo kot dobrega za lokalno skupnost, za okolje in našo družbo, za katero pomeni poslovno priložnost,« je poudarila direktorica družbe Domplan Kranj Vera Zevnik in dodala, da bo zanje prav gotovo največji

izziv prenova Prešernovega gledališča, ki je pod spomeniškim varstvom, zato bodo posegi še posebno zahtevni.

Objekti, ki jih bodo celovito energetske sanirali, so: Občinska stavba Kranj, Prešernovo gledališče Kranj, OŠ France Prešeren – POŠ Kokrica, OŠ Helene Puhar, OŠ Jakoba Aljaža s športno dvorano, OŠ Matije Čopa, OŠ Simona Jenka – PŠ Trstenik, OŠ Staneta Žagarja, VVZ Janina, VVZ Najdihojca. Objekti, ki se bodo delno energetske sanirali, so: OŠ Orehek, OŠ Simona Jenka – Primskovo, VVZ Mojca,

VVZ Živ Žav, ZZŠK Pokriti olimpijski bazen, OŠ Stražišče – PŠ Žabnica. Energetske upravljanje bodo uvedli v Mestni knjižnici Kranj, Gradu Khislstein, OŠ Predoslje, OŠ Simona Jenka – PŠ Goriče, OŠ Mavčiče in OŠ Stražišče – PŠ Besnica. Skupna ogrevana površina objektov, ki so zajeti v projektu, je več kot 68 tisoč kvadratnih metrov.

Sprejeli rebalans proračuna

Jezersko – Občinski svet na Jezerskem je na junijski seji obravnaval rebalans proračuna. Ugotavljajo namreč, da so stroški proračuna na nekaterih področjih močno porasli, med njimi tudi stroški rekonstrukcije ceste skoti Jezersko, ki jo financirata država in občina. Obseg del se je namreč med izvedbo povečal, zgradili so kamniti zid nasproti občine, parkirišča, urejajo še cesto proti šoli, na novo urejajo vhod v občinsko stavbo, ki mora biti po normativih prilagojen za invalide. Poleg tega so predvideli tudi sanacijo dveh cestnih odsekov, proti Drnovškemu in na Anclovem. Skupaj s še nekaj manjšimi spremembami in proračunu bi tako potrebovali blizu 80 tisoč evrov dodatnega denarja. Predvideno je, da se občina zadolži. Svetniki so imeli ob tem nekaj dvomov, češ ali ne bi mogli manjkajočih sredstev dobiti s prerazporeditvijo med postavkami. Župan Jurij Rebolj je na seji povedal, da so iskali tudi te rezerve, vendar jih ni več. Možnost zadolžitve imajo po zakonu o lokalni samoupravi, ki omogoča ugodno brezobrestno posojilo. Rebolj je prepričan, da jezerski proračun to lahko prenese.

Sedemdeset let Planinskega društva Medvode

Medvode – Planinsko društvo Medvode praznuje sedemdeset let. Obletnico bodo obeležili na prireditvi, ki bo jutri, 23. junija, z začetkom ob 11. uri na Slavkovem domu na Golem Brdu. Rekreativni pohod bo izpred OŠ Preska ob 8. uri (daljša pot) in ob 9. uri (krajša pot).

Humanost in dobrodelnost

... sta glavni vrednoti Območnega združenja Rdečega križa Kranj, ki letos praznuje dva jubileja: sedemdesetletnico neprekinjenega delovanja in tridesetletnico sodelovanja z Združenjem prostovoljnih krvodajalcev Doberdob. Častitljivi obletnici so obeležili s slavnostno akademijo.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Območno združenje RK Kranj deluje na območju Mestne občine Kranj in občin Šenčur, Cerklje, Preddvor, Naklo in Jezersko. Šteje kar enajst tisoč članov, od tega je več kot tristo aktivnih prostovoljcev, ki obiskujejo starostnike na domovih, organizirajo letovanje otrok iz socialno ogroženih družin in nudijo usposabljanje za prvo pomoč. Pohvalijo se lahko s 3500 krvodajalci, ki darujejo kri po načelu prostovoljstva, brezplačnosti in anonimnosti. Ob sedemdesetletnici so se obdarili s tiskanim zbornikom o svojem dosedanem obsežnem delu.

Predsednik RKS OZ Kranj Marjan Gantar je v svojem govoru poudaril, da potreba po primarni skrbi za ljudi, ki so se znašli pod pragom revščine, iz leta v leto narašča. »Z gospodarsko krizo se je število prosilcev socialne pomoči povečalo. Leta 2007 jih je bilo pri RK Kranj 350, leta 2017 pa 1195 družin in posameznikov, ki so bili socialno ogroženi.« Poleg

Predsednik RK Kranj Marjan Gantar in predsednik RK Slovenija Dušan Keber s prejemniki priznanj, ki so bili prisotni na akademiji / Foto: Tina Dokl

Marjana Gantarja so bili slavnostni govorniki akademije predsednik RK Slovenija Dušan Keber, župan Občine Kranj Boštjan Trilar, župan Doberdoba Fabio Vizintin in predsednik združenja krvodajalcev Doberdob Aldo Jarc. Ob tej priložnosti sta Civilna zaščita Mestne občine Kranj, njen predstavnik Sašo Govekar, in Civilna zaščita Občine

Doberdob, njen predstavnik Matej Ferfoglija, podpisali listino o sodelovanju in se s tem zavezali k medsebojni pomoči. Ob koncu so podelili tudi priznanja krvodajalcem za največkrat darovano kri in plazmo. Prejeli so jih Matjaž Bogataj, Viljem Janc, Peter Lončar, Darko Nograšek, ki so kri darovali že sedemdesetkrat, Bojan Kok in Robert Devetta stokrat,

Mihael Sekavčnik 110-krat, Viktor Erzar in Zoran Sitar 140-krat ter Srečko Blagovič, ki je kri daroval kar 150-krat.

Akademijo so glasbeno popestrili Manca Izmajlova, Gorenjski oktet, učenke Glasbene matice iz Gorice in violinist Aleš Lavrenčič. Po uradnem delu so se obiskovalci družili na vrtu Letnega gledališča Khislstein, kjer jih je zabaval duet Bql.

Na »zmenkih« z delodajalci

Karierni bus Zavoda Nefiks je v torek mlade iskalce prve zaposlitve pripeljal tudi na Gorenjsko, kjer so obiskali Gorenjsko banko in podjetje Lotrič Meroslovje.

MATEJA RANT

Škofja Loka – Karierni bus, s katerim so v tem tednu mladi obiskovali najboljše delodajalce v petih slovenskih regijah, predstavlja ključek projekta Nefiks zaposlitvene rešitve, s katerim mladim od leta 2016 pomagajo pri vstopanju na trg dela. V teh dveh letih se je v projekt vključilo več kot tristo mladih, ki so jih

povezali z več kot sto delodajalci. Na Gorenjskem je deset udeležencev kariernega busa v torek obiskalo Gorenjsko banko in podjetje Lotrič Meroslovje, kjer so se lahko udeležili hitrih kariernih »zmenkov« s potencialnimi delodajalci, ki so predstavljali simulacijo zaposlitvenih razgovorov, je razložila Hana Cirman iz Zavoda Nefiks. V sodelovanem centru Lokomotiva v

Škofji Loki so se srečali tudi s škofjeloškim županom Miho Ješetom.

V Zavodu Nefiks sicer opažajo, da se je v zadnjih dveh letih trg dela začel odpirati – in sploh v gorenjski regiji se je nanje za pomoč pri navezovanju stikov z delodajalci obrnilo zelo malo mladih. Ob tem pa opozarjajo, da še vedno obstajajo ciljne skupine, ki ne dobijo svoje priložnosti, to so

V sodelovnem centru Lokomotiva v Škofji Loki so se mladi iskalci zaposlitve srečali tudi s škofjeloškim županom Miho Ješetom.

predvsem mlade izobražene ženske družboslovne smeri. Zato so na župana Ješeta naslovili tudi vprašanje, kako rešiti to strukturno neskladje v regiji. Župan je opozoril, da občinske uprave nimajo neposrednega vpliva na zaposlenost, se pa trudijo z različnimi ukrepi spodbujati mlade, ki se odločijo za samostojno podjetniško pot, recimo prek sofinanciranja najemnin v starem mestnem jedru ali ugodnih posojil za podjetnike prek Razvojne agencije Sora. »Če si vztrajen in delaš dobro, moraš uspeti,« je prepričan Ješe, ki je ob tem spomnil, da sam ne govori kot politik, ampak iz izkušenj pri vodenju Gorenjske predilnice, ki so ji mnogi že v času njegovega vodenja napovedovali konec, pa se je obdržala do danes. Sam zase pravi, da je menedžer na začasnem delu v politiki. Prepričan je tudi, da se s tako visoko zaposlenostjo na Škofjeloškem lahko pohvalijo tudi zaradi dobrega sodelovanja občin s podjetji in županov vseh štirih občin s tega območja med seboj. Mladim je ob koncu svetoval, naj si poiščejo delo, za katero so usposobljeni in ga bodo tudi z veseljem opravljali.

Dvorane še ne bo

Kranjski mestni svetniki se na sredini seji niso strinjali, da bi občina kupila dvorano nekdanjega kina Storžič, kjer naj bi zgradili koncertno dvorano.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Najdaljša razprava na junijski seji kranjskega Mestnega sveta je bila namenjena predlogu župana Boštjana Trilarja in vodje projektne pisarne Tanje Hrovat, da bi občina, ki ima v skladu z Odlokom o razglasitvi sta-

namreč že dolgoletna želja številnih kulturnih društev in posameznikov, vedno večja pa je tudi potreba po dvorani, v kateri bi lahko organizirali večje regijske, državne in mednarodne prireditve. Na kranjski mestni upravi so presodili, da bi bil trenutno sicer zanemarljiv pros-

rešitev za ohranjanje kulturne dediščine, pa so drugi temu nasprotovali z argumenti, da dvorana za koncerte sploh ni primerna, da je premajhna in da bo glede financiranja jama brez dna, saj bo na stavbi treba zamenjati streho in še marsikaj. Nekateri so kot rešitev za koncertno dvorano predlagali prazne prostore Globusa, na koncu pa so s 13 glasovi za in 14 glasovi proti odločili, da občina prostora nekdanjega kina Storžič ne bo kupila.

»Ideja o koncertni oziroma prireditveni dvorani se mi je zdela zelo dobra, ker pa so se svetniki odločili, da predkupne pravice ne bomo uporabili, pa tega pač ne bomo storili. Osebo lahko rečem, da mi je za to žal, saj smo tako izgubili edinstveno priložnost, da pridemo do dvorane v središču Kranja,« je povedal župan Boštjan Trilar.

Svetnike je o priložnosti za koncertno dvorano opozorila tudi Zveza kulturnih društev Kranj, kjer ugotavljajo, da so se problema koncertne dvorane v predvolilnih obljubah zavedali mnogi bivši župani, koraka naprej pa ni bilo. In to ob dejstvu, da v okviru zveze deluje več kot sto kulturnih društev.

rega mestnega jedra Kranja za kulturni in zgodovinski spomenik, predkupno pravico, kupila dvorano za družabne prireditve na Slovenskem trgu 6 oziroma nekdanji prostor kina Storžič, ki ga prodaja ART Center. Priti do osrednje koncertne dvorane v mestnem središču je

tor v nekdanjem Delavskem domu za to primeren, seveda pa bi poleg nekaj več kot 219 tisoč evrov kupnine v naslednjih letih morali investirati tudi v preno.

Medtem ko so se nekateri svetniki strinjali, da je koncertna dvorana nujno potrebna in da bi bil nakup tudi

PREJELI SMO

Državnozborskim volitvam ob rob

Ker sem se v volilnem času za drževala v Kranju, sem tudi nekoliko spremljala televizijska soočenja in izjave predsednikov strank po volitvah. Zelo me je presenetilo izredno složno in sinhrono zatrjevanje, da nikakor in pod nobenim pogojem ne bodo šli v koalicijo z Janezom Janšo. Vsi so obljubljali zavzemanje za dobro človeka in Slovenije. Vse bodo naredili, samo sodelovali ne bodo z njim. Ker sem nekoliko starejšega datuma, se spominjam odgovora dr. Jožeta Pučnika, ko so ga vprašali, s kom bi sodeloval, če bo zmagal. Ne bom pozabila, dejal je, da bi sodeloval tudi s Hudičem, če bi bilo to dobro za Slovenijo! Očitno je ta strupeni virus antijanšizma, ki so ga neki gurujci vcepili v že tako utrujene glave precej

Slovencev, zelo trdoživ in nobenega zdravila ni na vidiku. Sicer pa slovensko zdravstvo še bolj obvladljivim boleznim ni kos. Ne morem dojeti, kako so se obmetavali z očitki vsepovprek, po drugi strani pa taka složnost. Gospa Bratuškova je nastopala zelo samozavestno, zgleda, da ji ne preveč slavna preteklost ni škodovala in upam, da je njen boj za človekove pravice namenjen vsem in vsakomur, predvsem tudi tistim, ki ne mislijo tako kot ona. Gospod Cerar je bil spet poln samohvale, in ker vemo, koliko je samohvala vredna, je vsak komentator odveč. Gospoda Šarca se spominjam iz oddaje Na zdravje, tam je nastopal v vlogi Serpentinška, bolj drugorazredno kot izredno. No, tak je ostal do danes – tudi zdaj

Določili višino turistične takse

Radovljica – Turistična taksa za posamezno nočitev bo s 1. januarjem prihodnje leto v občini Radovljica znašala 1,60 evra, promocijska taksa pa 0,40 evra, je potrdil radovljiški občinski svet na seji v sredo. Gostje sedaj plačujejo le turistično takso v višini 1,27 evra. Občinski svet ni potrdil pobude svetnika Branka Fajfarja, da bi gostje v kampih plačevali petdeset odstotkov nižjo takso.

nastopa v tem stilu. Seveda pa čaka na svojo priložnost, da bi po porazu Janše postal mandatar. Tako bomo dobili humorista predsednika vlade, in če ga bomo dobili, smo si ga tudi zaslužili. Gospoda Židana nisem dobro razumela, nujno bi moral izboljšati svoje govorne sposobnosti, saj obstajajo šole za to. Nekaj je brbral in gledal v tla, ujela sem besedo sovraštvo, ne vem, koga je imel v mislih, morda gospoda Erjavca, ki mu je sovraštvo kar vrelo iz ust, iz vsake besede in vsakega stavka. Gospoda Meseca bolj malo poznam, čeprav sem tudi jaz iz Železnikov in velikokrat grem tja. Domačini ga sicer poznajo, ne uživa pa med njimi kakšnega posebnega slovesa. Vem samo, da je pred štirimi leti sveto obljubljal, da se bo ukradeni denar vrnil v Slovenijo, pa kaže, da od tega ni bilo nič.

In kaj zdaj? Obstaja upanje, da se bo morda v kakšni glavi utrnula iskrica zdrave pameti in bomo dobili stabilno, kompetentno vlado, v nasprotnem primeru pa lahko samo potrpežljivo čakamo, da se bo iz stoletnega spanja prebudil naš slavni Kralj Matjaž.

JELKA LOGAR,
BASEL (ŠVICA)

TERME DOBRNA POČITNICE ZA VSE GENERACIJE

POLETNE POČITNICE
od 22. 06. 2018 do 02. 09. 2018

1 x polpenzion + kopanje, že od 39,90 € oseba / noč, min. 2 noči

DO 2 OTROKA BREZPLAČNO!

- ✓ živa glasba vsak petek in soboto
- ✓ uporaba športnega parka
- ✓ otroški mini klub: izlet do farme jelenov, vodne igre, ogled konjev, mini disko, pižama party, aktivnosti v naravi, kreativne delavnice...
- ✓ **doplačilo za 1 x polni penzion samo 8,90 €**

NA POČITNICE Z DEDKOM IN BABICO
do 30. 09. 2018

5 x polpenzion + kopanje, že od 205,00 € oseba / 5 noči

DO 2 VNUČKA BREZPLAČNO!

- ✓ **1 x posvet pri zdravniku + zdravstvene storitve**
- ✓ aktivnosti in družabni večeri
- ✓ neomejen vstop v bazene
- ✓ **BREZPLAČEN PREVOZ** od vašega doma do Term Dobrna in nazaj (nedelja prihod, petek odhod), PO VSEJ SLOVENIJI, BREZ OMEJITVE KILOMETROV!

ZA AKTIVEN ODDIH:
športni park s trim stezo, tenis igriščem, igriščem za odbojko, pohodnimi in kolesarskimi potmi...

Brezplačna številka: **080 22 10**
www.termes-dobrna.si

TERME DOBRNA
HOTELS, SPA & MEDICAL CENTRE
SINCE 1403

SLOVENIA GREEN
ACCOMMODATION

Najuspešnejši pri županu

ALEŠ SENOŽETNIK

Cerklje – Minuli petek je najuspešnejše učence Osnovne šole Davorina Jenka v Cerkljah sprejel župan Franc Čebulj. V letošnji generaciji devetošolcev so skozi vsa leta šolanja najboljši uspeh dosegli Aljaž Koglar, Žan Omers, Miha Prosenc,

Sara Rozman, Mark Frantar, Lovro Jereb, Karin Kunstelj, Teja Peterlin, Enej Globočnik in Jernej Remic. Cerkljanski župan jim je ob sprejemu poleg priznanja in slovenske zastave izročil tudi knjigo Po sončnih obronkih Slovenije avtorjev Francija Novaka in Urbana goloba, ter jim posvetil misel mirovnika

Mahatme Gandhija. Mladim pa je ob slovesu od osnovnošolskih klopi zaželel uspehov tudi v prihodnje in jim položil na srce, naj ne pozabijo, da prihajajo izpod Krvavca ter da so Slovenci. »Ponosno stopajte skozi življenje, saj bo tak vaše življenje polno in boste z njim zadovoljni,« je še dodal Čebulj.

Generacija najuspešnejših učencev z županom Francem Čebuljem in ravnateljico Damijano Božič Močnik

Priznanja najboljšim

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Župan Občine Kranjska Gora Janez Hrovat je tudi letos priredil slavnostni sprejem devetošolcev odličnjakov, to je učencev, ki bi bili po starem sistemu ocenjevanja vsa leta osnovnošolskega izobraževanja odlični. Tik pred

koncem šolskega leta jih je sprejel v Ljudskem domu v Kranjski Gori in jih nagradil s priznanji županova petica ter knjigo Darinke Klavnik Slovenija v zgodbah. Šolanje je letos s skupno povprečno oceno vsaj 4,51 v obeh kranjskogorskih osnovnih šolah zaključilo 14 učencev, štirje iz OŠ 16.

decembra Mojstrana: Tal Čarman, Emma Dušanič, Urban Zorman in Neža Lakota, ter osem iz OŠ Josipa Vandota Kranjska Gora: Urban Dereani, Estera Erlah, Taja Erlah, Kaja Kerštajn, Zala Lavtžar Žerjav, Enej Mertelj, Nikola Perkolič Ralič, Trina Ronner Svetlin, Liza Vidic in Urban Zgonc.

Najboljši devetošolci iz Mojstrane in Kranjske Gore na sprejemu pri županu Janezu Hrovatu / Foto: Primož Pičulin

Vsa leta odlični

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Radovljiški župan Ciril Globočnik je prejšnji petek pripravil tradicionalni sprejem za odlične osnovnošolce. V letošnjem šolskem letu je deveti razred štirih osnovnih šol iz občine Radovljica obiskovalo 165 učenec in učencev. Kar štirideset jih je v vseh razredih osnovne šole doseglo odličen uspeh oziroma

povprečje ocen vsaj 4,5: 18 iz osnovne šole A. T. Linharta Radovljica, dva iz OŠ Antona Janše Radovljica, 13 iz OŠ F. S. Finžgarja Lesce in sedem iz OŠ Staneta Žagarja Lipnica. Župan Ciril Globočnik jih je sprejel v dvorani Čebelarkega centra v Lescah. Učencem je čestital ter jim izročil priznanja in knjižna darila. Podelitev so z glasbenim programom spremljali učenci Glasbene šole Radovljica.

Štirideset najboljših devetošolcev iz štirih radovljiških osnovnih šol je v petek sprejel in jim čestital župan Ciril Globočnik.

Popotnica odličnjakom

Družba odličnih, župana Marka Mravlje, ravnatelja Milana Bohinca in učiteljev

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – Župan Občine Naklo Marko Mravlja je 14 učencem Osnovne šole Naklo podelil županovo petico, priznanja za odličnost v vseh devetih razredih osnovne šole. Prejeli so jih Eva Bizjak Savovič, Žan Eržen, Matej Lukan, Anja Konjar, Ajda Trampuž, Zaž Hozjan, Eva Rant,

Marko Fister, Sofija Olja Kokalj, Nina Triler, Asja Ambrožič, Jure Markič, Žiga Burja in Laura Falle. Župan jim je sprejem s pogostitvijo priredil v terek v okolju mladinskega športnega parka v Naklem in jim sporočil: »Pred vami se odpirajo nova vrata, novi dogodki, drugi časi. Pojdite v svet, dobro ga spoznajte, potem pa znanje prinesite nazaj

v to lepo občino in s svojimi idejami, trdom prispevajte k še večjemu standardu in kakovosti življenja.« O medsebojnih odnosih pa jim je položil na srce: »Boljše se razumemo med sabo, lažje se razumemo.« Županova petica je ličen spominek, poleg tega so odličnjaki za darilo prejeli še slovensko zastavo in USB-ključ.

Petice jim je podelil še župan

Z najboljšimi učenkami in učenci ter ravnateljico šole Majdo Vehovec sta se fotografirala župan Ciril Kozjek in podžupan Aleš Perič Močnik. / Foto: Primož Pičulin

DANICA ZAVRLI ŽLEBIR

Šenčur – Dvaindvajset učenk in učencev Osnovne šole Šenčur je vseh devet let dobivalo najboljše ocene in si s tem ob koncu osnovnega šolanja pridobilo priznanja. Prejšnji teden jih je

sprejel in jim podelil petice še župan Občine Šenčur Ciril Kozjek.

Priznanja za odličnost so si prislužili: Jan Ajdovec, Ana Bašelj, Nace Belehhar, Jaroš Čadež, Ana Korosec, Ana Kristanc, Lara Likozar, Špela Omerzu, Julija

Pevec, Katarina Sekne, Natalija Urh (vsi iz 9. a), Benjamin Draksler, Tija Gantar, Lan Jeler, Klemen Osterman, Nejc Pavc (iz 9. b), Manca Bernik, Miša Bogataj, Amadej Demšar, Nika Pilar, Lina Smrkolj, Jure Stare (iz 9. c).

V Adergasu igra na prostem

V Adergasu bodo danes na prostem uprizorili duhovno igro, srednjeveški misterij Theophilus in Anima.

JANEZ KUHAR

Adergas – Kulturno-umetniško društvo Pod lipo Adergas bo ob osemdesetletnici delovanja danes, v petek, ob 20.30 premierno uprizorilo na prostem, na notranjem dvorišču nekdanjega dominikanskega samostana Velesovo v Adergasu, duhovno igro – srednjeveški misterij Theophilus in Anima, ki ga je leta 1928 prevedel krog ljubljanskih akademikov in ga za slovenske odre in svoj čas priredil Niko Kuret. Dramsko delo govori o mladem Theophilusu, ki so ga starši nagovarjali, naj opravlja duhovniški poklic. Fant je imel drugačne življenjske načrte. Skrivaj je bil zaljubljen v Marto, s katero si je želel ustvariti družino. Po sporu s starši je ušel od doma in se zatekel v bedno podnajemniško stanovanje v velikem mestu, kjer je zapadel v alkohol,

V misteriju na prostem Theophilus in Anima v Adergasu nastopa štirideset igralcev.

prostitutijo in kot človek propadel. V svojem obupu pade v delirij, kjer priključuje hudiča, s katerim podpisuje pogodbo o prodaji duše. Kmalu zatem ga obišče sestra Anima, ki zanj predstavlja rešiteljico.

V predstavi na prostem sodeluje štirideset članov KUD Pod lipo Adergas. V naslovnih vlogah nastopata Rok Rezar, ki igra mladega Theophilusa, in Diana Kuralt, ki igra njegovo sestro Animo. Za glasbo in luč bosta

skrbela Primož Sirc in Tilen Selan, misterij Theophilus in Anima je priredil režiser Silvo Sirc. Ponovitev igre bo jutri, v soboto, ter v petek, 29., in soboto, 30. junija, vsakič ob 20.30. V primeru dežja predstava tisti dan odpade.

Gozdna igralnica

Zavarovalnica Triglav in Planinsko društvo Tržič bosta jutri predala namenu inovativni gozdni park za vse generacije.

VILMA STANOVNIK

Tržič – Priljubljena postojanka pohodnikov, gorskih kolesarjev, v zimskem času pa tudi sankarjev, Dom pod Storžičem, je te dni postala bogatejša za unikatno gozdno igralnico. Zanimivi didaktični elementi, ki spodbujajo kreativno igro, urjenje gibalnih veščin in varno športno aktivnost, so plod tvornega sodelovanja Planinskega društva Tržič in Zavarovalnice Triglav.

»Gozdna igralnica oziroma gozdni park sta v slovenskem prostoru čisto nekaj posebnega. Igralnica je polna dogodivščin, v njej pa bodo lahko tako mladi kot tisti malce starejši preizkusili svoj adrenalinski duh, akrobatiko in ravnotežje. Pa naj bo to na plezalni steni, pajkovi mreži, plezalnih vrveh ali pa na pohodnih trakovih,« je pojasnil Uroš Ribič, podpredsednik PD Tržič in gospodar Doma pod

Storžičem, ter dodal, da bo planinski dom odslej še bolj družini prijazen.

»Z akcijo Otroci Triglava si že sedmo leto zapored prizadevamo za urejanje ali novo postavitve okolij, v katerih lahko družine, otroci, mladostniki in vsi mladi po srcu kakovostno, zdravo, varno ter razigrano preživljajo prosti čas. Gozdna igralnica pri Domu pod Storžičem je že 24. po vrsti, ki je zrasla v okviru akcije. Glede na dobre odzive ljudi bomo akcijo nadaljevali tudi v prihodnje,« je povedala Janka Planinc, direktorica Območne enote Kranj Zavarovalnice Triglav.

Dogodek ob uradnem odprtju pripravljajo jutri, v soboto, ob 10.30 pri Domu pod Storžičem. Prireditev je primerna tudi za družine z majhnimi otroki. Na odprtju igralnice bo tudi skakalec Robert Kranjec, vse planince pa bo čakala tudi topla planinska malica s sladico.

HITROST UBIJA!

NE VOZI HITRO, KER TE BO TO PRIPELJALO DO PREHITREGA KONCA.

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

vozi mo
Pametno

Borovlje, mesto s številnimi zanimivostmi

Občina Borovlje ima številna naravna bogastva, kot so vode in gozdovi, k napredku pa veliko prispevata tudi obrt in industrija. V zadnjih letih so veliko sredstev vložili tudi v infrastrukturo.

Borovlje je občina z velikim številom zaposlenih. Na 7200 prebivalcev pride kar 3000 delovnih mest, kar prinaša v občinsko blagajno tudi precej denarja. To pa je hkrati tudi eno najboljših razmerij med številom prebivalcev in delovnih mest v Avstriji. To je tudi razlog, da vseh delovnih mest ni mogoče zapolniti z ljudmi iz lastne občine. Tako se vozi na delo v Borovlje kar 1200 ljudi, med drugim tudi precej iz Slovenije. Župan Ingo Appe je zelo ponosen na dejstvo, da občina zagotavlja idealne pogoje vsem, ki bi v njej radi poslovali. Vendar občina ni vzorna zgolj na poslovnem področju. Borovlje in okolica imata tudi mnoge zgodovinske, naravne in kulturne posebnosti. V mestu je sodoben tehnični muzej, v katerem so poseben poudarek namenili puškarstvu. V Borovljah pa so uredili tudi lovski muzej. V bližnjem kraju Kožentavra/Kirschentheur je na ogled tudi čebelarški muzej.

Ena od najbolj obiskanih koroških znamenitosti pa je soteska Čepa. Na leto jo obiše kar 70 tisoč ljudi. Vstopnina za odrasle je 8,50 evra, za skupine nad 15 oseb 7,50 evra, za upokojence, študente in člane alpskih društev 6,50 evra, za otroke do 15 let 5,50 evra in za otroke v šolskih skupinah 4,50 evra. Za imetnike Koroške kartice/Kaernten Card je vstop brezplačen. V ceno je vključena tudi avtobusna vožnja do parkirišča. Cena parkiranja je 2 evra za vozilo.

Info: www.tscheppaschlucht-ferlach.at

ADLER APOTHEKE

Mag. pharm. Jutta Rosian

LEKARNA V BOROVLJAH Z BOGATO TRADICIJO

A-9170 Borovlje/Ferlach • Glavni trg/Hauptplatz 16
telefon 0043/4227/2225 • faks 0043/4227/2572

adler@apothekeferlach.at
www.apothekeferlach.at

- Naročila za zdravila sprejemamo tudi po telefonu in e-pošti
- Ekspresna dobava zdravil iz NEMČIJE
- Bachovi cvetni pripravki
- Schüsslerjeve soli

GOVORIMO SLOVENSKO

Dr. Eva Rosian, Mag. Jutta Rosian
in Tamara Rigelnik

ODPRTO:
pon. - pet., 8:00 - 12:30 in 14:30 - 18:00
sob., 8:00 - 12:00

Lekarna Adler Apotheke

V poslovni stavbi sredi Borovelj, poleg poslovalnice Posojilnice Bank, ima že nekaj časa svoj „dom“ lekarna Adler Apotheke. Njena preteklost je slavna in uspešna. Ugled je uspela obdržati do danes, za kar sta zaslužni predvsem lastnica mag. Jutta Rosian in njena hčerka dr. Eva Rosian, ki skupaj z vrhunsko izšolanimi sodelavkami znata svetovati na področju zdravja in dobrega počutja strank. Lekarna zagotavlja strankam hitre in zanesljive informacije o zdravilih in njihovi dobavi ter o drugih iskanih izdelkih. Sploh pa ni treba priti osebno v lekarno, ampak je mogoče zdravila naročiti ali izvedeti za druge informacije enostavno kar po elektronski pošti adler@apothekeferlach.at. Da delamo dobro, potrjuje tudi vedno večje število strank iz Slovenije, pravijo v lekarni Adler Apotheke.

Informacije: www.apothekeferlach.at

Jedvovca/Pyramidenkogel, najvišji leseni razgledni stolp na svetu

Neposredno iz čudovitega koroškega turističnega kraja Hodiše/Keutschach pelje cesta na hrib na Jedvovco/Pyramidenkogel. Tam čaka obiskovalce razgledni stolp, s katerega je čudovit razgled na celotno Vrbsko jezero, proti Beljaku, Celovcu in tudi Karavankam. Razgledni stolp je bil odprt 20. junija 2013. Letos pa naj bi preseglji že dva milijona obiskovalcev.

Na 847 metrov visokem vrhu priljubljenega izletniškega hriba Jedvovca/Pyramidenkogel se nahaja 100 m visok razgledni stolp. Na ta najvišji leseni razgledni stolp sveta se lahko obiskovalci povzpnejo s panoramskim dvigalom. Kdor si želi nekaj rekreacije, pa si bo izbral pot po stopnicah. Na vrhu so tri razgledne ploščadi in zaprt prostor Sky Box, od koder je ob vseh vremenskih razmerah možno občudovati prelepo okolico. Najhitrejša pot navzdol pa vodi po najvišjem evropskem pokritem toboganu, dolgemu 120 metrov. Spust

traja samo dvajset sekund. Višinska razlika spusta je 52 metrov, naklon je 25 stopinj. Posebna atrakcija pa je tudi adrenalinski spust po jekleni vrvi „Fly 100“. Dolžina jeklene vrvi je 100 m, višinska razlika pa znaša kar 70 m. Obiskovalce pa čaka tudi vrhunsko kulinarčna ponudba. Gostje se po ogledu najraje usedejo na razkošno teraso, od koder lahko občudujejo mogočni razgledni stolp. Na svoj račun pridejo tudi otroci, ki se po obisku razglednega stolpa zelo radi poigrajo na urejenem igrišču.

PYRAMIDENKOGEL

Razgledni stolp na Jedvovci

Najlepša razgledna točka Koroške!

PYRAMIDENKOGEL.INFO

Linden / Podlipo 62
9074 Keutschach am See / Hodiše
Telefon: +43 (0) 4273 / 2443
office@pyramidenkogel.info

odprt vse dni v letu!

Ne bojte se kač!

Živalski vrt Reptilienzoo Happ leži v bližini znamenitega celovškega Minimundusa ob Vrbskem jezeru.

Če boste obiskali živalski vrt Reptilienzoo Happ v Celovcu, boste hitro izgubili strah pred plazilci. Dolge živali, prekrite z luskami in brez okončin, ki iztegujejo razcepljeni jezik, niso nič strašnega, ampak so čisto prijetne in prijazne. Ni treba, da vas ob dotiku živali oblije mrzel pot, sporočajo obiskovalcem sodelavci celovškega živalskega vrta Reptilienzoo Happ.

Živalski vrt Reptilienzoo Happ leži v neposredni bližini celovškega Minimundusa ob Vrbskem jezeru. V njem je združeno pravo bogastvo najrazličnejših plazilcev, dvoživk, žuželk in rib, kot so želve, žabe, piranje, pajki, škorpionji, legvani in krokodili ter kar 60 vrst kač – od kobre in mambe do klopotače in nam bolj znanih gadov in beloušk.

Ker se nekateri kač zelo bojijo, živali domujejo za centimeter debelim steklom. Opazovanje je zato popolnoma varno. Da bi se ljudje znebili strahu pred njimi in spoznali pravo naravo kač, se obiskovalci živalskega vrta lahko kače dotaknejo, jo pobožajo in pobliže spoznajo njene posebnosti. Soočanje s strahom je najboljši način za to, da se ga znebite, pravijo v živalskem vrtu Reptilienzoo Happ. Del živalskega vrta je tudi park dinozavrov.

Celovški živalski vrt plazilcev Reptilienzoo Happ je odprt vsak dan med 8. in 18. uro.

Informacije: www.reptilienzoo.at
+43/463/23 4 25, reptilienzoo@aon.at

Plovba po Vrbskem jezeru

Vrbsko jezero lahko najbolje spoznate iz ene od šestih modernih ladij. Kdor rad zgodaj vstane, naj nikakor ne zamudi zajtrka „Bella Italia“ oz. „kapitanovega zajtrka“ na krovu ladje. Sicer so gostom med plovbo med Celovcem in Vrbo na voljo trije različni zajtrki, za katere pa se je treba vnaprej najaviti.

Kulinarni užitki so zagotovljeni tudi na plovbi pod motom Captain's Grill & Chill. Kot že samo ime pove, so gostom do avgusta na voljo specialitete z žara. Tako imenovani nedeljski branč oz. „Sonntags-

brunch“, ki je letos prvič na programu, pa med 3-urno plovbo ponuja bogat bife zajtrk. Ladje pa lahko najamete tudi za posebne dogodke in praznovanja večjih skupin. Tako je opremo ladje možno kratkoročno prirediti dogodku primerno. V slogu s časom je tudi tehnična oprema, kot npr. brezplačen internet/Wi-Fi.

WSG Wörthersee Schifffahrt GmbH
Friedelstrand 3
A-9020 Klagenfurt/Celovec
T: +43(0)463 211 55
www.woertherseeschifffahrt.at

„1.500 idej za pripravo jedi na žaru. Tako so moji gostje takoj zagreti.“

www.metro.at

METRO
Gradec/Graz
Weblinger Straße 41
A-8054 Gradec/Graz

METRO Celovec/
Klagenfurt-Hörtendorf
Görtschitztalstr. 22
A-9020 Celovec/
Klagenfurt-Hörtendorf

METRO

Ekskluzivno s
kartico **METRO**

Partner profesionalcev

METRO

Vidim, slišim, čutim

Ženski pevski zbor Carmen manet se je v torek predstavil na celovečernem koncertu Vidim te v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani. V Kranju ta trenutek deluje eden najboljših slovenskih zborov, za katerega je dovolj velik le ves svet.

Ene in edine – Carmen manet / Foto: Marko Alpner

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Priznam. Tokrat sem se na koncert »carmenc« odpravil z velikimi pričakovanji. A ne zato, ker je Ženski pevski zbor Carmen manet aktualni evrovizijski zbor leta, niti ne, ker dekleta, same odlične pevke, vodi z različnimi zbori preverjeno dober dirigent Primož Kerštanj, tudi ne zato, ker je na vsakem njihovem nastopu čutiti neizmerno voljo in energijo, ki jo pevke vložijo v vsako novo pesem,

ki jo pojejo, ali ker so doslej tako z domačih kot tujih tekmovalcev in turnej vselej prihajale z nagradami in priznanji, tudi ne, ker je običajno, kadar pripravijo koncert na določeno temo in v izdelanem konceptu, ta vedno nekaj posebnega, in najbrž tudi ne samo zato, ker gre za nekdanje gimnazijke, Kranjčanke, Gorenjke ... Zakaj torej breme velikega pričakovanja? Teden dni pred koncertom sem imel srečo na njihovi vaji slišati in videti, da – tudi videti, njihovo

izvedbo pesmi Ikimilikiliklik skladatelja Tobina Stokesa. Ker je v Gallusovo dvorano Cankarjevega doma nemogoče s seboj prenesti prijeten srh, ki ob razburjenju v takih trenutkih spreleti človekovo telo, nam ostane le še veliko pričakovanje po enakem doživetju.

In to se je zgodilo. Večkrat. Cankarjev dom je v torek zvečer doživel, kot tudi v preteklosti ob Božičnih koncertih gimnazije Kranj, že znano invazivno obiskovalcev iz Kranja

in širše Gorenjske. Poslušalci, ki so v večjem delu napolnili največjo slovensko koncertno dvorano, smo tokrat prišli na celovečerni samostojni koncert Ženskega pevskega zbora Carmen manet iz Kranja. Zbor si je povabilo zaslužil z vsem v uvodu naštetim in pravilno odločitev organizatorjev potrdil z nastopom samim. »Carmence« so skupaj z dirigentom ekipa, kar smo lahko čutili skozi ves večer. Njihova domislica so bili trakovi, ki so nas

čakali na stolah, naj si zavežemo oči in poslušamo. Nekateri so med izvajanjem prve skladbe Magnificat, ki jo je podpisal norveški skladatelj Kim Andre Arnesen in je bila tokrat prvič izvedena v Sloveniji, to tudi storili. Sedem stavkov okrog štirideset minut dolge skladbe so pevke predstavile ob podpori Komornega godalnega orkestra Slovenske filharmonije. V čudovitem stapljanju zvoka orkestra in zbora smo dodatno uživali ob izjemnih solistkah Ernestini Jošt in Mateji Grašič.

Drugi del so pevke ubrale po svojih, lahko bi rekli že utečenih koncertnih poteh. Uspelo jim je sestaviti pevsko in predstavitevno izjemno raznolik program. Začele so na severu Evrope v umirjenih tonih in mističnem ozračju, ter nas v vsakdanjo gnečo življenja pripeljale s prej omenjeno skladbo Ikimilikiliklik. Težko je verjeti, kaj vse se lahko zapoje, bolje rečeno, kaj zmore človeški glas. Če je ta podkrepljen tudi z izdelano koreografijo, njegova moč in hkrati na vse strani buhteca energija pevke prepričata še tako zahtevno uho, oko in duha. Sledila je tista njihova s pojočimi kozarci Spring, the sweet spring in soli prej omenjenih Joštove, Grašičeve in Eve Jereb.

S priredbama ljudskih Ambroža Čopija je zbor vstopil na področje priljubljene melodike, ki smo jo vajeni iz Rezije. Primeren uvod v zadnji del koncerta

sta bili obe skladbi, s katerima so Carmen manet zmogale na izboru za evrovizijski zbor, doživeto zaigrano Adrcu Kristine Pustinek Rakar in Ta na Solbici, ki jo je za zbor napisal Samo Vovk. Slednjemu so zaupali tudi skladbo Apollo 18, s katero so zaključile uradni del koncerta. Dolge stoječe ovacije celotne dvorane, od parterja v drugo nadstropje, so zahtevale dodatek v njihovi že prepoznavni izvedbi skladbi Safari in Kerštanju bližnji gospelovski sestavljanji Beautiful city. Za orglami in klavirjem je sedel Gašper Jereb, v prvem delu za klavirjem Neža Koželj, potrebe po tolkalcih je zadostil Nastja Vovk, kot solistki pa so ob omenjenih nastopile še Špela Majnik, Ana Kavčič in Eva Kern. Celoten večer je z besedilom, ki so ga pripravile pevke in ob lastni igralski moči povezoval še en prepoznaven Gorenjec, igralec SNG Drama Ljubljana Aljaž Jovanovič.

Naključni poslušalec, ki je prej slišal njihovo petje kot pa izvedel, za koga pravzaprav gre, bi bil prepričan, da poje za profesionalni zbor in ne srčne ljubiteljice petja in iskalke razsežnosti človeškega glasu.

Kako čudovito mora biti zavedanje, da si pevka v Carmen manet. Nam, poslušalcem ostane zavedanje, kako čudovito je bilo biti v torek v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma. In to je več kot dobro.

Grafični Svetovi Mihe Perčiča

V Mali galeriji Likovnega društva Kranj razstavlja mojster grafike Kranjčan Miha Perčič. Tokrat se predstavlja s svojimi grafičnimi Svetovi.

IGOR KAVČIČ

Kranj – V društveni galeriji se Miha Perčič tokrat predstavlja kot nagradenec in prejemnik odkupne nagrade Gorenjskega muzeja na lanskem šestem Mednarodnem festivalu likovnih umetnosti Kranj – ZDSL 2017. S svojim delom na temo Simbol, znak in barva je najprej prepričal domačo žirijo. Ta je njegovo delo z naslovom Paket 12.02.07.05.2017 (na ogled je tudi na tokratni razstavi) izbrala za osrednjo podobo omenjenega festivala, ki je na plakatih in publikacijah oznanjala likovni dogodek preteklega leta v Kranju. Da gre za kvalitetno delo, je ocenila tudi mednarodna festivalska žirija, ki je v svoji opredelitvi med drugim zapisala, da Miha Perčič prejme nagrado za gorenjskega avtorja z najboljšo in celovito interpretacijo vseh treh elementov: simbola, znaka in barve.

Na tokratni razstavi Miha Perčič, nedvomno eden prepoznavnejših grafičnikov v tem delu Slovenije, na ogled postavlja 13 del velikega formata in še dve manjši grafički povrhu. Velik format mu je blizu, pogosto posega po njem, saj nas tako lažje popelje v svoje Svetove, kot je naslovil tokratno razstavo – in kot je zapisala umetnostna zgodovinarica Melita Ažman, v svet recikliranih spominov in vtisov kot tudi materialov, ki mu že sami po sebi zaradi svojih lastnosti omogočajo kompleksne podobe. »Le-te so v končni fazi dodelane z namenom, da zaokrožijo zastavljeno zgodbo ter celoti vtisnejo lastni pečat, hkrati pa odkrivajo neskončne možnosti grafične podobe. Igrase z domišljjsko konceptualno idejno izpeljavo, s katero nas uči, da na svet gledamo skozi poenostavljeno, abstrahirano uporabo likovnih elementov ter v njih iščemo vzporednice

in asociacije s svetovi znotraj naših spominov, ki kljub svoji omejenosti prepričajo z zgodbo.« In v tem je Perčič pravi mojster.

»Najprej pripravim veliko matrico, ki mi na neki način pove, za kakšen motiv bo šlo, z malimi kosi ali pa tudi z barvnimi intervencijami pa ga povežem v zgodbo.« pojasnjuje grafik, ko mi predstavlja grafiko z naslovom konj. Rdeča opredeljuje grivo, zelena njegov rep. V njegovih delih prevladujejo rjavni toni, ki so običajno izhodiščna točka matrice, z rdečo in zeleno pa označuje posamezne podobe. Uporablja tudi modro, ki predstavlja morje in Mediteran, a teh del tokrat v res mali galeriji ni na ogled.

»Veliki format je tudi sprejemljivejši za velik prostor. Poleg tega grafiko od daleč vidiš drugače kot pa takrat, ko pristopiš bližje in vidiš prejšnje vidne strukture in bolj drobne odtise.« pojasnjuje Perčič, ki za matrico uporablja

Miha Perčič ob grafiki z naslovom Konj / Foto: Igor Kavčič

kartonsko škatlo oziroma lepenco, na katero na različne načine namešča lepilni trak ali kit, s čimer dobi tudi, lahko bi rekli bolj slikarske poteze. Včasih barva prevladuje. Na primer na obeh grafikah s krogoma semaforja z možicljem, kakršen je značilen za

Berlin. »Zelenemu sem dodal Kekčev klobuk, da je videti bolj slovenski, tisti na rdečem pa leži. Zelena namreč pomeni aktivnost, torej pojdi naprej, rdeča je neaktivnost, počitek, torej pomeni stop.

Kot je povedal Miha Perčič, bo aktualni grafični

cikel nadaljeval tudi v prihodnje, verjetno pa bo pri tem uporabil tudi druge materiale, kot je na primer pleksi. Miha Perčič je mojster sodobne grafike. Preverjeno na tokratni razstavi, ki bo na ogled še do 30. junija.

Triglavanom naslov prvakov

Po petih letih so se vaterpolisti Triglava minulo sredo zvečer na domačem bazenu veselili naslova državnih prvakov.

JOŽE MARINČEK

Kranj – Sredina četrta tekma finala članskega vaterpolskega prvenstva med vaterpolisti Triglava in Ljubljane Slovane se je v pokritem olimpijskem bazenu v športnem centru Kranja končala z zmago domačinov, ki so slavili s 6 : 5 (2 : 2, 0 : 0, 3 : 3, 1 : 0). Ker sta ekipi igrali na tri zmage in so vaterpolisti Triglava slavili tretjič, je to pomenilo, da so po petih letih ponovno postali državni prvaki. Triglav je pod vodstvom trenerja Aleša Komelja in pomočnika Primoža Troppana nastopil v postavi: Jure Beton, Benjamin Popovič, Urban Verbič, Matic Rahne, Luka Sokler, Dejan Gostič, Andraž Pušavec, Marko Gostič, Blaž Briški, Jan Justin, Aljaž Troppan, Rok Resnik in Marin Mrgole. Dvakrat se je med strelce vpisal Benjamin Popovič po enkrat pa še Matic Rahne, Marko Gostič, Blaž Briški in Aljaž Troppan. Od vseh štirih finalnih tekem je bila najbolj izenačena prav četrta, zmaga Kranjčanov pa je bila na koncu popolnoma

Foto: Tina Dokl

Po sredini odločilni tekmi so se vaterpolisti Triglava veselili naslova najboljših v državi.

zaslužena, saj so Ljubljančani na tekmi vodili samo enkrat, in to na začetku, rezultat pa je bil kar petkrat izenačen. Odločilni zadetek so dosegli minuto pred koncem, ko je iz razdalje zadel Benjamin Popovič.

»Zadnjo tekmo v ligškem delu z vaterpolisti Ljubljane Slovane smo izgubili

z 20 : 7, a sem že takrat verjel, da bomo v finalu igrali bolje. To se je tudi zgodilo, saj smo prvo tekmo po odlični igri z igralcem več dobili s 7 : 4. Na drugi tekmi smo imeli malo športne sreče in zmagali po streljanju kazenskih strel s 13 : 11. Na tretji tekmi je sledil padec v igri in v Ljubljani smo

doživeli poraz z 11 : 7. Četrto tekmo smo odigrali dobro, razen ob igri z igralcem več. Odločilni zadetek smo dosegli v pravem trenutku in preprečili nasprotniku, da bi izenačil. Čestitke fantom za ta uspeh, kajti pokazali so in dokazali, da so pravi športniki,« je povedal trener Aleš Komelj.

Vadijo za novo sezono

Zadnje dni so naši reprezentanti v smučarskih skokih vadili v Kranju, kjer bo čez dva tedna tudi prva tekma poletnega celinskega pokala.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Čeprav te dni malokdo razmišlja o zimi, pa se na novo sezono že nekaj časa pripravljajo reprezentanti v smučarskih skokih, ki zadnja dva meseca vadijo pod vodstvom novega trenerja Kranjčana Gorazda Bertoncelja. Večino še pred zimo čakajo preizkušnje na tekmah poletnega svetovnega in celinskega pokala, ki se bo čez dva tedna po tradiciji začel prav na kranjski skakalnici. »Po zaključeni sezoni so imeli fantje štiri tedne počitka, strokovna ekipa pa zgolj teden dni, saj smo morali pripravljati programe in poskrbeti za vso organizacijo. V

in strokovnim delom ekipe. Prav tako so imeli različne delavnice s psihološko pripravo,« je povedal trener Bertoncelj, ki je zadovoljen z vzdušjem v ekipi.

»Fantje vedo, kaj jih v sezoni čaka in kakšen je način dela. Moram reči, da je vzdušje dobro, fantje imajo veliko energije in se radi učijo. Morda bi lahko primerjal to s svežo ljubeznijo, ki je navadno najlepša,« je bil nasmejan trener Gorazd Bertoncelj, ki pa vendarle ni povsem brez skrbi, saj ima težave z okrevanjem po poškodbi Peter Prevc, ki zato na domači skakalnici v Kranju še ni treniral. »Peter je z nami treniral po prilagojenem programu,

Naši reprezentanti so ta teden trenirali na kranjski skakalnici.

prvem mesecu smo poskrbeli predvsem za kondicijsko pripravo, sedaj pa smo v fazi intenzivne priprave tehnične smučarskega skoka,« je povedal Gorazd Bertoncelj, ki je ekipo najprej peljal na planiške skakalnice. »V Planici smo začeli najprej skakati na manjši, šestdesetmetrski skakalnici, nato na večjih, tudi v Beljaku. Naš cilj ni bil zgolj trening tehnike, temveč tudi spoznavanje tekmovalcev med seboj

pričakovali pa smo, da bo po operaciji gležnja poškodba kmalu zaceljena. Vendar mu je gleženj med intenzivnimi pripravami zatekel in moral jih je prekiniti,« je pojasnil Bertoncelj, ki se zaveda, da se bližajo prve tekme: »Do sedaj smo skakali s krajšimi smučmi in ožjimi dresi z namenom izboljšanje kvalitete odskoka. Sedaj gremo postopno na normalno opremo, saj se bliža prva tekma celinskega pokala.«

Navdušeni so nad atletiko

Poleg pouka se ta konec tedna končujejo tudi različni športni krožki, med najbolj priljubljenimi v Naklem pa je tudi atletika.

VILMA STANOVNIK

Naklo – Minuli konec tedna je bil uspešen zlasti za mlade slovenske atlete in atletinje, ki so na Češkem v peteroboju reprezentanc za starejše mladince in mladinke v močni konkurenci zasedli tretje mesto v kategoriji

starejših mladink ter četrto mesto v kategoriji starejših mladincev, včeraj in danes pa v Carigradu potekala balkansko prvenstvo za starejše mladince in mladinke. Na mitingih so uspešni tudi člani, ki se bodo jutri v Šiški pomerili na atletskem pokalu Slovenije. Prav tako naši

atleti in atletinje sodelujejo na sredozemskih igrah, ki se danes začenejo v španski Tarragoni.

Da bi bili nekoč uspešni, predvsem pa zato, ker imajo radi gibanje, so minuli konec tedna zadnjič v tem šolskem letu trenirali tudi mladi atleti iz Naklega

in okolice. »Ker sem bil kot hišnik zaposlen na tukajšnji osnovni šoli v Naklem in ker imam licenco trenerja atletike, sem pred 18 leti dal pobudo za treniranje atletike. Pogoji za treninge so dobri, saj imamo lep športni park in telovadnico. In čeprav sem sedaj že upokojenec, še vedno rad delam z otroki. Ker pa je zanimanja za atletiko kar precej, smo na šoli objavili razpis in začeli smo sodelovati z atletsko šolo Rožleza Prezljaja,« je povedal trener atletike Bojan Klančnik, sicer tudi nekdanji atlet kranjskega Triglava.

»Otrokom želimo omogočiti, da se lahko razvijajo v različnih disciplinah. Otroke okoliških občin povežemo z regijskim središčem, ki ga imamo v Kranju. Otroci, navdušenih nad atletiko, je vedno več in jeseni računamo, da jih bo še več,« je povedal Rožle Prezljaj, ki skrbi, da trenerji različnih atletskih disciplin med seboj sodelujejo ter mlade navdušujejo za kraljico športov.

Mladi v Naklem so navdušeni nad treniranjem atletike, v športnem parku in telovadnici pa imajo za to tudi dobre pogoje.

Še en padalski spektakel

Lesce – Že vrsto let se tretji konec tedna v juniju v Lescah zberejo najboljši padalci na svetu v klasični disciplini, skokih na cilj. Tokrat je na tekmovanje, ki se je začelo z včerajšnjim treningom, prišlo več kot dvesto padalcev in padalk iz dvajsetih držav, ki se bodo do nedelje potegovali za točke svetovnega pokala. »Tako kot vselej se tudi letos obeta zanimivo tekmovanje, ki se ga bodo udeležili številni vrhunski padalci, in upamo še, da nam bo vreme naklonjeno. Naše ekipe so na tekmo dobro pripravljene, vselej se nadejamo dobrih uvrstitev in želimo, da bi ta trend nadaljevali. A nikakor ne smemo pozabiti, da v Lesce z izjemo Rusov in Kitajcev prihajajo vsi najboljši,« pred domačim padalskim spektaklom razmišlja Drago Bunčič, vodja tekmovanja, ki je hkrati trener leških padalcev in selektor slovenske reprezentance.

Veliko priznanje Anžetu Kopitarju

Jesenice – Včeraj ponoči se je gorenjski hokejski zvezdnik Anže Kopitar razveselil nagrade Franka J. Selke, ki jo poklicna hokejska liga NHL vsako sezono podeljuje napadalcem, ki so se najbolj odlikovali z igro v obrambi. Napadalec Kraljev iz Los Angelesa Kopitar je nagrado osvojil s 1152 glasovalnimi točkami, od tega je dobil sedemdeset glasov za prvo mesto. Kopitar je to nagrado osvojil že za sezono 2015/16, v zadnjih petih letih pa je bil med finalisti zanjo štirikrat.

Varuh opozarja na nizko odkupno ceno

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – »Pri pregledu aktualnih dogajanj na slovenskem trgu sveže zelenjave in zgodnjega krompirja ugotavljam, da se nekatere trgovske verige v praksi ne obnašajo tako, kot slovenski javnosti razlagajo kot svojo strategijo delovanja. Pogosto se namreč identificirajo kot lokalni trgovci, ki si želijo še več slovenske hrane na svojih policah, če bi jo le imeli ... V letošnji pomladi tudi sam opažam, da temu ni tako,« je v pismo, naslovljeno javnosti, zapisal dr. Jože Podgoršek, varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano, in opozoril na nepošteno prakso nekaterih trgovcev, ki pridelovalce, ki so investirali v zgodnejšo pridelavo, zdaj izsiljujejo z nizko ceno, ki jo radi primerjajo z

globalno ceno, pogosto celo s ceno iz nizkocenovnega načina pridelave. Po neuradni informaciji naj bi nekateri trgovci za ta teden določili zgodnjemu krompirju odkupno ceno okrog 35 centov za kilogram. »Menim, da cena ni ustrezna in da bo vodila v zmanjševanje že tako nizke pridelave,« je zapisal varuh in za primerjavo navedel, da je bila v enakem predlanskem obdobju odkupna cena zgodnjega krompirja višja od petdeset centov, lani pa višja od štirideset centov. Varuh je tudi prepričan, da se Slovenija cenovno ne more primerjati z nizkocenovno pridelavo zgodnjega krompirja in zelenjave iz tujine, se pa lahko z njo kosa s kakovostjo in svežino. Potrošnike je pozval, naj se odločajo za nakup slovenskega krompirja in slovenske zelenjave.

Do konca leta bodo objavili še enajst razpisov

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo do konca leta predvidoma objavilo še enajst javnih razpisov za različne ukrepe iz programa razvoja podeželja. Razpis za podporo skupinam in organizacijam proizvajalcev v kmetijskem in gozdarskem sektorju naj bi bil po prvotnih načrtih objavljen že maja, a so objavo zamaknili v mesec november, ker so čakali na sprejetje pravilnika o evidenci skupin in organizacij proizvajalcev. Julija in decembra naj bi objavili razpise, s katerimi naj bi finančno podprli sodelovanje med različnimi organizacijami.

Za gorenjska kmetijska gospodarstva pomemben javni razpis, s katerim naj bi finančno podprli odpravljanje škod v gozdovih zaradi gozdnih požarov ter naravnih nesreč in katastrofičnih dogodkov, bodo predvidoma objavili avgusta, oktobra bo objavljen javni razpis za pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete. V decembru naj bi ministrstvo objavilo še tri razpise: o podporah za naložbe v predelavo in trženje ter v razvoj kmetijskih proizvodov, za naložbe v gozdarske tehnologije ter v predelavo in trženje gozdarskih proizvodov ter za zagotavljanje dostopa do širokopasovnega interneta in rešitev, povezanih z e-upravo.

Izbrali kontrolorje medu

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je izbralo izvajalce treh »paketov« interne kontrole medu, v okviru katerih bodo čebelarji letos lahko brezplačno analizirali med. Izvajalec prvih dveh »paketov« bo Kmetijski inštitut Slovenije, tretjega pa Eurofins Erico Slovenija iz Velenja. V okviru prvega svežnja kontrole bodo osemdeset vzorcev analizirali na vsebnost vode in HMF ter na električno prevodnost, opravili pa bodo tudi pelodno in senzorično analizo. Drugi sveženj

zajema štiristo vzorcev analize medu na ostanke kemičnih sredstev za zatiranje varojev v medu, tretji pa po deset vzorcev cvetnega prahu, propolisa in voska na analize ostankov kemičnih sredstev za zatiranje varojev. Vsak čebelar bo lahko dal v analizo en vzorec, kontrolorji pa jih bodo sprejemali do zapolnitve predvidenega števila vzorcev. Čebelarji naj vzorce oddajo čim prej, saj bodo kontrolorji morali končati analize do konca julija. Prednost pri analiziranju medu in drugih čebeljih pridelkov bodo imeli čebelarji, ki so vključeni v sheme kakovosti.

Obeta se povprečna letina žit

»Čeprav je bilo padavin dovolj, se letos obeta povprečna letina, saj se žita zaradi dolge zime in hitre otoplitve v aprilu niso dovolj razrasla,« ugotavlja Marija Kalan, specialistka za rastlinsko pridelavo v Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj, in dodaja, da se vse več kmetij odloča za siliranje ječmena.

CVETO ZAPLOTNIK

Koliko žit je na Gorenjskem v setvenem kolobarju? Katerih vrst je največ?

»Z ozimnimi žiti je bilo posejanih nekaj več kot 1600 hektarjev njiv, kar predstavlja približno petino vseh njiv. Ječmena je okrog 820 hektarjev, pšenice 580 hektarjev, tritikale 290 hektarjev, pire 25 hektarjev, rži 8 hektarjev ... Opažamo, da se pri pridelavi ozimnih žit povečuje obseg pridelave tritikale, pridelava pšenice je v rahlem upadanju, obseg pridelave ječmena in pire je enak že nekaj let, precej pa je upadla pridelava rži. Pridelana žita na kmetijah večinoma pokrmijo ali jih odkupijo mešalnice krmil, v primeru, da je kvaliteta zrnja dobra, jih nekaj prodajo tudi v mline. Če bi na Gorenjskem želeli več krušne pšenice, bi morali v pridelavo vključiti več sort s kakovostnim zrnjem.«

Se površina z žiti povečuje ali zmanjšuje?

»Pred dobrimi petdesetimi leti je bilo na Gorenjskem z žiti posejanih 3500 hektarjev njiv, krompir in druge okopavine (peso, korenje) so pridelovali na 2900 hektarjih. Od žit so največ pridelovali pšenice, poleg nje pa tudi soržico (mešanico rži in pšenice za peko), ječmen, v glavnem jari, rž in jari oves. Po letu 1960 je žita v kolobarju začela nadomeščati koruza, ki jo zdaj po podatkih iz zbirnih vlog pridelujemo že v nekoliko večjem obsegu kot pred petdesetimi leti žita. V tistem času je zlasti

Marija Kalan / Foto: Gorazd Kavčič

kmetijam na spodnjem delu Gorenjske pomemben vir dohodka predstavljal pridelava krompirja, ki pa se je v petdesetih letih zmanjšala od trikrat do štirikrat.«

Ali na Gorenjskem pridelujejo žita le za krmo?

»V preteklosti so kmetijska gospodarstva pridelovala žita izključno za prehranske namene, danes veliko pridelanega zrnja pokrmijo živini. Na Gorenjskem se praktično vse kmetije ukvarjajo z živinorejo, ki pridelana žita pokrmijo, nekatere pa cele rastline že v fazi zgodnje voščene zrelosti silirajo. Če gledamo tako vrstno kot tudi sortno sestavo žit, sejejo večinoma krmna ozimna žita. Obseg pridelave koruze se v prihodnje ne bo mogel več povečati, zato predvidevam, da bodo žita vsaj v sedanjem obsegu ostala v kolobarju, verjetno pa se bo še več mlečnih kmetij odločalo za siliranje žit, predvsem za siliranje ječmena, ki je po sestavi hranilnih snovi najprimernejši v prehrani goveda. Po siliranju ječmena na njive zaradi kolobarja

ni priporočljivo sejati koruze, lahko se poseje krmni sirk, proso ali trava, ki pa jih jeseni običajno silirajo skupaj s koruzo.«

Kakšni so bili letos vremenski pogoji za pridelavo žit?

»Letošnje vreme je bilo precej spremenljivo, padavin je bilo dovolj, ponekod včasih celo preveč. Jesenska setev je bila pravočasna, pogoji za vznik so bili dobri, žita so večinoma vzniknila v dobrem tednu dni in se do zime tudi primerno razvila. Sredi novembra je prišla prva ohladitev s snegom, rast se je zaključila, kar je bilo za razvoj žit ugodno. December je bil precej moker, sredi meseca je bila ohladitev, ki je trajala do zadnje dekade decembra. Januar je bil pretopel, povprečna temperatura je bila za 5,8 stopinj višja od dolgoletnega povprečja, v tem mesecu so žita že začela rasti. Ko je februarjar padel sneg, se je rast ustavila, prva spomladanska dognojevanja so se začela konec marca. Aprila so žita začela intenzivno rasti, padavin je bilo dovolj. Vse od aprila dalje so bile povprečne temperature višje od dolgoletnega povprečja.«

Kako je bilo z boleznimi in škodljivci?

»Večjih težav z boleznimi in škodljivci ni bilo, še največji izpad pridelka bodo verjetno povzročile okužbe klasov na pšenici in tritikali s fuzarijem, to je z glivo, ki je v tleh in skozi korenine prehaja v rastlino. V okuženem klasu se zrnje ne razvije, gliva pa se zaradi velike razširjenosti, žetve premalo

suhega zrnja, velikega števila primesi ob žetvi in premalo suhih skladišč lahko razvije tudi v skladiščih. V okuženem zrnju lahko nastajajo mikotoksini, ki so nevarni za zdravje živali. Fuzarijske okužbe se da preprečiti s škropljenjem fungicidov med cvetenjem v klas.

Vlačno vreme je povzročalo tudi okužbe z listno pegavostjo žit, pojavljali se je tudi strgač, zato so pridelovalci v takih primerih škropili še pred cvetenjem. Škropljenje žit s fungicidi je pri pridelovalcih že uveljavljeno, v pogojih, kakršni so bili letos, je bilo za dobro zdravstveno stanje treba škropiti vsaj dvakrat. Težavam z mikotoksini se v precejšnji meri lahko ognemo, če bo požeto suho zrnje – pod 14 odstotkov vlage in bo suho zrnje skladiščeno v suhih skladiščih z ne več kot petdeset odstotkov vlage. Okužbe z glivičnimi boleznimi žit je možno zmanjšati s kolobarjem in s setvijo odpornih sort.«

Kakšna letina se obeta?

»Žita se zaradi dolge zime in hitre otoplitve v aprilu niso dovolj razrasla, zato bodo pridelki kljub zadostni količini padavin povprečni. Pri krušnih vrstah žit kljub ugodnim rastnim razmeram tudi ne napovedujemo najboljših kakovosti. Vsa ozimna žita so že začela zoreti. Z žetvijo ječmenov naj bi glede na sedanji vremenski potek začeli po 10. juliju. Strojev za žetev pa je na Gorenjskem dovolj.«

Se tudi letos obeta veliko povpraševanje po slami?

»Pridelek slame je pri pridelavi žit na Gorenjskem tudi zelo pomemben. Slama se uporablja tako za nastilj kot tudi za prehrano goveda, predvsem za uravnavanje sestave krmnega obroka pri kravah molznicah. To je tudi razlog, da gredo na Gorenjskem bolj v prodajo sorte žit z višjo slamo. V preteklosti je veljalo, da sorte z nižjo slamo dajo boljše pridelke zrnja kot tiste z višjo slamo. Danes ni več tako, potencial za visoke pridelke je tudi pri sortah z višjo slamo. Za dober pridelek je ob ugodnem vremenu pomembno, da pridelovalci posejejo zdravo in certificirano seme, da setev opravijo pravočasno in da pravočasno poskrbijo za dognojevanje, zaščito pred boleznimi in škodljivci ter za zatiranje plevela.«

Kmetijsko gozdarski zavod Kranj je v ponedeljek pripravil na Šiferjerji njivi na Žabniškem polju srečanje pridelovalcev žit in ogled poskusa, v katerem so tri sorte pšenice, deset sort ječmena in šest sort tritikale. / Foto: Primož Pičulin

Kaj želi malo gospodarstvo?

Podjetniki so na vrhu malega gospodarstva izglasovali sedem najpomembnejših ukrepov za izboljšanje podjetniške klime v Sloveniji.

ALEŠ SENOŽETNIK

Brdo pri Kranju – V torek je na Brdu pri Kranju potekal sedmi Vrh malega gospodarstva v organizaciji Gospodarske zbornice Slovenije. Poleg mreženja in različnih predavanj so predstavniki malih in mikro podjetij z glasovanjem izbrali sedem ukrepov, ki so nujni za razvoj gospodarstva.

Glede na rezultate glasovanja si gospodarstveniki želijo predvsem stabilnega in enostavnega poslovnega okolja s kratkimi administrativnimi postopki in sistemom Vse na enem mestu. Na drugo mesto so uvrstili popolno davčno razbremenitev 13. in 14. plače, na tretje pa neposredno odgovornost za odločitve in delo v javni upravi. Želijo si tudi reforme javnega sektorja z zmanjšanjem števila javnih službenec, števila agencij in kvalitetnejšim upravljanjem ter pregona gospodarskega kriminala in hitrejših sodnih postopkov. Med sedem ključnih ukrepov prihodnje vlade so uvrstili tudi reformo zdravstva ter reformo izobraževanja z več podjetnosti, logike, tehničnih znanj ter naravoslovja.

Končni izbor ukrepov so komentirali tudi predstavniki štirih političnih strank,

Zdravko Počivalšek, Jernej Štromajer, Sonja Šmuc in Igor Zorko z GZS, Vojmir Urlep in Andrej Vizjak

ki so na junijskih volitvah prejeli največ glasov. Kot je poudaril predstavnik SDS Andrej Vizjak, so vsi izbrani ukrepi tudi na programu njihove stranke, tako da z njimi »ne bo težav«. Vizjak je bil nekoliko začuden, da med ključne ukrepe niso uvrstili socialne kapice, ki bi sprostila razvojni potencial. To je presenetilo tudi predstavnika za gospodarstvo z Liste Marjana Šarca Vojmirja Urlepa, sicer nekdanjega predsednika uprave Leka. Sam bi na prvo mesto postavil razbremenitev plač vključno z razvojno kapico, in kot pravi, bo morala katerakoli vlada upoštevati ne le teh sedem, temveč še druge ukrepe. Sicer pa je dodal, da bi danes vlado že imeli, če bi

se ta sestavljala le na podlagi gospodarskih programov strank.

Predstavnik SMC in gospodarski minister v odhodu Zdravko Počivalšek meni, da trenutni gospodarski rezultati omogočajo resne strukturne reforme. Sicer pa stabilno in enostavno okolje tudi on izpostavlja kot ključnega za razvoj gospodarstva. Poleg izglasovanih ukrepov pa bi si želel tudi večje prožnosti na trgu dela in večje progresivnosti dohodninske lestvice.

Jernej Štromajer iz vrst SD je kot ključnega za nadaljnji razvoj slovenskega gospodarstva izpostavil socialni dialog. »Glede sedmih točk se vsi strinjamo, a hudič je v detajlih,« je dejal Štromajer, ki je vesel, da na

seznamu ni razvojne kapice in prožnosti. Želel bi si tudi boja proti prekarnosti.

Izglasovane predloge bodo gospodarstveniki poslali tudi političnim strankam, z željo, da upoštevajo njihove želje. Prav želje in predlogi malega gospodarstva se zdijo generalni direktorici GZS Sonja Šmuc ključnega pomena. »Zelo pomembno je, kako diha malo in mikro podjetja. Kar je za velika podjetja lahko zgolj motnja, je za mala lahko usodno,« pravi. Malo gospodarstvo predstavlja 99 odstotkov vseh družb, pri nas ustvari tretjino dodane vrednosti, zaposluje 45 odstotkov delovne sile in ustvari 21 odstotkov izvoza, zato je njihov glas še kako pomemben, meni Šmuceva.

Rok Starič postal mladi podjetnik leta

CVETO ZAPLOTNIK

Ljubljana – Mladi podjetnik leta je Rok Starič s podjetjem Rok's nut butter iz Goričice pri Ihanu, je odločila strokovna žirija prejšnji petek na konferenci Mladi podjetnik? Zakaj pa ne!, ki jo je v Ljubljani organiziral Zavod mladi podjetnik. »Konkurenca je bila izjemna, zmage nisem pričakoval. Vesel pa sem, da je zmagal produkt in ne aplikacija, kar je pomembno, da kljub dobi digitalizacije ne zamenjamo osnovnih izdelkov, ki lahko ustvarjajo dobre poslovne zgodbe,« je ob razglasitvi dejal Rok, ki je iz tega, da je velik oboževalec oreščkov, razvil tudi svojo

poslovno zgodbo. Izdelke prodaja prek spletne trgovine, v nekaterih večjih trgovskih verigah ter v sodelovanju s številnimi trgovinami v Ljubljani in bližnji okolici, na Gorenjskem in na Štajerskem. Odprla so se mu tudi vrata na avstrijski trg, v bližnji prihodnosti želi prodajo razširiti tudi v Nemčijo, na Hrvaško in v baltske države. Ob uspešnih dogovorih se mu obeta sodelovanje z eno izmed večjih trgovskih verig v Avstriji, ena od možnosti pa je tudi združitev s slovaškim podjetjem, ki se ukvarja z enako dejavnostjo. Podjetje je v prvem letošnjem četrtletju ustvarilo 120 tisoč evrov prihodkov in 21 tisoč evrov dobička.

V družbi Domel Holding višje dividende

ANA ŠUBIC

Železniki – Skupščina družbe Domel Holding, lastnice Domela, je v torek na predlog uprave in nadzornega sveta odločila, da za dividende, ki jih bodo delničarjem izplačali konec meseca, namenijo 411 tisoč evrov oziroma osemdeset centov bruto na delnico. Družba, v kateri so zbrani sedanji in nekdanji zaposleni ter upokojeni sodelavci, bo tako za izplačilo dividend namenila 4,2 odstotka celotnega bilančnega dobička v višini 9,8 milijona evrov, pri čemer je preostanek čistega dobička za poslovno leto 2017 znašal 1,4 milijona evrov, preneseni dobiček iz prejšnjih let pa 8,4 milijona evrov. Na skupščini so tudi sklenili, da preostali bilančni dobiček v

znesku 9,4 milijona evrov ostaja nerazporejen. Za primerjavo: lani so izplačali za 385 tisoč evrov dividend v bruto vrednosti 75 centov na delnico. Upravi družbe in članom nadzornega sveta so podelili razrešnico za poslovno leto 2017, upravo pa so pooblastili za nakup do 51.421 lastnih delnic z oznako A in B po ceni od deset do dvajset evrov, katerih skupni delež ne sme skupaj z drugimi lastnimi delnicami presežati desetodstotnega deleža osnovnega kapitala družbe. Revizor bo tudi v letošnjem poslovnem letu ljubljanska družba Baker Tilly Evidas. Skupina Domel je sicer lani ob 142,5 milijona evrov prihodkov od prodaje, ki so zrasli za 14 odstotkov, ustvarila rekordnih 9,8 milijona evrov čistega dobička.

Skupščina Save, ki je pomembna tudi za Gorenjsko banko

Danes, v petek, bo skupščina delničarjev Save, ki je pomembna tudi za lastniško in poslovno obvladovanje Gorenjske banke.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Delničarji bodo namreč odločali o predlogu, da bi do 146.060 delnic Gorenjske banke, kar predstavlja 37,65-odstotni lastniški delež banke, po ceni 298 evrov za delnico prodali ločitenim upnikom Save. V Savi so se tako odločili na podlagi neuspešnega postopka prodaje bančnih delnic srbski AIK Banki, ki ima sicer zdaj v lasti že skoraj tretjino delnic Gorenjske banke. Kot je znano, je upravni odbor Save že sklenil pogodbo o prodaji svežnja delnic Gorenjske banke AIK Banki, vendar za prodajo ni pridobil soglasja skupščine, ker mu kupec kljub podaljšanju

roka ni predložil zahtevanih dokazil Narodne banke Srbije in Banke Slovenije oziroma Evropske centralne banke o soglasju za prevzem banke.

Sava je lani ustvarila nekaj manj kot 1,6 milijona evrov čistega dobička, ki naj bi ga skupščina delničarjev po predlogu upravnega odbora namenila za pokrivanje izgube. Družba je ob koncu lanskega leta imela 41,7 milijona evrov bilančne izgube.

V Savi so prepričani, da prodaja delnic ločitenim upnikom zmanjšuje tveganja, ki so jim izpostavljeni glede izpolnjevanja ukrepov Banke Slovenije in poplačila upnikov Save po načrtu finančnega prestrukturiranja, hkrati pa naj bi bila to,

kot zatrjujejo, tudi najboljša ekonomska rešitev za Savo in za njene upnike. Novi lastniki bodo namreč z nakupom pridobili tudi pravico do zadržanih dividend v zne-

sku 1,9 milijona evrov, ki jih Gorenjska banka na podlagi odločbe Banke Slovenije ni smela izplačati Savi; ob upoštevanju dividende za leto 2017 pa bo ta znesek še višji. Uprava in nadzorni svet Gorenjske banke za skupščino, ki bo 20. julija, predlagata,

da bi nekaj več kot 3,2 milijona evrov bilančnega dobička (od skupno 7,6 milijona evrov) namenili za izplačilo dividend.

Medtem ko Sava na podlagi odločbe Banke Slovenije ni imela glasovalnih pravic v Gorenjski banki, naj bi jih novi lastniki z nakupom delnic pridobili, kar bo pomembno pri glasovanju na skupščini Gorenjske banke, ko naj bi med drugim odločali tudi o treh novih članih nadzornega sveta. Če novi lastniki dotlej še ne bodo pridobili glasovalnih pravic, bo AIK Banka lahko sama imenovala nadzornike ter si s tem zagotovila večinski vpliv v nadzornem svetu in tudi na poslovanje banke.

Novi glavni direktor družbe SIJ Acroni

Jesenice – Uprava Skupine SIJ je 15. junija na mesto glavnega direktorja družbe SIJ Acroni imenovala Branka Žerdonerja. Kot so sporočili, gre za menedžerja z več kot 35-letnimi izkušnjami pri vodenju velikih podjetij. Bil je dolgoletni predsednik uprave Mariborske livarne Maribor, bil je tudi član uprave Železarne Ravne in kiberna Slovenske železarne ter direktor družbe Metal Ravne (zdaj SIJ Metal Ravne). Dosedanji glavni direktor Branko Polanc bo prevzel mesto direktorja proizvodnih operacij.

Kartice American Express le še do konca leta

Kranj – Ob koncu letošnjega leta bo zaradi zakonskih sprememb v Evropski uniji prenehala veljati licenčna pogodba med družbo American Express in Intesa Sanpaolo Bank, zato bodo takrat prenehale veljati tudi vse kartice American Express, ki jih je izdala banka. Kartic, ki jim bo veljavnost potekla 1. avgusta ali kasneje, ne bo mogoče obnoviti, prav tako ne bo več mogoče izdaja nadomestnih kartic za izgubljene, uničene, ukradene ali iz kateregakoli drugega razloga preklicane kartice. Intesa Sanpaolo Bank bo imetnikom kartic American Express ponudila ustrezno zamenjavo v okviru svoje ponudbe izdelkov in storitev.

Izvedenec bo moral dopolniti mnenje

ANDRAŽ SODJA

Kranj – Na kranjskem okrožnem sodišču so v sredo nadaljevali sojenje Tržičanu Dušku Krupljaninu, obtoženemu, da je 17. aprila lani v Tržiču skupaj z bratom napadel policista Mirana Murnika, ki se je moral braniti z opozorilnim strelom. Krupljanina obtožnica bremeni prepreditve uradnega dejanja policistu Miranu Murniku in napada nanj, ki naj bi ga zagrešil skupaj mlajšim bratom Danijelom, ki je kljub nestrinjanju z obtožnico krivdo na predobravnavnem naroku priznal in kazni šestih mesecev že odslužil v hišnem priporu.

Obravnava se je tudi tokrat zapletla pri videoposnetkih občinskih nadzornih kamer, ki so posnele del dogajanja, ki ga na kranjskem sodišču obravnavajo od lanskega septembra, posnetek pa je poln prekinitev, zato je obtoženi prepričan, da so bili posnetki prirejeni v njegovo škodo. Na eni izmed prejšnjih obravnav pa so upravljavci kamere že pojasnili, da okvarjen snemalnik že nekaj let deluje nezanesljivo.

Krupljaninov zagovornik Jaka Šarabon je na tokratni obravnavi opozoril na pomanjkljivosti izvedenskega

mnenja o videoposnetku, ki ga je ocenil kot nepopolno, saj izvedenec ni naredil nikakršnih zaključkov. Med ogledom primerjalnega videoposnetka je obtoženi večkrat poudaril, da je kamera povezana s senzorjem gibanja in se izklopi, če na ulici ni zaznanega gibanja, kot je po ogledu primerjalnega posnetka opozorila predsednica senata Andrijana Ahačič, pa se je kamera izklopila tudi, ko je bilo na robu ulice zaznati gibanje oseb.

»Bilsem pod kamero. Tudi ko je brat hodil mimo, se ni ugašala,« je dejal Krupljanin, medtem ko je zagovornik ob ogledu posnetka zahteval dopolnitev izvedenskega mnenja, saj ni mogoče ugotoviti, ali je posnetek avtentičen, ker nima oznake časa in datuma, manjkajo tudi metapodatki datoteke. Tožilka Helga Dobrin dopolnitvi mnenja ni izrecno nasprotovala, dodala je le, da so priče že izpovedovale, da je tehnična okvara vzrok za prekinitev.

Sodnica je dopolnitev izvedenskega mnenja sprejela, zavrnila pa je zahtevo obrambe za novega izvedenca za policijska pooblastila. Sojenje se bo po prejemu dopoljenega mnenja nadaljevalo 3. septembra.

Varovali bodo naše meje

Na Policijski akademiji v Tacnu je pred generalnim direktorjem policije Simonom Veličkim svečano zaprisegla nova generacija kandidatov in kandidatov za policiste državne meje.

MAŠA LIKOSAR

Tacen – Štirinajst novopečenih policistk in policistov za nadzor državne meje je po uspešno zaključenem polletnem usposabljanju slovesno priseglo, da bodo pri izvajanju nalog policije vestno, odgovorno, humano in zakonito izpolnjevali svoje naloge, spoštovali človekove pravice ter temeljne svoboščine. Največ policistov nove generacije se bo pridružil kolegom Policijske enote Koper, kjer bodo skrbeli za varovanje 670 kilometrov dolge državne meje s Hrvaško.

Njihova glavna naloga bo iskanje ravnovesja med zagotavljanjem varnosti v državi in zagotavljanjem varnosti ljudi oziroma migrantov, ki v želji po miru in boljšem življenju bežijo s kritičnih območij. Kako zahtevno bo njihovo delo, se je že videlo v letih 2015 in 2016, ko smo se soočali z množičnimi migracijami. In kot kaže, se migracijske poti znova odpirajo, kar bo nove policiste postavilo pred večplasten izziv.

Vsem novim policistkam in policistom je čestital

Nova generacija policistov državne meje z generalnim direktorjem policije Simonom Veličkim / Foto: Tina Dokl

generalni direktor policije Simon Velički, ki je poudaril, da je to zanje pomembna prelomnica v življenju, saj se podajajo v zahteven, a lep in plemenit poklic. »To je delo, za katero so značilne večinoma stresne, tudi nevarne okoliščine, velike obremenitve, delo ob vseh mogočih urah in vremenskih pogojih, a kljub temu to delo daje veliko notranjega

zadoščenja in občutek zadovoljstva. Varovanje schengenske meje je še posebno velika odgovornost, saj gre za pomemben dejavnik zagotavljanja varnostnih interesov Evropske unije,« je dejal Velički.

Verjetno se prav zaradi težavnih okoliščin za poklic policista odloča vedno manj mladih – in kljub velikim okrepitev v zadnjih

letih, bi potrebovali še najmanj petsto novih nadzornikov meje. A čeprav je nadzornikov še vedno premalo, Simon Velički verjame, da nam sosede zaupajo, ko gre za varovanje schengenske meje, saj če zaupanja ne bi bilo, Avstriji ne bi umaknili kontrole na Koroškem, temveč bi nadzor na severni meji verjetno okrepili.

Pogrešajo Milana Hodnika

VILMA STANOVNIK

Kranj – Policisti so sporočili, da pogrešajo 53-letnega Milana Hodnika iz Bohinja. Njegovo tovorno vozilo je bilo v torek okoli poldneva najdeno na avtocesti, nekaj kilometrov naprej od nekdanjega mejnega prehoda Dolga Vas proti Budimpešti na Madžarskem. V vozilu so po podatkih policije ostali vsi njegovi predmeti. Pogrešani ima suho postavo, visok je okoli 185 cm in ima kratke rjave lase. Kdor ima podatke o izginotju Milana Hodnika ali pa ga je videl, naj podatke

Milan Hodnik

sporoči policiji na intervencijsko številko 113 ali anonimni telefon policije 080 1200.

Plačevali s ponarejenim denarjem

Bled – Blejski policisti so obravnavali štiri primere uporabe ponarejenih bankovcev. Denar so oškodovanci sprejeli, kasneje pa je bilo ugotovljeno, da je bil ponarejen. Bankovci so bili največkrat novčeni pri plačevanju v gostinskih obratih.

Vozil je pijan

Kranj – Policisti so obravnavali voznika, ki je avtomobil vozil brez veljavnega vozniškega dovoljenja, preizkusil alkoholiziranost pa je pokazal štirikrat preseženo vrednost dovoljene stopnje alkohola. Avtomobil so mu zasegli.

Zmaga specialne enote

Petindvajseti Brajnikov memorial se vrača h koreninam v Bohinju, tudi tokrat pa so zelo zahtevno progo najhitreje premagali že tradicionalni zmagovalci – Specialna enota Policije.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Letošnji jubilejni, 25. Pohod razuma, volje in moči – Brajnikov memorial 2018, ki je potekal minuli konec tedna, je z nekaj manjšimi poškodbami uspešno zaključilo vseh 21 ekip pripadnic in pripadnikov policije, vojske, uprave za zaščito in reševanje in gorskih reševalcev. Že osmo leto zapored je kot prva tekmovalna ekipa Specialne enote Policije, ki je traso premagala v neverjetnih 11 urah in 18 minutah, najbližji nasledovalci so bili ekipa Policijske uprave Ljubljana, ki pa so za zmagovalci zaostajali kar eno uro in 32 minut s časom 12 ur in 50 minut, tretja pa je bila ekipa 132. gorskega polka Slovenske vojske s časom točno 13 ur.

Gre za izjemno zahtevno tekmovalno, pred katerim bi poklekli tudi predstavniki marsikatero tuje specialne

enote, ki slovi po trdoživosti. Tekmovalje si je že leta 1993 zamislil policist, gorski reševalec in vrhunski gornik Mitja Brajnik, ki je 10. junija 1997 tragično umrl s še štirimi sodelavci in prijatelji v nesreči pod Okrešljem.

Letošnja trasa je bila znova izjemno zahtevna, saj so začeli s plavanjem v Blejskem jezeru, nadaljevali s kolesarjenjem do koč pri Savici, se podali proti Komni, Koči pri Triglavskih jezerih, prek planin Ovčarija, Dedno polje do

Zmagovalna ekipa 25. Brajnikovega memoriala 2018

Stare Fužine, od tam pa znova s kolesi do Rudnega polja, kjer so prvi tekmovalni dan zaključili s streljanjem na biatlonem strelišču. Drugi dan so začeli s kolesarjenjem do Ribčevega Laza, pohodom prek Vogla z vrnitvijo prek Žagarjevega grabna, veslanjem čez Bohinjsko jezero, plezanjem na most pri cerkvi sv. Janeza in tekmo mimo Broda do Kampa Danica, kjer so z vrvo morali prečiti Savo Bohinjko, in tekmovalje zaključili s taktičnim streljanjem z lasersko pištolo, vmes pa so jih preizkusili še v znanju prve pomoči in splošne razgledanosti.

Pred podelitvijo so zbrane nagovorili tudi generalni direktor policije Simon Velički, generalmajor Andrej Osterman, podpolkovnik Aleš Marič, državni sekretar za notranje zadeve Boštjan Šefic, predsednik organizacijskega odbora Brajnikovega memoriala in sin idejnega očeta Matej Brajnik ter bohinjski župan Franc Kramar. Vsi govorniki so poudarili pomen tekmovalnega tako za krepitev ekipnega duha v sodelujočih enotah kot tudi za ohranjanje spomina na izjemnega človeka.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

56. ČIPKARSKI DNEVI

56th LACE DAYS

CITIZENS4EUROPE

EVROPSKE MIGRACIJE -
NAŠA SKUPNA PRETEKLOST ZA BOLJŠI
RAZVOJ PRIHODNOSTI

ŽELEZNIKI, 27. 6.-1. 7. 2018

Čipka nas povezuje že šestinpetdeset let

MAG. ANTON LUZNAR,
ŽUPAN OBČINE ŽELEZNIKI

56. Čipkarski dnevi se bodo letos odvijali v času občinskega praznika ob koncu junija in v prvih dneh julija. To je prireditev z najdaljšo tradicijo v naši občini in tudi največja kulturno-etnografska prireditev pri nas. Že na prvi prireditvi leta 1962 pa je bilo organizirano tekmovanje v hitrostnem klekljanju, ki poteka tudi sedaj.

S Čipkarskimi dnevi ohranjamo bogato kulturno dediščino naših krajev. Najprej se spominjamo dobe, ko je v Železnikih uspevalo železarstvo. To se je začelo razvijati sredi 14. stoletja in je uspevalo do začetka dvajsetega stoletja. Razvoj te dejavnosti so omogočale velike zaloge železove rude po okoliških hribih, bogate zaloge lesa za kurivo in reka Sora kot pogonska sila. Danes nas na nekdanje železarsko življenje spominjajo plavž in mogočne eno- in dvonadstropne hiše z zamreženimi okni in kovanimi polkni. Pred nekaj dnevi smo končali zunanjo obnovo plavža, ki je edinstven tehnični spomenik iz takratnih časov.

Ko je leta 1902 ugasnil zadnji plavž v Železnikih, je ostalo veliko ljudi brez dela. Takrat se je začelo razvijati klekljarstvo, ročno izdelovanje čipk. V naše kraje se je razširilo iz Idrije. V tistem času v Železnikih skorajda ni bilo ženske, ki ne bi znala

Mag. Anton Luznar

klekljati. Za mnogo družin je bila takrat čipka edini vir zaslужka, ki je bil skromen, pa vendarle zadosten, da so si družine kupile najnujnejše za preživetje.

Mojstrstvo klekljanja v Železnikih se s čipkarsko šolo uspešno prenaša tudi na mlajše rodove. Pred slabim mesecem je Čipkarska šola Železniki praznovala 110-letnico uspešnega delovanja. Ob tej priložnosti je bilo v Galeriji Muzeja Železniki tudi odprte razstave čipk učencev čipkarske šole, ki si jo lahko ogledate v času Čipkarskih dni.

Letošnji 56. Čipkarski dnevi bodo še bogatejši, kar bo omogočil projekt Citizens4Europe, Evropske migracije – naša skupna preteklost za boljši razvoj prihodnosti. Vabimo vas na vrsto zanimivih dogodkov. Potrudili se bomo, da se boste pri nas dobro počutili in se v naše kraje s prijetnimi spomini vedno znova vračali.

Biti prostovoljec za ohranjanje kulturne dediščine je posebna čast

TOMAŽ WEIFFENBACH,
PREDSEDNIK TURISTIČNEGA
DRUŠTVA ŽELEZNIKI

Tradicija klekljanja je v Železnikih prisotna že 137 let, tradicionalno prireditev Čipkarski dnevi pa organizatorji neprekinjeno pripravljamo že 56 let, kar je svojevrsten, poseben fenomen.

V začetku junija smo organizirali prireditev 24 ur klekljanja in domačih obrti, s katero zadnja tri leta pripravimo uverturo v Čipkarske dneve. Čipkarski dnevi so vsako leto projekt, ki zahteva celega človeka. Izkušnje iz preteklih let so tako zlata vredne. Naša naloga je pripraviti kakovostni projekt, ki poleg bogatih razstav in tekmovanja v klekljanju vsebuje tudi vrsto drugih dogodkov, ki so namenjeni vsem generacijam in ne le obiskovalcem iz Železnikov, ampak ljudem od vsepovsod. Lahko rečem, da so Čipkarski dnevi v Železnikih projekt, ki različne ljudi

združuje, jim ponudi kakovostnejše preživljanje prostega časa, poda nove informacije, hkrati pa povzroči kakovostnejše sodelovanje različnih organizacij, društev in klubov, ki delujejo v okolici. Čipkarski dnevi torej niso samo kultura in kulturna dediščina, ampak so tudi šport, zabava. So del našega življenja. Od otroštva do starosti.

Tako velikega projekta, kot so Čipkarski dnevi v Železnikih, se seveda organizatorji lotimo že kmalu po zaključku prejšnjega. Sicer je pogosto videti, da nam največ časa in energije vzame sama izvedba v dneh izvajanja projekta. Dejstvo je, da je priprava vsebine, prijava na razpise in vsa ostala organizacija tista, ki nas v dneh in mesecih pred izvedbo povezuje, hkrati pa nam tudi resnično vzame energijo in čas. Za čas pa vsi vemo, da nam ga v 21. stoletju iz dneva v dan primanjkuje. A smo organizatorji na vključenost v projekt zelo ponosni.

Tomaž Weiffenbach / Foto: Sabina Romšak

Biti prostovoljec in svoj prosti čas nameniti za domači kraj, za ohranjanje kulturne dediščine in za organizacijo prireditev je posebna čast. Prostovoljstvo pa je proizvodnja smisla, ker vnaša v življenje prostovoljca pozitivne spremembe.

Železniki imajo bogato kulturno dediščino klekljanja. Skrbeti moramo za

ohranjanje te dediščine, a tudi mi moramo kaj pustiti za sabo, zato je pomembno odpirati prostor sodobnemu ustvarjanju.

Rdeča nit projekta tudi v prihodnje ostaja čipka. Čipka iz niti. Iz niti, ki je povezala tudi nas in nas bo povezovala tudi v prihodnje. Se vidimo v Železnikih, na Čipkarskih!

GLAVNI ORGANIZATOR

SOORGANIZATORJI

JAVNI ZAVOD
RATITOVEC
ŽELEZNIKI

OBČINA ŽELEZNIKI

Muzej Železniki, Mladinski center Železniki, Muzejsko društvo Železniki, Osnovna šola Železniki – Čipkarska šola

Dediščina kot razvojni kapital Selške doline

Mag. Andreja R. Megušar, vodja evropskega projekta Citizens4Europe in podpredsednica Komisije za mednarodno sodelovanje v Občini Železniki

Občina Železniki je v okviru evropskega programa **Evropa za državljane** že drugič uspela pridobiti sredstva v vrednosti 25 tisoč evrov za projekt **Citizens4Europe EVROPSKE MIGRACIJE: NAŠA SKUPNA PRETEKLOST ZA BOLJŠI RAZVOJ V PRIHODNOSTI**. Da sta čipka in domača obrt pomembni za razvoj kraja in lastne identitete, so tako prepoznali tudi v Evropski uniji, saj so finančno podprli izvedbo 56. Čipkarskih dni, ki letos ponujajo bogat petdnevni program. Naša čipka pravzaprav predstavlja kreativno živo kulturo, ki oživlja kulturno dediščino kraja. Poleg vsebin, povezanih z bogato klekljarsko tradicijo, smo pripravili tudi različna strokovna predavanja in mednarodno konferenco, prvič pa je vključena tudi slavnostna akademija ob občinskem prazniku.

Poleg Železnikov kot vodilni partner v projektu sodelujejo tudi pobratena hrvaška občina Lepoglava, Slovensko katoliško, pevsko in kulturno društvo A. M. Slomšek iz belgijskega Maasmechelna, neprofitna Mladinska organizacija Sonce-Biseri iz makedonskega Skopja, italijanski Innichen, od koder so se prebivalci v 13. stoletju naseljevali v podratitovške vasi, ter neprofitna Katoliška organizacija Renovabis iz nemškega Freisinga. Mesti Innichen in Freising z bogato zgodovinsko in kulturno dediščino sta povezani že od osmega stoletja dalje in predstavljata primer odličnega vključevanja v celostno turistično ponudbo. Med letoma 973 in 1803 pa je bilo tudi ozemlje Selške in Poljanske doline skupaj s Škofjo Loko v lasti bavarske freisinške škofije. Zato je tudi Selška dolina

močno povezana z zgodovino freisinške škofije in predstavlja priložnost za nadaljnje sodelovanje. Projekt se navezuje na analizo srednjeveškega kolonizacijskega delovanja nekdanjih freisinških posesti z namenom razumevanja ekonomskih migracij pred drugo svetovno vojno in migracij po balkanski poti v današnjem času.

Strokovno tematiko bomo navezali na domače okolje, na zgodovino ter razvoj prebivalstva v dolini. Obravnavala bo dediščino naše preteklosti in jo povezala z letošnjim evropskim letom kulturne dediščine. Kulturna dediščina je pomembna za posameznike, skupnost, družbo, treba jo je ohranjati in jo prenašati na prihodnje generacije, saj se razvija z našim udejstvovanjem. Prav tako jo morajo spoštovati tisti, ki prihajajo v naš prostor. Navzoča

je v evropskih mestih in pokrajini, ne najdemo je samo v literaturi, umetnosti, temveč tudi v obrtnih spretnosti, ki so nam jo predali naši predniki, v zgodbah za otroke, filmih, ki jih gledamo in v katerih se prepoznamo.

Zahvaljujoč uspešnemu projektu bomo na petdnevni program 56. Čipkarskih dni gostili priznane predavatelje prav na mednarodnem srečanju **DEDIŠČINA PRETEKLOSTI JE NAŠA SKUPNA PRIHODNOST**, ki se bo odvijalo v soboto, 30. junija 2018, od 9. do 13. ure v Boncljevi hiši. Događek bo odprl mag. Matjaž Čemažar, predsednik uprave podjetja Domel Holding, d. d., s prispevkom Trajnostni razvoj gradimo na znanju in izkušnjah. Ob tej priložnosti smo še posebej veseli prispevkov znanstvenice dr. Dragice Čeč in direktorja Zavoda

Mag. Andreja Ravnihar Megušar / Foto: Tatjana Splichal

za varstvo kulturne dediščine Jerneja Hudolina. Prav tako tudi prispevkov naših gostov iz Lepoglave, Freisinga, Belgije in Makedonije ter domačih gostov, ki nam bosta približala življenje in delo Kočevarjev in Podgorske vasi v naši občini.

Mednarodna konferenca nosi pomenljiv naslov, ponuja pa vsebine, ki so vedno aktualne in izziv za naše mesto in podeželje. Tema se bo navezovala na domače okolje in na zgodovino prebivalstva v dolini. Obravnavala bo dediščino naše preteklosti in jo povezala z letošnjim evropskim letom kulturne dediščine, ki je pomembna za posameznike, skupnost in družbo, treba jo je ohranjati in jo prenašati na prihodnje generacije. Prav tako jo morajo spoštovati tisti, ki prihajajo

v naš prostor. Navzoča je v evropskih mestih in pokrajini, ne najdemo jo samo v literaturi, umetnosti, temveč tudi v obrtnih spretnosti, ki so nam jo predali naši predniki, v zgodbah za otroke, v filmih, ki jih gledamo in v katerih se prepoznamo. Odgovarjali bomo na vprašanja, kaj pomeni dediščina v življenju današnjih ljudi in način njenega prilagajanja sodobnim potrebam, ter jih vključiti v turistično ponudbo.

Želimo si, da bi ob koncu 56. Čipkarskih dni lahko delili zavedanje, da ohranjanje kulturne dediščine omogoča gospodarski in družbeni razvoj naših mest in skupnosti.

Katja Mohorič Bonča, kustosinja v Muzeju Železniki

Dražgoški kruhki kot nesnovna kulturna dediščina

Izdelovanje malih kruhkov in lesenih modelov je bilo aprila 2018 vpisano v nacionalni Register nesnovne kulturne dediščine, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije. V Register je bila vpisana tradicija izdelovanja malih kruhkov - dražgoških kruhkov, povsem ročno oblikovane in krašenega peciva iz medenega testa kot jih poznamo v Dražgošah in Železnikih. Iz Selške doline so bile vpisane tri nosilke te nesnovne dediščine: Alenka Lotrič, Breda Tolar in Cirila Šmid.

V Registru se je ta enota pridružila leta 2015 vpisani enoti Klekljanje slovenske čipke, katere nosilca iz Selške doline sta Čipkarska šola Železniki (Osnovna šola Železniki) in Klekljarska sekcija pri Turističnem društvu Železniki. Klekljanje čipk v Sloveniji je bilo marca 2016 razglašeno za nesnovno kulturno dediščino državnega pomena. Leta 2017 je bila oddana še nominacija Klekljanje čipk v Sloveniji za vpis na Unescov reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. V register in na Unescov seznam je že vpisan Škofjeloški pasijon, kjer pri uprizoritvi sodelujejo številni prostovoljci iz Selške doline.

Dražgoški kruhki so del stalne muzejske zbirke v Muzeju Železniki. / Foto: Igor Mohorič Bonča

NEKAJ UTRINKOV, KI JIH PRINAŠA STROKOVNA MEDNARODNA KONFERENCA

Dediščina preteklosti je naša skupna prihodnost

Sobota, 30. junij 2018, od 9. do 13. ure, Boncljeva hiša

Jernej Hudolin, direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Kulturna dediščina kot razvojna priložnost

Smo ob seštevku prihrankov, ki nam ga prinese prenova, sposobni subvencionirati obnove in obdavičiti okolje obremenjujočo novogradnjo, tako kot pač to počno »razviti« že kar nekaj časa? Ti danes žanjejo rezultate v kakovostnem okolju, ohranjeni dediščini in visoko razvitem turizmu, kjer turisti na gledajo nedokončanih gradbišč in smetišč v naravi. Vneti zagovorniki »razvoja« sicer na napisano običajno planejo s krilatico, da se z ohranjanjem dediščine ljudi sili živeti v črnih kuhinjah. A to je že iztrošena obramba pred navedenimi dejstvi. Pošteno naj vsak zase, z zdravim razumom in izračunom, če je to potrebno, oceni, kaj je bolj trajnostno? Zgraditi novo leseno in pametno pasivno hišo iz lepljenih plošč in z vso sodobno ogrevalno tehnologijo ali tem istim kriterijem prilagoditi obstoječ, že izgrajen fond? Odgovor je jasan.

Alojzij Pavel Florjančič

Migracije včeraj in danes – poseljevanje kočevarske vasi Laze

Od jeseni 2015 do spomladi 2016 je Slovenijo in Evropo presenetil migrantski val. V tem času je prečkalo Slovenijo po balkanski poti pol milijona migrantov. Letos se iz mesecav

Jernej Hudolin / Foto: arhiv Jerneja Hudolina

mesec povečuje nezakonito prihajanje migrantov v Slovenijo. V prvih petih mesecih jih je vstopilo blizu tri tisoč. Preseljevanja, kolonizacije, izseljevanja, pregnanstva, begunstvo, skratka migracije v širšem smislu, so stalnica človeštva. So zgodovinski lakmus razmer in odnosov v družbi globalnem obsegu. Nekdanja kočevarska vas Laze med Dolenjskimi Toplicami in Semičem je bila najvzhodnejše naselje osemsto kvadratnih kilometrov velikega nemško govorečega otoka Kočevske, kolonizirane v 14. stoletju. Svoj vrhunec je vas dosegla neposredno pred prvo svetovno vojno. Po stagnaciji med obema vojnoma in večinski odselitvi v začetku vojne ter pregnanstvu po njej je doživela drugo poselitev. Njen primer je lahko iskanje poti iz zagatne migrantske situacije in dilem med ignoriranjem, getoizacijo, repatriacijo, asimilacijo in integracijo, torej, kako danes najti za migrante »modus vivendi«.

Ljudsko izročilo je dota za prihodnost

Dušica Kunaver je publicistka, upokojena profesorica angleškega in ruskega jezika, zbirateljica slovenskega ljudskega izročila in še bi lahko naštevali. Predvsem pa prijazna, srčna gospa, ki z optimizmom in domoljubjem predava in predstavlja slovensko ljudsko izročilo ter se zavzema za njegovo ohranitev. S pogovorom sva odgrnili tančico bogato založenega gorenjskega ljudskega izročila.

SABINA ROMŠAK

Ljudska dediščina na Slovenskem je izjemno bogata. Nekoč ste dejali, da v ljudskem izročilu Gorenjska skače. Kaj ste želeli povedati s to prisposodo?

Zelo sem vesela tega vprašanja. Ljudsko izročilo je ganljivo, vsaka ljudska pripoved ima sporočilo in v vseh zmaga pravica. Naš narod ne bi preživel brez ljudskega izročila, zato ima vsaka vas svojega. Še posebno pisano in živahno je na Gorenjskem. Že sama pokrajina »skače«. Skače reka Sora, pokrajina je hribovita, živahna, skače Ratitovec, skače polka, židana marelja, bleščijo se avbe na narodni noši in vriskajo zlati gumbi na telovnikih noše, tudi arhitektura, smreke,

gorenjska dramatika ... Čudovita je tudi usklajenost v ljudskih pesmih, načinu življenja. Poglejte, kako živahna je ljudska pesem Jaz pa pojdem na Gorenjsko!

Kakšen je vaš nasvet za ohranitev ljudskega izročila?

Ljudsko izročilo nevarno izginja iz našega vsakdana, kar je nepopravljiva škoda za prihodnost naše dežele. Današnji čas je usmerjen v tehniko in otrok je še vedno otrok. Otrokom dajmo pravljico v zibko. V vsaki pravljici in pripovedi je nagrajena dobrotta, otrok razume mirno materino in očeto besedo. Tudi naši stari starši, babice, dedki, prababice, pradedki so bili nekoč otroci. Danes so v domovih za ostarele zadnji kosci, ki so kosili še na roko, zadnji

pripovedovalci, ki so bili nekoč tudi otroci. Njihove zgodbe je treba poslušati in jih zapisati, mladim je treba z medgeneracijskim sodelovanjem prenesti vsebino bogatega ljudskega izročila in nekega dne bodo to lahko pripovedovali naprej.

Ali imate v svoji bogati zakladnici ljudskih pripovedk tudi kakšno iz Selške doline?

Da, spomnim se učitelja, ki je veliko zbiral ljudske pripovedi. Namesto da bi svojim učencem dal domače naloge, jim je naročil, naj v svojem okolju poiščejo kakšno ljudsko pripoved. Tako se spomnim ljudske pripovedi iz okolice Železnikov. Govori o revnem kovaču, ki je imel deset otrok, ki jih je težko preživljal. Garal

je v kovačiji, plačilo pa je bilo mizerno. Ker je okolica Železnikov hribovita, za hriboviti svet pa velja, da se v gozdovih skrivajo dobri škrtarje, si je revni kovač vsak dan želel, da bi mu dobri škrtar prišel pomagat. In glej ga, zlomka, nekega dne se mu je uresničila želja. Prišel je gozdni škrtar, s katerim sta se dogovorila, da mu pomaga, zaslužek pa si bosta razdelila. Vsak polni voz žebeljev je prinesel en bakreni novčič. In tako sta delala ves dan in napolnila 13 vozov. Nato sta si novčiče razdelila – po principu enega tebi, enega meni. Na koncu pa je ostal en sam novčič, ki ga ni hotel vzeti ne kovač in ne škrtar. Nazadnje je novčič vzel škrtar in obljubil kovaču, da bo prese-nečen, ko bo prišel domov. In res, ko je kovač prišel

Dušica Kunaver

domov, je segel v žep razcapanih hlač, takrat pa so se iz žepa vsuli cekini. Od sreče je zajokal, od takrat naprej pa njegovi otroci niso bili več lačni.

Gregor Habjan, direktor Javnega zavoda Ratitovec Verjamem, da bodo letošnji 56. čipkarski dnevi še bolj obiskani

Največji razlog za to vidim v tem, da se letos vse skupaj odvijeta nekoliko bolj zgodaj, v času občinskega praznika, v času ko še nismo začeli z letnimi dopusti, ko so otroci in starši še doma, saj so ključni oblikovalci in tudi obiskovalci ponujenih dejavnosti. Razlog za boljši obisk bo tudi bogat in odmeven program, ki ga poleg že tradicionalnih razstav prinašajo letošnji dnevi. Zadnja leta se tudi Javni zavod Ratitovec aktivneje vključuje v pripravo programa z nudenjem pomoči glavnemu organizatorju Turističnemu društvu Železniki na raznovrstnih področjih, ki jih pokrivamo. Tega sodelovanja med občino, zavodi, društvi, različnimi organizacijami in skupinami sem še najbolj vesel, saj vidim vlogo Javnega zavoda Ratitovec ravno v tem, da se skušamo povezovati, da skušamo sodelovati z društvi in med društvi ter da to prek tovrstnih prireditev tudi dosežemo. Javni zavod Ratitovec v takih primerih sicer organizatorjem ne more finančno priskočiti na pomoč, lahko pa se potrudimo in pomoč ponudimo z našo infrastrukturo, inventarjem in pri organizaciji ter s tem olajšamo delo prostovoljcem, ki jih neizmerno cenim in spoštujem njihova prizadevanja za dogodke, ki se vse leto odvijajo okoli nas. Žal tudi prostovoljstvo, ki je bilo včasih močno prisotno med ljudmi, počasi, a opazno blede, kar nas lahko potihno opozarja, v katero smer bi morali vlagati naše napore v prihodnosti.

Nataša Habjan, TIC Železniki – Javni zavod Ratitovec Obiskovalci iz Železnikov odhajajo navdušeni

Čipkarski dnevi. Besedna zveza, ki me spomni na tople poletne dneve in bogate razstave, na katerih je kraljica klekljana čipka v različnih oblikah in interpretacijah. Zraven pa bogat spremljevalni program, povezan z zgodovino in hkrati s pogledom v prihodnost. Pred leti sem Čipkarske dneve doživljala drugače kot danes, saj sem bila le zunanja obiskovalka te priljubljene prireditve. Bilo mi je lepo, zanimivo, najdlje sem se zadržala na razstavah klekljanih izdelkov. Nisem pa si predstavljala, da za vsemi temi dogodki in razstavami stoji toliko dela, prostovoljcev, papirjev in dovoljenj. Danes vse

to vem. Že kar nekaj let opazujem obiskovalce te priljubljene prireditve z druge strani, ne kot opazovalka, ampak kot aktivna udeleženka. V zadovoljstvo mi je, ko vidim, kako se obiskovalci leto za letom vračajo, prihajajo novi, prav vsi pa iz Železnikov odhajajo navdušeni.

Katja Mohorič Bonča, Muzej Železniki Muzejski večer S trebuhom za kruhom

56. Čipkarski dnevi bodo v sredo, 27. junija 2018, ob 19. uri v Kulturnem domu Železniki na muzejskem večeru z naslovom S trebuhom za kruhom gostili kustosa Gornjesavskega muzeja Jesenice – etnologinjo Zdenko Torkar Tahir in umetnostnega zgodovinarja Aljaža Pogačnika. Dotaknili se bomo obdobja, ko se je kriza v železarski proizvodnji v Železnikih krepila in v začetku dvajsetega stoletja pripeljala do propada železarstva v Železnikih. Takrat beležimo velika

Z leve proti desni: Katja Mohorič Bonča, Nataša Habjan in Gregor Habjan / Foto: arhiv Javnega zavoda Ratitovec

odseljavanja ljudi v želji po boljšem zaslužku. S trebuhom za kruhom so tukajšnji delavci odšli tudi na Jesenice, kjer je zaradi nastajajočih tovarn močno narasla potreba po delavcih. Na predavanju Jeseničani – od kod in kam? bosta kustosa predstavila življenje in delo na Jesenicah v času, ko so se v tamkajšnji proizvodnji zaposlovali delavci od vsepovsod, obenem pa je tudi Jeseničane življenjska pot vodila drugam.

ODPRTJE 56. ČIPKARSKIH DNI

V četrtek, 28. junija 2018, ob 19. uri v Kulturnem domu Železniki, slavnostni govornik etnolog dr. Janez Bogataj: Kako živeti s kulturno dediščino v sodobnem svetu?

Foto: arhiv dr. Janeza Bogataja

SPONZORJI

Izvedba projekta 56. Čipkarski dnevi je sofinancirana iz programa Evropske unije »Evropa za državljane«

Sofinancirano iz programa Evropske unije »Evropa za državljane«.

Program prireditev

SREDA, 27. 6. 2018

7.00 STROKOVNA EKSKURZIJA z ogledom primerov dobrih praks na Krasu

19.00 MUZEJSKI VEČER: "S TREBUHOM ZA KRUHOM" v Kulturnem domu

predavata Zdenka Torkar Tahir in Aljaž Pogačnik, moderatorka Katja Mohorič Bonča, kulturni program bo oblikovala Folklorna skupina Selca

ČETRTEK, 28. 6. 2018

10.00-12.00 "Klekljamo malo drugače"

v Mladinskem centru Železniki

19.00 SLOVESNA OTVORITEV 56. ČIPKARSKIH DNI v Kulturnem domu: "Kako živeti s kulturno dediščino v sodobnem svetu?"

slavnostni govornik dr. Janez Bogataj, vezna beseda bo pripadala Moniki Tavčar, kulturni program bosta oblikovali Banda citrarska ter Zoja Florjanc Lukan (učenka 1. razreda sodobnega plesa Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana)

Otvoritev razstav

KULTURNI DOM:

- Klekljarice iz Železnikov, razstavlja Turistično društvo Železniki
- Klekljarice iz Stražišča pri Kranju, razstavlja klekljarska skupina Ivanjščice
- Klekljarice iz Maribora, razstavlja klekljarska skupina Taščice
- Slikarska razstava, razstavljata Ivan Čerin in Bojan Benedičič

GALERIJA MUZEJA:

- Čipkarska šola Železniki - že 110 let!, razstavlja Čipkarska šola Železniki

V ŠPENDALOVI HIŠI:

- Vezenine iz babičine bale, razstavljata Mojca Tolar in Damjana Kaplja

PETEK, 29. 6. 2018

5. Rally Železniki - po občini Železniki,

organizator Športno društvo Omikron plus

10.00-12.00 "Klekljamo malo drugače"

v Mladinskem centru Železniki

16.00 Predstavitev preventivnega zdravstvenega programa SVIT na dvorišču Lovskega doma, organizator Lovska družina Železniki

20.00 Slavnostna akademija ob občinskem prazniku s podelitvijo priznanj Občine Železniki v Športni dvorani Železniki, kulturni program bodo oblikovali Vrtec Železniki, Pihalni orkester Alples Železniki, Glasbena šola Škofja Loka in Sožitje Škofja Loka, organizator: Občina Železniki

POKUSITE ČOKOLADNE »Ž'BLE«

Čokolada je ena izmed naših najbolj priljubljenih razvad. V Turističnem društvu Železniki smo se na podlagi te sladke razvade odločili, da pripravimo nov turistični produkt, ki ga boste lahko okušali že na 56. čipkarskih dnevih. Povezali smo svojo zgodovino kovaštva in pravo čokolado ter naredili čokoladne »ž'ble«. Na voljo bodo na stojnici društva v Kulturnem domu Železniki – **premierno na uradnem odprtju Čipkarskih dnevov v četrtek, 28. junija 2018, ob 19. uri.** Vabljeni na okušanje sladke pregrehe v obliki »ž'bla«!

Foto: Sabina Romšak

SOBOTA, 30. JUNIJ 2018, OB 22. URI, PRED PLAVŽEM

VESELICA S TANJO ŽAGAR IN SPREMLJEVALNO SKUPINO AVANTURA

Foto: arhiv Tanje Žagar

SOBOTA, 30. 6. 2018

5. Rally Železniki - po občini Železniki,

organizator Športno društvo Omikron plus

od 9.00 dalje Mednarodna konferenca: "DEDIŠČINA PRETEKLOSTI JE NAŠA SKUPNA PRIHODNOST" v Boncljevi hiši

17.00 Nogometna tekma ledik:oženjeni v Njivici

18.00 Živ žav za otroke pred plavžem

19.30 Predstavitev starega običaja

"pobiranje kranceljnov" v starem delu Železnikov

20.30 Nastop Pihalnega orkestra Alples Železniki in Harmonikarskega orkestra Železniki pred plavžem

22.00 Veselica s Tanjo Žagar in spremljevalno skupino Avantura pred plavžem

9.00-13.00 v Boncljevi hiši

MEDNARODNA STROKOVNA KONFERENCA DEDIŠČINA PRETEKLOSTI JE NAŠA SKUPNA PRIHODNOST,

Organizatorja Turistično društvo Železniki in Občina Železniki, moderator mag. Miha Markelj, doktorski študent na Fakulteti za turistične študije - Turistica, Portorož

9.00 Pozdrav, mag. Andreja Ravnihar Megušar, vodja evropskega projekta Citizens4Europe

Odprtje konference, mag. Matjaž Čemažar, predsednik uprave Domel Holding d.d.

TRAJNOSTNI RAZVOJ GRADIMO NA ZNANJU IN IZKUŠNJAH

9.30 ZGODNJI NOVI VEK V GIBANJU, VSAKDAN V ISKANJU PREŽIVETJA, izr. prof. dr. Dragica Čeč, višja znanstvena sodelavka na Znanstveno raziskovalnem središču v Kopru

KULTURNA DEDIŠČINA KOT RAZVOJNA PRILOŽNOST, Jernej Hudolin, direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije

10.45-11.15 Odmor

11.15-13.00 LEPOTA LEPOGLAVSKE ČIPKE PRIZNANA TUDI PRI UNESCO, OBČINA LEPOGLAVA, HRVAŠKA, Marijan Škvarič, župan

SLOVENSKA INTEGRACIJA V BELGIJSKEM LIMBURGU, občina Maasmechelen, slovensko

Katoliško, pevsko in kulturno društvo A. M. SLOMŠEK, Stani Revinšek, predsednik

DELOVANJE IN MREŽENJE KATOLIŠKE ORGANIZACIJE RENOVABIS V OBMOČJIH NEKDANJE FREISINŠKE POSESTI, OBČINA FREISING, RENOVABIS, Christiana Hägele

IZZIVI ZA SOLIDARNOST NEPROFITNE MLADINSKE ORGANIZACIJE »BISERI«, OBČINA SKOPJE, MAKEDONIJA, Andreja Snoj, ravnateljica

SOBOTA, 30. 6. 2018

MIGRACIJE VČERAJ IN DANES – POSELJEVANJE KOČEVARSKÉ VASI LAZE, OBČINA DOLENJSKE TOPLICE, DRUŠTVO KOČEVARJEV STAROSELCEV, Alojzij Pavel Florjančič

PODGORSKE VASI V OBČINI ŽELEZNIKI, TIROLSKA DEDIŠČINA, VČERAJ IN DANES OBČINA ŽELEZNIKI, Marija Gasser

GLASBENA ČIPKA V STAREM DELU ŽELEZNIKOV

V IZVEDBI UČENCEV IN UČITELJEV GLASBENE ŠOLE ŠKOFJA LOKA

v nedeljo, 1. julija 2018

TRG PRED CERKVIJO SV. ANTONA PUŠČAVNIKA OB 11.00

Nastopajo: Štefan Kejžar, Matija Jemc in Matevž Hostnik. **Mentor:** Jernej Hostnik

KULTURNI DOM ŽELEZNIKI OB 11.20

Nastopajo: Ana Jelenc, Ajda Čemažar, Tonka Rovtar, Črt Vodopivec, Vasja Demšar, Aljoša Demšar ter klavirski duo Jana Pfajfar in Olesja Horvath

DVORIŠČE BONCLJEVE HIŠE OB 11.00

Nastopajo: dekljski tercet (Klara Koder, Tjaša Koder, Maša Demšar) in Leon Ravnikar, Marko Kejžar, Maja Tarfila, Tjaša Čemažar in kvartet flavt (Ema Demšar, Ema Lenc, Dora Jelenc, Terezija Šubic)

Mentorji: Saška Kolarič, Janez Golob in Anja Fučak Dolinar

NEDELJA, 1. 7. 2018

10.00 Sv. maša za klekljarice in turistične delavce v cerkvi sv. Antona Puščavnika v Železnikih

od 10.00 dalje Predstavitev domačih obrti in tržnica v starem delu Železnikov

od 10.00 dalje Razstava lovskih trofejev v Lovskem domu ter degustacija divjačinskega golaža

11.00-12.00 Nastop glasbenikov Glasbene šole Škofja Loka na različnih lokacijah v starem delu Železnikov

11.00-14.00 Klekljanje na prostem na različnih lokacijah v starem delu Železnikov

13.30-14.30 Nastop folklornih in plesnih skupin pred plavžem

od 14.30 dalje Nastop Pihalnega orkestra Alples Železniki pred plavžem

15.00 Vseslovensko tekmovanje otrok in odraslih v klekljanju pred plavžem

16.00 Veselica z ansamblom Raubarji pred plavžem

17.00 Podelitev priznanj in nagrad za klekljarsko tekmovanje pred plavžem

NEDELJA, 1. JULIJ 2018, OB 16. URI, PRED PLAVŽEM

VESELICA Z ANSAMBLOM RAUBARJI

Foto: arhiv Raubarjev

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Uresničil svoje otroške sanje

Škofjeločan Dan Poljšak bo zadnjo soboto v juniju v Portorožu splovil svojo unikatno leseno jadrnico, ki jo je v celoti zgradil z lastnimi rokami. V njeno izdelavo je vložil skoraj sedem tisoč ur dela.

MATEJA RANT

Enaindvajsetletnemu Danu Poljšaku iz Škofje Loke je z jadrnico Cassiopeia uspelo uresničiti svoje otroške sanje. »Od nekdanj sem si namreč želel imeti leseno barko,« je pojasnil. Pri komaj 16 letih se je tako samo z lastnimi rokami lotil gradnje unikatne dvojbornice, ki jo je poimenoval Cassiopeia, po mitološki kraljici Etiopije, ki je bila znana po neizmerni lepoti, ki še danes povsem očara morjeplovce, ki se zazrejo v severno nebo, je razložil Dan Poljšak.

Sedem metrov in pol dolga jadrnica vrste škuner je popolnoma prevzela tudi njega in tako tudi številni umetelno izdelani detajli, ki se jim je posvetil z neizmerno predanostjo, po besedah njegove mame Judite Mrak Poljšak dokazujejo, da je jadrnica resnično ljubljena. »Toliko časa jo je brusil, kital in barval, da je tako gladka, kot bi bila vlita iz kalupa, ne pa ročno izdelana iz lesa,« je poudarila in dodala, da se njena površina tako sveti, da so se lahko ogledovali v njej. Na barko Dan gleda skoraj kot na osebo, ne predmet. In nič čudnega, da se je v barko tako rekoč zaljubil, saj je z njo zadnjih pet let preživel večino prostega časa. Gradnje se je lotil ob koncu prvega letnika na Gimnaziji, elektro in pomorski šoli Piran. »Sprva sem nameraval obnoviti staro leseno barko, a me je prijatelj prepričal, da bo

Dan Poljšak pri gradnji svoje unikatne lesene barke / Foto: Peter Vrčkovnik

ceneje in hitreje, če zgradim novo.« Načrte za barko je narisal mojster Andrej Balanč, in sicer si je zamislil pomanjšano verzijo starinske jadrnice baltimore clipper, ki je sicer dolga več kot trideset metrov. Znanje o gradnji je Dan v glavnem pridobil iz knjig in na spletu, veliko se je naučil tudi od očeta, ko mu je pomagal pri obnovi in vzdrževanju njihove družinske barke. Na začetku mu je pomagal tudi star mojster iz Pirana Ivica Krpetič, zadnja tri leta pa je delal povsem sam. »Samo pri fizično bolj zahtevnih delih so mi priskočili na pomoč prijatelji in družina.«

Prva štiri leta je vsako popoldne preživel v Marini Portorož, ki mu je sprva brezplačno ponudila prostor za izdelavo barke, zadnji dve leti pa je moral plačevati najemninno. Po končani srednji šoli, v kateri je vse letnike izdelal

z odliko, zdaj nadaljuje študij na višji strokovni šoli v Škofji Loki, zato je zadnje leto na barki preživel manj časa, večinoma ob koncu tedna. Deset tednov, ki so bili namenjeni praktičnemu izobraževanju, je preživel na Bledu pri mojstru Anžetu Logarju, kjer je izdelal jambora, prvi je visok dobrih devet metrov, drugi pa osem. Njune izdelave se je prav tako lotil na povsem svojstven način. »Oba sta votla, da sta lažja in se manj zvijata, sestavljena pa sta iz lepljenih osmerokotnikov, ki sem jih obdelal v okroglo obliko,« je pojasnil. Poseben je tudi zgornji lakiran del trupa barke, saj ga je izdelal tradicionalno s krivljenjem lesa. »Pri tem so bili mnogi pametni, kako se dela, a ko je bilo treba to dejansko izvesti, ni bilo nikogar zraven,« je razložil Poljšak, ki je povsem sam izračunal tudi stabilnost

barke. Gradnjo je v največji meri financiral sam s pomočjo donatorjev, skupaj je vanjo vložil okrog trideset tisoč evrov, ocenjuje Dan Poljšak. Na začetku mu je z nakupom lesa, večinoma hrasta, mahagonija in iroka, pomagala tudi šola. »Zato smo se

Cassiopeia / Foto: družinski arhiv

Z vsjo predanostjo se je posvetil tudi številnim detajlom, kot je ta v obliki polžka. / Foto: Peter Vrčkovnik

dogovorili, da jo bodo ob moji prisotnosti lahko uporabljali za učenje mornarskih veščin na morju.«

Marsikdo bi si po tako zahtevnem projektu, kot je bila omenjena jadrnica, verjetno privoščil več kot zasluženi počitek. A ne Dan Poljšak, ki je že poln načrtov za naprej. »Naša družinska jadrnica Sandokan je stara že 86 let in je nujno potrebna obnove.« Njegov cilj je tudi

končati šolanje, pri čemer ima že idejo za diplomsko nalogo. »Profesorica me je sicer prepričevala, naj uporabim kar Cassiopeio, a se mi zdi škoda izgubljati čas za nekaj, kar že obstaja,« je odločen Dan Poljšak. »Moja barka pa potrebuje pomožni čoln, ki bi ga umestil med jambora, zato se bom za diplomsko delo verjetno lotil kar tega,« snuje nove podvige.

Spomini

Izšla je knjiga Ernesta Petriča z naslovom Spomini in spoznanja. Stran 26

Osebnosti

Tomaž Pirc je pomagal Prešernu in zdravil Josipino Turnograjsko. Stran 27

MultiKulti

Pianistka in pevka Emilia Dębska – Poljakinja, ki že deset let živi v Kranju ... Stran 28

Od petka do petka

Vlada namerava tožbo proti Hrvaški vložiti po obravnavi pred novim odborom državnega zbora za zunanjo politiko (fotografija je simbolična). / Foto: Tina Dokl

V zdravstveni negi se iz leta v leto soočajo z večjim pomanjkanjem kadra (fotografija je simbolična).

Letošnje leto je posvečeno stoti obletnici smrti našega največjega pisatelja Ivana Cankarja (fotografija je simbolična). / Foto: Tina Dokl

S tožbo bodo počakali

Premier Miro Cerar je po sestanku s predsedniki parlamentarnih strank napovedal, da nameravajo tožbo proti Hrvaški vložiti po obravnavi pred novim odborom državnega zbora za zunanjo politiko.

MATEJA RANT

Konsenz glede tožbe

Predsednik vlade Miro Cerar, ki opravlja tekoče posle, je v sredo sklical sestanek s parlamentarnimi strankami in jim predstavil nadaljnje postopke glede tožbe proti Hrvaški pred sodiščem Evropske unije zaradi zavračanja arbitražne razsodbe. Za to se je odločil po odločitvi Evropske komisije, da ne bo podala mnenja glede slovenske tožbe proti Hrvaški zaradi kršenja evropskega prava, ki je posledica hrvaškega nespoštovanja arbitražne sodbe o meji med državama. Evropska komisija in Hrvaška sami poiskata »prijateljsko« rešitev, bo pa še naprej delovala kot poštna posrednica pri iskanju takšne rešitve, so poudarili. Cerar je zato že v ponedeljek, ko je bila znana odločitev Evropske komisije, napovedal, da bo slovenska vlada sama vložila tožbo. To naj bi storili po obravnavi pred novim odborom državnega zbora za zunanjo politiko, ki se bo lahko sestal po današnji ustanovni seji državnega zbora, je še pojasnil Cerar. Po njegovih besedah med parlamentarnimi strankami obstaja konsenz glede tega, da je treba to tožbo dokončno pripraviti. Z besedilom

tožbe se je na včerajšnji redni seji seznanila tudi vlada.

Pomanjkanje medicinskih sester

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije je v torek predstavila podatke o pomanjkanju medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v Sloveniji, ki temeljijo na metodi Slovenska kategorizacija zahtevnosti bolnišnične zdravstvene nege. »Analiza teh podatkov kaže, da pomanjkanje kadra v zdravstveni negi beležimo že od leta 2007, ko je bilo pomanjkanje izvajalcev zdravstvene nege 21,46-odstotno,« so navedli in dodali, da je bil v letu 2015 ta primanjkljaj 24,9-odstoten, leta 2016 pa že 25,4-odstoten. Visoko pomanjkanje izvajalcev zdravstvene nege po besedah predsednice Zbornice – Zveze Monike Ažman vpliva na kakovost zdravstvenih storitev in na varnost pacientov ter posledično na slabše izide zdravstvene obravnave. Opozorila je še, da zaposleni v zdravstveni negi delajo po zastarelih standardih in normativih iz leta 1984, ki bi jih bilo treba nujno posodobiti, saj vsebinsko ne ustrezajo več današnjim potrebam.

Razstavi, posvečeni Cankarju

Letošnje leto je Cankarjevo leto, saj je posvečeno stoti obletnici smrti našega največjega pisatelja z izjemno bogatim ustvarjalnim opusom. V ponedeljek zvečer so odprli osrednji razstavi ob jubileju v Mestnem muzeju Ljubljana in Cankarjevem domu. Razstava Ivan Cankar v Mestnem muzeju Ljubljana v osmih slikah sledi življenjski poti pisatelja Ivana Cankarja s pomočjo izbranih citatov iz njegovih del. V Cankarjevem domu pa je na ogled razstava Ivan Cankar in Evropa – Med Shakespearom in Kafko, s katero Cankarja umeščajo v evropski kontekst. Odprta razstava v Cankarjevem domu se je udeležil tudi predsednik republike Borut Pahor. Po njegovih besedah Cankar vedno znova spodbudi k razmisleku o slovenskem značaju. Obe razstavi bosta na ogled do konca februarja prihodnje leto.

Življenje in delo Ivane Kobilca

V Narodni galeriji stoto obletnico svoje ustanovitve slavijo z razstavo o življenju in delu Ivane Kobilca, najbolj znane slovenske umetnice, ki so jo odprli v sredo. Na prvi pregledni razstavi njenega opusa v zadnjih

štirih desetletjih je v devetih razstavnih dvoranah Novega krila na ogled okrog 140 njenih del vseh slogovnih obdobj in žanrov. Ob priljubljenih slikah, kot sta Poletje in Kofetarica, so na ogled še slikarske umetnine iz zasebnih zbirk, ki so skoraj neznanane širši javnosti, vse skupaj pa odsevajo Kobilcino ustvarjalno moč in raznolike vplive evropskih umetnostnih epicentrov, so poudarili v Narodni galeriji. Razstavo si bo mogoče ogledati do 10. februarja prihodnje leto.

Med petdesetimi najboljšimi

Hiša Franko iz Kobarida se je letos prvič uvrstila na seznam petdeset najboljših restavracij sveta, ki ga pripravlja britanska revija Restaurant, in sicer ji je pripadlo 48. mesto. Vodi jo Ana Roš in je v elitni petdeseterici edina restavracija, v kateri kuhinjo v celoti vodi ženska.

Jesensko vreme

Začetek poletja bo očitno bolj jesenski kot poleten. Če so obveljale napovedi vremenoslovcev, smo se namreč danes zbudili v zelo hladno jutro, v notranosti države pa bodo tudi dnevne temperature le okoli 15 stopinj. Izrazita hladna fronta prinaša tudi obilnejše padavine, ponekod v visokogorju bo celo snežilo.

Slovinci v zamejstvu (617)

Janez Stergar in njegova Koroška

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Veliko predstavnikov slovenskih organizacij na Koroškem in v Italiji, zastopnikov koroških deželnih oblasti in sodelavcev na Inštitutu za narodnostna vprašanja v Ljubljani ter znancev se je zbralo v torek na Slovenski gimnaziji v Celovcu, kjer so podelili 12. Kugyjevo nagrado. Prejel jo je strokovni svetnik, profesor zgodovine in geografije ter dolgoletni sodelavec Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani Janez Stergar, ki bo 11. julija star sedemdeset let. Koroška je njegova srčna stvar, enajsta božja zapoved, kot je v obrazložitvi dejal nekdanji ravnatelj Slovenske gimnazije v Celovcu dr. Reginald Vospernik. V Koroško se je zaljubil še kot mladenič, ki je taboril in kasneje tudi kolesaril in pešahal po Koroški. S Koroško in

koroškim vprašanjem se je začel ukvarjati znanstveno. Pisal je in še piše razprave in knjige, vsa leta je dejaven v Klubu koroških Slovencev v Ljubljani in v Društvu slovensko-avstrijskega prijateljstva, prizadeva si za sožitje in večjezičnost v prostoru Alpe Jadran in za preseganje zgodovinskih zamer. Srečanje predstavnikov nekdanjih koroških brambovcv iz let bojev za Koroško in Društev generala Rudolfa Maistra na

velikovškem pokopališču, kjer skupaj počivajo padli z obeh strani, je tudi njegova zasluga. Iz pozabe je dvignil eno prvih slovenskih doktoric znanosti, botaničarko, koroško Slovenko dr. Angelo Piskernik, po kateri se bo končno imenoval tudi eden od parkov v Ljubljani. »Postal sem Korošec, kar je tudi zasluga mojih profesorjev in prijateljev, ki imajo korenine na Koroškem,« je povedal na podelitvi. Tudi dr. Julius Kugy,

Jutri, 23. junija, ob 20. uri bo v K&K centru v Šentjanžu/St. Johannu v Rožu velik glasbeni dogodek Arena 18, ko se bodo srečali dve kulturi in dva jezika. Nastopili bosta legendi avstrijske in slovenske glasbene scene Willi Resetarits, znan tudi kot Kurt Ostbahn, s skupino Stubnblues in Vlado Kreslin z Malimi bogovi, pri katerih igra tudi znani koroški slovenski glasbenik Tonč Feinig.

Prejemnik letošnje Kugyjeve nagrade Profesor Janez Stergar ima tudi gorenjske korenine. Stari oče po mamini strani je bil Jože Sedlar, Mačurjev iz Britofa.

po katerem se imenuje nagrada, ki jo podeljuje Skupnost koroških Slovencev in Slovencev, je zagovarjal sodelovanje in sožitje narodov, jezиков in kultur na območju med Alpami in Jadranom. »V čast mi je, da sem v družbi uglednih prejemnikov te nagrade. Med drugim jo je prejel tudi dr. Ernest Petrič,« je povedal profesor Janez Stergar, ki ima tudi gorenjske korenine. Mamin oče je bil Jože

Sedlar, Mačurjev iz Britofa, kamor je nagrajenec pogosto hodil na počitnice in se kopal v mrzli Kokri.

Nagrado in listino s podo- bo dr. Juliusa Kugyja, ki jo je izdelal koroškoslovenski umetnik Kristijan Sadnikar, je nagrajencu izročil predsednik Skupnosti koroških Slovencev in Slovencev, župan Globasnice Bernard Sadovnik, za kulturni program pa je poskrbel Kvintet Donet.

Po svetu

Zgodovina nogometa

Ko se oziramo po svetu, ne moremo mimo dejstva, da bo naš planet do 15. julija v znamenju nogometa. Mediji so polni poročil o svetovnem prvenstvu v Rusiji, tu pa pogledajmo v zgodovino nogometa. Ta nam razkrije marsikaj presenetljivega ...

MIHA NAGLIČ

Glave poraženih kot žoge

Moderni nogomet se je začel na britanskem otočju. Nogometu podobna igra pa se je igrala že na Japonskem v tretjem stoletju pred Kristusom. Igra naj bi vključevala označeno polje in branje žoge z nogo v mrežo. Tudi antični Grki in Rimljani naj bi igrali to verzijo nogometa. Ta zasnove so vidne še v današnjem nogometu. V Britaniji so nogomet začeli igrati v osmem stoletju. Vendar je bila to kruta vojna igra, saj naj bi sprva brcali glave poraženih v bitki. Kmalu zatem so glave zamenjale primitivne žoge. Pravila so bila preprosta: žogo si moral spraviti čez dogovorjeno linijo. Drugih pravil ni bilo. Več sto ljudi se je udeležilo ene igre, zato je lahko trajala cel dan. Igra je bila zelo nasilna: ljudje so se brcali, grizli, boksali. Zaradi nasilnosti so ga hoteli prepovedati. V Angliji je kralj Edward III. leta 1331 sprejel zakone, ki so prepovedovali nogomet. Tudi kraljica Elizabeta I. ga je skušala izkoreniniti. Uzakonila je možnost, da tistega, ki ga najdemo, da igra nogomet, zaprejo za en teden. Vendar nogometa v Britaniji ni bilo mogoče ustaviti, postal je preveč

popularen. Prva pravila so sprejeli leta 1815 na slavni angleški šoli Eton College. Uporabljati so jih začele tudi druge šole in univerze. Leta 1848 so bila pravila posodobljena (Cambridge rules). Nogomet je bil nato razdeljen na dva dela: nekateri so želeli, da bi pri »soccerju« (nogomet po angleško) lahko žogo tudi nosili, se med seboj spotikali itd., drugi, ki so podpirali cambriška pravila, pa tega niso dovolili. Zaradi razdvojenosti so leta 1863 sklicali sestanek, s katerim se je začela angleška nogometna zveza. Takrat sta se ločila ragbi in nogomet. Leta 1888 se je uradno začela angleška nogometna liga, ki je vsebovala 12 klubov. Imena so druga od današnjih. Prva uradna tekma je bila odigrana 8. septembra 1888, prvi gol je zabil Jack Gordon, igral je za ekipo Preston North. V Angliji se je ena liga kmalu razširila na dve. V vsaki je bilo po dvajset ekip, vendar so z vsakim letom prišle nove ekipe in so morali število lig še povečevati. Prvi klub, ki se je pojavil izven Britanije je bil København Boldklub z Danske, ustanovljen leta 1876. Nato so bili ustanovljeni še klubi na Nizozemskem in na Švedskem. Švicarji so za nogomet donirali veliko denarja in so poleg Britancev, ki so nogomet vpeljali,

najbolj zaslužni za nastanek prvih moštev v Španiji, Franciji, Italiji in Nemčiji. V Španiji je nogomet zaživel kmalu po tem, ko so ga tja pripeljali prišleki iz Britanije. Kralj Alfonso XIII. je leta 1902 ustanovil špansko ligo. Najmočnejši prvi moštvi sta bili Athletic iz Bilbao in Barcelona. Hkrati s Španci so z nogometom začeli tudi Italijani, Nemci in Francozi. V Južni Ameriki pa se je začel v Buenos Airesu. Mednarodna zveza FIFA (francosko: Federation Internationale de Football Association) je nastala leta 1904 v Parizu. Vključili so se klubi iz Španije, Francije, Belgije, Nizozemske, Švice, Švedske in Danske, ne pa tudi britanski klubi, ki se sprva niso strinjali s tem, da oni kot ustanovitelji nogometa niso glavni. Po enem letu so se vendarle včlanili. Med prvo in drugo svetovno vojno, ko je evropski nogomet počival, je začel cveteti v Južni Ameriki, kjer je postal izredno priljubljen. Med svetovnima vojnama je bilo leta 1930 prvo svetovno nogometno prvenstvo v Urugvaju; sodelovalo je 13 ekip, zmagala je reprezentanca Urugvaja. Po drugem svetovni vojni se je evropski nogomet spet postavil na noge in glavne lige so postale angleška, španska, nemška in italijanska. Ustanovljena

je bila tudi evropska nogometna zveza UEFA, odgovorna za evropska nogometna tekmovanja (FIFA za svetovna). Nogometaši so postajali zaradi velikega zanimanja ljudi za nogomet tudi vse bolj plačani. (Povzeto po spletnem viru.)

Ubrani Messijevo enajstmetrovko

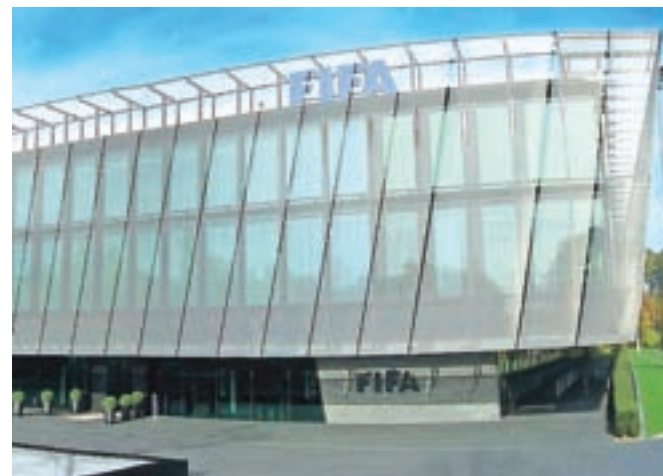
»Ogledal sem si veliko Messijevih enajstmetrovk in tudi svojih, da sem si predstavljaj, kako bi branil. Imel sem dober občutek, da bo šel v mojo desno stran. Ko je sodnik dosodil najstrožjo kazen, sem vedel, da je to moj trenutek.« Tako je vratar islandске nogometne reprezentance Hannes Hall-dorsson komentiral dejstvo, da je na tekmi svetovnega prvenstva proti Argentini (1 : 1) ubranil Messijev strel z enajstih metrov.

Pa še ena iz Rusije

»Čeprav Moskva upa, da se bodo zapravljeni milijarde dolarjev odrazile v novem zagonu gospodarstva, to ne drži. Prvenstvo bo imelo le kratkotrajn učinek na rusko gospodarstvo. Turnir traja le en mesec, gospodarstvo Rusije pa je ogromno.« Tako menijo v bonitetni hiši Moody's. Rusi so prepričani o nasprotnem.

Nogometno moštvo Aston Villa iz Birminghama po zmagi v angleškem nogometnem prvenstvu leta 1897 / Foto: Wikipedia

Svetovni nogometni štab, steklena palača, v kateri je sedež FIFA v Zürichu / Foto: Wikipedia

Na začetku aktualnega SP v nogometu: iransko moštvo prihaja na tekmo z Marokom, Sankt Peterburg, 15. 6. 2018.

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (21)

Nova območja spomina

DR. JOŽE DEŽMAN

GORENJSKI MUZEJ

Republika Slovenija deluje. Tudi za slovenske muzeje se je v RS spremenilo marsikaj. Muzealizacija Slovenije odpira nova obzorja spominjanja, nove ravni kulture. Gre za bogatenje in zdravljenje spomina, spravevanje vesti. Tudi v Gorenjskem muzeju.

Gorenjski muzej je pred leti začel z odmevnimi arheološkimi posveti, potem so se jim pridružili še zgodovinski dnevi. Letošnji je bil posvečen stoletnicam iz časa prve svetovne vojne. Sam sem predstavil, koliko je ohranjenih družinskih nagrobnikov prve in druge svetovne vojne. Pokaže se, da je na okoli petdesetih pokopanih še nekaj deset nagrobnikov s padlimi v prvi svetovni vojni. Za drugo vojno jih

je sicer precej več, vendar pa se iz samih nagrobnikov ne da ugotoviti, koliko je npr. partizanov, saj je večina nagrobnikov katoliških, peterokrake zvezde na družinskih grobovih skoraj ni. Vendar bodo tudi ti grobovi v generaciji dveh ali prenovljeni ali bodo izginili. Zato je dokumentiranje teh grobov ohranjanje odnosa živih do svojih mrtvih, spomeniki sami pa so dokument tako družinski kot kolektivne kulture. Kdo pa naj bi pomembnejše od teh grobov ohranil? Ali družine ali civilna družba ali muzeji ali zavodi za varstvo kulturne dediščine?

Razstava o gradu Turn v Potočah in njegovih zadnjih lastnikih še vedno odmeva, trenutno gostuje v Preddvoru. Na razstavi smo

Grad Turn v Potočah pred drugo svetovno vojno / Arhiv Gorenjskega muzeja

opozorili, da je na slovenskem ozemlju delovalo okoli tisoč plemiških družin. Prebujajoči se slovenski nacionalizem je plemstvo izločil kot tujerodno, še bolj pa so se nad gradovi in plemstvom znašali slovenski stalinsti. Ta usodna kombinacija dveh strasti ima za posledico, da se le počasi zavedamo, da so tako pregrete nacionalisti kot komunisti ukradli narodu plemiče, gradove in

njihove inventarje, zgodovino elite, ki je tisočletje gradila slovenski prostor, ga ohranila v krščanski Evropi. Med zadnjimi lastniki gospodarstva Turna sta bila Oto pl. Detela st. in Oto pl. Detela ml. Oto st. je bil drugi slovenski deželni glavar za Kranjsko, član gosposke zbornice, zaslužen za pogozdovanje Krasa, nosilec številnih odličij, Oto ml. je bil okrajni glavar, predsednik Kmetijske

družbe, zaslužen za razvoj Bohinja itd. Pa vendar so Oto ml. leta 1945 izgnali pod lažno obtožbo, da je bil nemško usmerjen in z ženo je umrl v koncentracijskem taborišču februarja 1945. Zato danes ne Ota st. ne ml. ni ne v Enciklopediji Slovenije ne v Slovenskem biografskem leksikonu niti ne ob Josipini Turnograjski v muzejski sobi gradu Turn. Upam, da se bo vse to spremenilo.

Spomini

Kako so nekoč gozdarili na Jelovici

Radovljčan Franci Valant, upokojeni gradbenik in sodni cenilec, se v prostem času ukvarja tudi s proučevanjem zgodovine rodnega okoliša in svojega rodu. To pomlad je izšla njegova knjiga z naslovom Pogorje Jelovica in gozdarjenje v preteklosti ter druga opravila.

MARJANA AHAČIČ

Gre za zbrane zapise zgodovinskih dogodkov, pravi avtor, ki so nastali ob sodelovanju Radovljčanov in drugih posestnikov iz krajev okoli Jelovice. »Ko sem se v mislih loteval uresničiti idejo, da bi opisal oziroma združil kar največ pripovedi o dogodkih na meni priljubljeni Jelovici, ter hkratnem podoživljanju ljudi iz naselij okoli Jelovice, ki jim je ta že od davnih časov nudila zasluge za preživetje, sem vedel, da brez sodelovanja vaščanov nalogi ne bom kos,« pojasni način dela v uvodu v več kot štiristo strani obsegajočo knjigo.

Delo je razdeljeno na dvanajst poglavij. V prvih štirih avtor natančno opisuje Jelovico kot geografsko enoto, njeno pravno razdelitev ter gospodarski pomen. Nato podrobno opiše gozdarjenje – vlogo in pomen gozdov, delo gozdarjev in lastnikov gozdov, proizvode, ki so jih pridobivali v jelovških gozdovih, pa gozdarje oziroma

Franci Valant / Foto: Gorazd Kavčič

»Ves les smo iz gozdov zvozili pozimi s "posmojkami". V jeseni smo "golcvali" in hlode spravili na kupe ter označili, kje so kupi, da smo jih pozimi ob velikem snegu lahko našli, odkidali in vozili v dolino. Tudi drva za kurjavo smo večinoma prevažali v zimskem času. Pred vojno so vozili iz gozdov tudi smrekovo lubje, "črislo", ki so ga potrebovale usnjarne in druga industrija.« (iz pričevanja Franca Zupanca, Maticovega iz Dražgoš)

»golcarje« in sekače ter prevoznike oziroma »furmane« lesa in lesnih izdelkov.

Slikovito in natančno opiše Ribčevo planino, Rovtaričo in Martinček, najstarejši gozdarski center na Jelovici. Opisani so tudi gozdarski objekti iz preteklosti: žičnice Blatni graben, Podkorigo, Jezerca in Kolnica, žičnici v Dražgošah ter logarski in drugi objekti v revirjih. Poglavje o gozdarskih objektih zaključuje z odlomki iz kronike posameznih obdobij.

Natančno opiše gozdarjenje in druga vzporedna opravila v preteklosti pa tudi pašne planine nekoč in danes. Med najbolj zanimivimi deli publikacije pa so v poglavju Pričevalci dogajanj prav gotovo pogovori z enajstimi domačini, ki so poznali dogajanje ali pa se ga spominjajo po pripovedovanju svojih prednikov. »Iskal sem čim starejše ljudi. Sam sem prepričan, da je v naseljih okoli Jelovice še več živčih starejših ljudi, ki bi mi povedali še marsikaj, a nekje je bilo treba postaviti mejo in zaključiti pogovore.«

»Oče mi je kaj kmalu zaupal konja in me napotil samega v Jelovico. Na vožnje s konjem v dolini za kmečka opravila in druge prevoze sem bil navajen od mladega. Na kmetiji je bila to vendar osnovna dejavnost. Malo drugače pa je bilo "furanje" hlovovine v gozdovih, kjer ni poti in je potrebno pot za vlako še narediti – poiskati. Hlodi so težki in včasih ga en človek sam ne more pripraviti za vleko do zvožene poti.« (iz pričevanja Marjana Golmajerja, Katežovega iz Radovljice)

Delo Valant nadaljuje z opisi posebnosti v pogorju Jelovice, v katerem na primer predstavi posebna drevesa, brezna in kraške jame, spominski kamen na Visokem vrhu, gradnjo koč na Radovljiški planini, kamnoseški kamen s Kodrastega vrha in v literarnem zapisu tudi znamenite Vurnikove smreke.

Knjigo zaključuje s poglavjem, v katerem razloži vrednotenje jelovške smreke, predstavi sodobne gospodarskopolične usmeritve v zvezi z gozdovi, na kratko predstavi problematiko krčenja gozdov in

priloži prepis uredbe o sečnji gozdnega drevja iz leta 1957, torej iz časa, ko je ta uredba veljala in se uporabljala. To je tudi obdobje, s katerim avtor zaključuje svoje raziskovalno delo.

Čisto na koncu je dodal še slovar in razlago izrazov ter napotke bralcu, ki ga za več informacij usmerja na Gornjesavski muzej Jesenice, arhiv Kranjske industrijske družbe in Zgodovinski arhiv pa tudi Slovenski filmski arhiv in Zemljepisni muzej Geografskega inštituta Antona Melika. Knjiga je bogato opremljena s slikovnim gradivom.

Petričevi Spomini in spoznanja

Izšla je knjiga Ernesta Petriča z naslovom Spomini in spoznanja, v kateri avtor na več kot petsto straneh opisuje svojo pot pravnika, diplomata in politika – od sodelovanja v Kavčičevi vladi do slovenskega osamosvajanja in dela v samostojni državi.

ALEŠ SENOŽETNIK

Bogato kariero diplomata, politika in pravnika, strokovnjaka za mednarodne odnose dr. Ernesta Petriča je nemogoče popisati v nekaj stavkih. Kot je na sredini predstavitvi knjige Spomini in spoznanja na gradu Jable v Loki pri Mengšu dejal Hanzi Filipič s celovške Mohorjeve založbe, ki je izdala Petričevo delo, bi zgolj najkrajši popis pomembnih mejnikov kariere 81-letnega Tržičana obsegal najmanj dve gosto tipkani strani.

Ne preseneča torej, da se Spomini in spoznanja raztezajo čez obsežnih 560 strani. V dvanajstih poglavjih Petrič popisuje, kot pravi sam, tisto, »kar sem doživel in kakor sem doživljal« v svoji dolgoletni karieri. Knjiga se odpre z obdobjem vlade Staneta Kavčiča, v kateri je Petrič sodeloval kot član izvršnega sveta skupščine in odigral pomenljivo vlogo ob kandidaturi za člana

predsedstva SFRJ, ki je postala znana kot akcija 25 poslancev.

V naslednjih letih ga je karierna pot vodila v diplomatske vode. Deloval je v različnih organih pri Organizaciji združenih narodov, v OECD, še v času nekdanje Jugoslavije je bil veleposlanik v Indiji, nato pa je v prvih letih po osamosvojitvi še pred mednarodnim priznanjem ključno prispeval k vzpostavitvi diplomatskega predstavništva v Washingtonu. »Začeli smo v hotelski sobi, tako rekoč iz nič, imeli smo še jugoslovanske potne liste,« se spominja tistih napornih let, na katera pa ga vendarle vežejo lepi spomini, polni anekdot, ki jih tudi popisuje v knjigi. V spominu mu je ostal tudi obisk pri takrat že odhajajočem predsedniku Georgu Bushu starejšemu v Beli hiši. Petrič je bil sploh prvi Slovenec, ki je uradno prestopil prag palače ameriških predsednikov.

Na predstavitvi knjige so poleg dr. Ernesta Petriča (drugi z desne) sodelovali še Hanzi Filipič, dr. Marko Pavliha in dr. Andrej Rahten.

Pečat je kot univerzitetni profesor pustil pri generacijah študentov, pa tudi kot ustavni sodnik in predsednik Ustavnega sodišča, kot svetovalec predsedniku republike pa je aktiven še danes. Na vprašanje, kakšne bi

morale biti usmeritve oziroma »velike teme« slovenske zunanje politike po tem, ko smo že dosegli največje cilje, kakršni so vstop v EU in NATO, odgovarja umirjeno: »Velikih tem ni, in prav je, da jih ni, ker to pomeni, da

smo vse velike cilje že dosegli. Imamo svojo vlogo v tem delu Evrope in na Balkanu, kar je prav. Slovenija velike vloge v Afriki pač ne more imeti. Skrbeti moramo za svoje interese, imamo usodo v svojih rokah. Precej izzivov

nas čaka doma, rešujmo jih,« pravi strokovnjak za zunanjo politiko, ki se je dotaknil tudi ta trenutek še najbolj perečega problema zunanje politike – arbitraže o meji s Hrvaško. »Arbitražna je bila zgodovinska priložnost, da bi se dolgotrajen spor končal, če ne bi dali Hrvaški sami priložnosti, da se izvleče.«

O pomembnosti Petričevega dela za Slovenijo pričajo tudi ugledni gostje iz sveta prava in diplomacije, ki so se udeležili predstavitve knjige na Centru za evropsko prihodnost na Jablah. O knjigi sta spregovorila tudi recenzenta dr. Andrej Rahten in dr. Marko Pavliha. Kot pravi Rahten, Petričevo delo ni le avtobiografska pripoved, temveč bo ostalo »kažipot za prihodnje rodove slovenske diplomacije«. Pavliha pa je k temu dodal Petričevo temeljno vodilo, ki ga je in ga še usmerja v njegovem delovanju: da je pravo brez pravičnosti kot telo brez duše.

Osebnosti

Tomaž Pirc – pomagal Prešernu in zdravil Josipino Turnograjsko

Kranjčan Tomaž Pirc je ob hudi bolezni pomagal Francetu Prešernu in bil družinski zdravnik pri Urbančičevih na Turnu in v Preddvoru. Josipina, prva slovenska pesnica, pisateljica, skladateljica, pianistka in pravljíčarka, ga večkrat omenja v svojih, zdaj že znamenitih pismih svojemu izbrancu Lovru Tomanu.

DR. JURIJ KURILLO

V 19. stoletju je delovala na današnjem slovenskem ozemlju zgolj peščica univerzitetno izobraženih zdravnikov – doktorjev medicine. Ti so živeli le v večjih mestih, njihove usluge pa so bile povrh vsega še zelo drage. Tako so za lajšanje zdravstvenih težav večine prebivalstva skrbeli tako imenovani ranocelniki, »nižji kirurgi«, ki so bili večinoma tudi porodničarji.

V preteklih stoletjih so tako »obrt« opravljali kar priučeni brivci ali tudi kopalški mojstri (nem. Bader – iz tega padar!), ki so se ukvarjali predvsem z različnimi »operativnimi« posegi, kot je bila oskrba ran, ruvanje zob ali puščanje krvi. Da bi dvignila strokovno raven takih zdravilcev, je začela zanje ustanavljati habšburška oblast med vladanjem cesarice Marije Terezije in nato njenega sina Jožefa II. posebne strokovne mediko-kirurške šole. V Ljubljani je ta ustanova delovala pri ljubljanskem liceju od 1782 do 1848. Po končani šoli so dobili slušatelji diplomu z nazivom »Tauglicher und wohl erfahrener Wundarzt und Geburtshelfer« – »Sposoben in izkušen ranocelnik in porodničar«.

Ob hudi bolezni pomagal tudi Prešernu

Med diplomanti te šole zlasti izstopa Kranjčan Tomaž Pirc, ki si je s svojim medicinskim znanjem, osebno sposobnostjo in požrtvovalnostjo pridobil velik ugled ne le med preprostim ljudstvom, pač pa tudi v višjih slojih takratne družbe. Od 1836 do 1849 je deloval v Kranju, od 1850 do 1880 pa v Trzinu. Bil je osebni prijatelj pesnika Franceta Prešerna, ki je leta 1846 dobil advokaturu v Kranju, in mu je ob njegovi hudi bolezni

Prvega junija 2018 je potekal v gradu Hrib pri Preddvoru mednarodni simpozij ob 185. obletnici rojstva Josipine Urbančič - Turnograjske (1833–1854), prve slovenske pesnice, pisateljice, skladateljice, pianistke in pravljíčarke. Na tem srečanju je imel kratek prispevek o ranocelniku in porodničarju Tomažu Pircu (1813–1880), domačem zdravniku Urbančičevih, tudi pisec teh vrstic.

Josipina Urbančič - Turnograjska

stal (brezplačno!) ob strani tudi s svojim medicinskim znanjem. Tako kot drugi ranocelniki se pravzaprav tudi Pirc uradno ne bi smel ukvarjati z interno medicino; proti temu je protestiral Prešernov uradni zdravnik dr. Bežek, ki pa je znal svoje usluge pošteno zaračunati.

Tomaž Pirc je o svojih spominih na pesnika Prešerna pozneje pripovedoval, delno v nemščini, literatu in jeziku koslovca Franu Levcu, kar je ta zapisal na drobne lističe, ki jih danes hrani rokopisni oddelek Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. V celoti so objavljeni v moji knjigi o Pircu (Jurij Kurillo: Tomaž Pirc. Ranocelnik-porodničar in prijatelj pesnika dr. Franceta Prešerna. Gorenjski muzej. Trzin, 2015).

Pirc je Levcu med drugim tudi opisoval Prešernovo družbo v Kranju: »Florijan,

kazenski komisar von Andriolli, Viktor Vest, grajšak Urbančič, Konrad in Rudolf Lokar so bili njegovi prijatelji in so se z njim dobro zabavali«. (Prevod iz nemščine: J. Kurillo).

Družinski zdravnik pri Urbančičevih

Omenja torej graščaka Janeza Urbančiča, očeta Josipine Urbančič - Turnograjske, naše prve literatke. Pirc sam je bil družinski zdravnik pri Urbančičevih na Turnu in v Preddvoru. Josipina ga večkrat omenja v svojih, zdaj že znamenitih pismih svojemu izbrancu Lovru Tomanu. Naj navedem dva njena navedka (Mira Delavec: Nedolžnost in sila. Življenje in delo Josipine Urbančič - Turnograjske. Gorenjski glas. Kranj 2004)

»Pismo Tomanu 27. 3. 1851:

»Dragi moj učenik! Vidite jo – sama piše.! – Sama, ko ji je že bolje. Tak zdaj 'kako'! Vročina se je plegla precej, tudi gospa žila ne razgraja več – en malo še – pa zadovoljna sim, da toliko. Pirc je prišel med 1–2, rekel je, da je cela bolezen od želodca, da je to dobro, da si je natora sam pomagala, da še danes

bodem morala v postelji ostati in po tem je že dobro! Nič ni nevarniha – meni prav.??«

Pismo Tomanu 29. 11. 1851:

»Dober večer, predragi Lovre! Pridem maličko še, da vam povem, da je Pirc tukaj, da je prišel pred kako poldrugo uro. Čujte, kaj pravi o mojem bolehanju. Izvira iz nervan (živcev), kakor pravi – to ima v premnogom in napetem dušnom delu svoje korenine. 'Želodec' od toga oslabil – in želodec je kolo, ki žene življenje – od tod bolehanje, od tod 'kumranje' (hujšanje). Pravi – zagotovi mi, da ni nič nevarnoga, da če kmalo – popolnoma dobro biti, da čem zopet 'Pepca' postati.«

Predpisal dieto, priporočil gibanje

Pirc je Josipini nato predpisal dieto. Prepovedal ji je sladkarije, še posebej čokolado, ki sta jo imela s Tomanom zelo rada, mastne jedi in surovo sadje. Priporočil je veliko počitka in gibanje na svežem zraku.

Pismo Tomanu 15. 3. 1852

V začetku marca se je Josipino zdravje ponovno poslabšalo in poslali so po Pirca.

Tomaž Pirc

»Glede mojega zdravja – ah nič še ne morem prav vselega pisati o njem. Prišel je Pirc ob 1. Rekel je, da ni prav nič nevarnega da je od prehlajenja – i da če u kakih 4–5 dneh prav dobro biti.«

Kako bi lahko z današnjim medicinskim znanjem ocenili bolezenske težave mlade literatke? Bržkone je res šlo zgolj za »nerve«, torej za psihosomatsko obolenje prebivalca, vendar bi z modernimi diagnostičnimi metodami nemara odkrili tudi neko organsko obolenje želodca, recimo vnetje njegove sluznice – gastritis, če že ne kar rane – ulkusa. Za zdravljenje takih obolenj so imeli takratni zdravniki že na voljo nekaj kemičnih, predvsem pa rastlinskih preparatov, o čemer pričajo še ohranjeni Pirčevi recepti v Trzinškem muzeju.

Kot rečeno, je bil Tomaž Pirc, četudi samo ranocelnik (sam se je podpisoval »Chirurg«), zelo cenjen zdravnik pri graščakih Urbančičevih, tako pri tistih na Turnu, kot pri onih živčih v gradu Preddvor. Tam je srečeval, kot pripoveduje Franu Levcu, veliko Prešernovo lju-bezen, Primicevo Julijo. Ta po njegovih besedah ni bila nič lepa, čeprav precej domišljava. Pesnik naj ne bi z

njo nikoli spregovoril. Julija je bila nanj zelo jezna predvsem zaradi akrostiha »Primicovi Juliji« v Sonetnem vencu, objavljenem v posebni prilogi časopisa Illirisches Blatt (Ilirski list) leta 1834.

»Varite se mazačev!«

Če se vrnemo spet k turnograjski literatki, je zanimivo, da je svojega izvoljenca Lovra Tomanova svara pred homeopatskim zdravljenjem kot nevarnim, kar pa je zagovarjal tudi ranocelnik Pirc. Ta je denimo objavil v Bleiweisovih Novicah leta 1850 še danes aktualen članek Varite se mazačev!, kjer med drugim pravi. »Eden tacih mojstrov-skazov je neki rokodelec, ki se močno v zdravništvu, posebno s homeopatičnimi "kuglicami" meša ...«

Mlada Josipina se je 1853 poročila v grajski kapeli na Turnu s svojim izvoljencem Lovrom Tomanom, vendar je bilo njene sreče prehitro konec. Z družino se je preselila v Gradec, kjer je po mrtvorjenem otroku in nato splavu umrla 1. junija 1854 zaradi uradne diagnoze »Gehirnlähmung« oziroma ohromitve možganov, karkoli že ta diagnoza pove ...

Blizu ji je zven slovenščine

*Emilia
Dębska*

Svoboda je naslov pesmi, s katero je na letošnji Emi, slovenskem izboru za Pesem Evrovizije, nastopila Emilia Dębska z umetniškim imenom Mila. Poljakinja iz Lublina že deset let živi v Kranju, je diplomirana pianistka in pevka, ki deluje na Poljskem, vedno več pa tudi v Sloveniji.

IGOR KAVČIČ

Mila je vaše umetniško ime, s katerim ste nastopili na letošnji Emi in bo odslej tudi vaš zaščitni znak na slovenski glasbeni sceni. Se obrnete, če vas kdo pokliče Mila?

»Seveda se. Ime Mila izhaja še iz moje družine na Poljskem. Imam starejšega brata in veliko bratrancev, jaz pa sem najmlajša – rozina, kot se reče pri nas. Mila je ljubkovalno od Emilia in me tako kličejo moji starši, brat in bratrancev ter prijatelji. Ko sem prišla v Slovenijo in sem začela nastopati, sem bila Emilia Dębska. Ljudje so imeli kar nekaj težav predvsem z izgovarjavo mojega priimka, in sem se potem odločila za Milo, ki je pravzaprav moje naravno ime in mi je tudi, če ga povežem s svojo osebnostjo in značajem, zelo všeč.«

Sicer prihajate iz mesta Lublin na vzhodu Poljske, predvidevam pa, da ste se v Varšavo odpravili zaradi študija na glasbeni akademiji?

»Tako je. Osnovno šolo in gimnazijo sem končala v domačem Lublinu, ob tem pa sem ves čas v glasbeni šoli obiskovala pouk klasičnega klavirja. V nadaljevanju sem na Akademiji za glasbo v Katowicah študirala vokal na oddelku za džez, ob tem pa sem v Varšavi obiskovala še džezovsko šolo za petje ter klavir. To so bila leta, ko sem skoraj ves čas posvetila glasbi. Klavirske harmonije sem iz klasične glasbe želela razširiti tudi na druge glasbene zvrsti. Seveda sem v teh letih imela tudi svoj sestav, akustično skupino Emilia & Wild Art. Poleg mene pevke sta bila v skupini še dva kolega, kitarist in basist. Igrali smo bluesovsko glasbo po različnih festivalih in odrih na Poljskem, publiko pa smo tudi presenečali na ulici. Ta je bila zame ena najpomembnejših glasbenih izkušenj, predvsem zaradi energije, ki sem jo dobivala od ljudi, ki so se ustavljali in z navdušenjem prisluhnili mojemu nastopu.«

V Varšavi ste tudi že začeli svojo profesionalno pot v znanem glasbenem gledališču Teater Studio Buffo, s katerim ste nastopali na največjih odrih po vsej Poljski in tudi na nacionalni televiziji. Pa vendar, kaj je bilo tisto, kar vas je spodbudilo za selitev v Slovenijo?

Emilia Dębska - Mila / Foto: Peter Giordani

»Tokrat še z zaročencem sva skupaj zaživela v Varšavi, kjer se je rodila tudi najina hči Sara Emilia – zdaj je stara deset let – ki je pred štirimi leti dobila še bratca Juljana Gala. Začela sem tudi delati v glasbenem gledališču, kjer sem pela do osmega meseca nosečnosti. Za angažma v gledališču Teater Studiu Buffo sem bila sicer izbrana na avdiciji. Med drugim sem pela tudi v priljubljenem poljskem muzikalu Metro, ki je na sporedu že 26 let. Predstava je super, sama pa sem poleg petja dobila izkušnje gibanja na odru in izvajanja različnih koreografij. Preizkusila sem se seveda tudi kot igralka.

Komaj dva meseca po porodu so me tisto jesen že klicali na oder. Tako sem nekaj mesecev delala na polno, čeprav sem imela doma dojenčico. Z zaročencem sva se odločila, da morava nekaj spremeniti, da tako ne bo šlo naprej. Ko pride družina, razmišljaš drugače, zato sva se odločila za selitev v Slovenijo, kjer je življenje bolj umirjeno, je čist zrak ter bližina čudovite narave.«

Kako ste se potem znašli v Kranju, bržkone ste zelo pogrešali Poljsko?

»Imela sem dojenčka in sem predvsem potrebovala mir in prijetno okolje, zato mi je zelo ustrezalo, da sem imela veliko časa samo za otroka. To je bil moj materinski dopust, preden sem

začela delovati na slovenski glasbeni sceni.

Nisem potrebovala ne vem kakšnega druženja, saj sem postala mamica in se zelo lepo počutim v tej vlogi. Družinica je in vedno bo zame najpomembnejša. Sicer pa sem v Slovenijo prišla brez kakršnihkoli računov o glasbeni karieri. Moj cilj je bil, da se tu dobro počutim sama s seboj in v krogu svojih bližnjih. Po značaju sem odprt človek in ne glede na svoj geografski položaj se vedno trudim izkoristiti svoj glasbeni potencial. Od nekdanj pišem svoje pesmi tako v poljskem kot angleškem jeziku, kmalu se bom kot avtorica preizkusila tudi v slovenskem jeziku. Še vedno sem glasbeno dejavna na Poljskem, kar se tiče življenja, pa je moje srce tukaj.«

Pa vendar, že prva leta po prihodu v Slovenijo sta nastopali v televizijskih šovih, kot sta Hri Bar in Spet doma ...

»Leta 2010 in 2011 sem nastopala kot pevka v oddajah, ki ste jih omenili, a so jih kasneje ukinili. Prejšnje sezone sem veliko delala v Varšavi, kjer imam z gledališčem še vedno sklenjeno pogodbo, posnela pa sem tudi avtorske skladbe za svojo ploščo. Počasi se je začelo spet dogajati tudi v Sloveniji, ki se je v zadnjih letih v glasbenem smislu zelo spremenila. Na pozitivno. Vse več je recimo muzikalov, če pogledamo

kakšnih pet, sedem let nazaj, tega tukaj še ni bilo. Tudi nasploh se veliko bolje počutim tu v Sloveniji kot na Poljskem, sploh glede na to, v kakšno smer se tam zdaj odvija državna politika.«

Posneli ste tudi prvo skladbo z naslovom Svoboda v slovenskem jeziku in z njo nastopili na letošnji Emi. Ste imeli kaj treme pred slovenščino?

»Niti ne. Nasprotno – to je bil zame še poseben izživ. Obožujem jezike, tudi slovenščino po desetih letih kar dobro obvladam in jo imam rada. Blizu mi je tudi zven slovenskega jezika. Sicer pa so se fantje dobili v studiu in zame pripravili to pesem – za glasbeni del je poskrbel vsestranski Denis Horvat, besedilo pa je spisal Matevž Šalehar - Hamo. Moja edina želja je bila, da besedilo napiše moški. Tudi sama pogosto razmišljam po moško – nočem "roza" besedil. Pesem mi je bila tako vseč, predvsem zato, ker sem popolnoma identificiram z njenim sporočilom. Pojem o ženski, ki je odločna in ima rada svobodo – tako kot jaz.«

Mogoče vam je glede na vašo dosedanja življenjsko zgodbo kar nekoliko pisana na kožo ...

»Zagotovo. Moje življenje namreč ni shematično, razen študija, ki sem ga opravila po nekem ustaljenem redu. Zgodaj sva se z možem

odločila za otroka, kar je bila velika sreča za naju. Kariera je zato počakala, zdaj po tridesetem letu pa imam za seboj čudovito izkušnjo in hkrati inspiracijo ter energijo za ustvarjanje svoje glasbe, ki ima neko vsebino. Vsaka stvar v življenju se zgodi z razlogom. Svoboda je tudi to, da se sam odločaš, kako in kaj boš.«

Ampak slovenska glasbena Svoboda je šele vaš začetek, ne dvomim, da imate v načrtu tudi nadaljevanje?

»Z založbo Dallas Records imamo skupne načrte. Večina pesmi je že pripravljena, posnela sem jih v legendarnem varšavskem studiu Black Kiss Records, dodatno pišem še nove pesmi, katerih snemanje je v polnem teku. Jeseni naj bi izšel moj prvi album, ki bo v celoti avtorski. Z novo pesmijo v slovenščini, ki jo bom premierno predstavila v juliju, sem bila izbrana tudi za letošnje Melodije morja in sonca v Portorožu. Pesem je nadaljevanje sodelovanja z Denisom in Hamom, saj lahko rečem, da sem se z njima in preostalimi fanti res dobro ujela. So super ekipa.«

To, da niste zmagali na Emi, vas ni preveč razočaralo?

»Sploh ne. Moj osnovni cilj ni bil potovanje na Evrovizijo – če bi slučajno zmagala, bi seveda z veseljem šla – predvsem sem se želela vrniti na slovenski glasbeni oder in predstaviti svojo pesem v slovenščini. In ni ga boljšega odra za predstavitev, kot je Ema. Je pa res, da je bila odgovornost toliko večja, ker je šlo za tekmovanje. Seveda je bila to zame tudi zelo dobra ter pomembna izkušnja.«

Kakšni so torej vaši bližnji glasbeni načrti v Sloveniji?

»S kitaristom že pripravljava akustične nastope. To sem počela v svojih začetkih in je nekaj, v kar vložiš veliko dodatnem repertoarju, saj nameravam jeseni začeti z aktivnim nastopanjem. Želela bi predstavljati svoje avtorske pesmi in ne zgolj priredb. Teh sem že dosti priigrala v študentskih časih in zdaj je čas, da predstavim to, kar sama delam, to, kar čutim. Ne obremenjujem se s pričakovanji. Imam čas, mir in energijo, da svojo glasbo predstavim na pravi način.«

»Moja edina želja je bila, da besedilo napiše moški. Tudi sama pogosto razmišljam po moško – nočem "roza" besedil. Pesem mi je bila takoj všeč, predvsem zato, ker se popolnoma identificiram z njenim sporočilom. Pojem o ženski, ki je odločna in ima rada svobodo – tako kot jaz.«

Na robu

Zdravilka, 2. del

Anika, Zinka, Mihaela

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Vedno manj je tistih, ki še vedo in tudi razumejo, kakšen užitek je poslušati zgodbe, povedane na štiri oči! Besede niso le besede, spremljajo jih še roke, iskrice v očeh, mimika na obrazu! Zgodbe so polne življenja, ponujajo kup podvprašanj, ki mi jih nikoli ne zmanjka! Tudi trenutek, ko je Anika porinila svojo zgodbo na stran in se posvetila Zinkini, je prišel spontano, sam od sebe.

Medtem ko jo je pripovedovala, mi je za hrbet stlačila nekaj blazin. Da mi bo bolj udobno, je dodala. Hvaložna sem ji bila za pozornost, nisem ji mogla reči, da bi se njene zgodbe veselila tudi, če bi lilo kod iz škafo, bili pa bi brez dežnikov.

»Zinka me je naučila, kako se polaga roke. Kako se v telesu poišče moč (energijo) in se jo potem preusmeri na bolnika. Po njeni zaslugi sem se ukvarjala z zdravilstvom, dokler nisem zbolela. Potem pa ne več. Bala sem se. Strah me je postal! Zinka je imela v sebi veliko več te energije, a je zlepa ni uporabljala. Njeni časi so bili drugačni od mojih in še bolj drugačni od teh, ki so danes. Bila je prepričana, da njena moč prihaja od hudiča in ne od Boga. Verjetno zato, ker so roke na telesu bolnikov puščale enake sledi, kot bi jih puščal ogenj. Dosti pozneje, ko sem tudi sama imela nezakonsko hčerko, ko se samo od šivanja ni dalo živeti, sem v prostem času tudi zdravila. Strank je bilo vedno več. Nekaterim sem lahko pomagala, drugim ne. Premalo sem izobrazena, da bi vedela, zakaj se je od nekaterih moja energija kar odbijala, namesto da bi "zlezla" vanje,« je razpredala Anika.

Potem se je spet vrnila na Zinkino zgodbo. Da je tako najbolj prav. Ker če bom razumela, kakšna je bila njena usoda, bom lažje razumela, kaj se je potem dogajalo z Aniko.

»Ko je bila Zinka stara sedem ali osem let, je od svoje skrbnice dobila prvo resnejšo nalogo. Kadar so k

njej prihajale ženske s posebnimi "težavami", je morala zlesti izza peči in iti na stražo. Poleti ni bilo hudega, pozimi pa je komaj kaj oblečena in brez čevljev skoraj zmrznila. Ženske, ki so prihajale, so morale biti v veliki stiski. Nema lokrat so jokale, tudi preklinjale. Po navadi so se zonegavile s poročenimi moškimi, lastnim bratom ali očetom. Pogosto so jih spravili v nesrečo potujoči klošarji, zali študentje, ki so se pripeljali iz mesta na kosilo v vaško gostilno, vojaki, ki so se vračali s soške fronte, cigani, ki so potovali z medvedom od vasi do vasi ...

Ženska se je ulegla na otep slame v svinjaku. Potem si je med zobe vtaknila kos usnja, da med šarjenjem med njenimi nogami ni kričala od bolečin. Postopek, ki ga je Zinka pozneje uporabljala tudi sama, je bil naslednji: ženska je dvignila ritnico na pručko, da se ji je v odprtino lahko vliło nekaj kapljic zeliščnega zvarka (orehova jedra, hermelika, steblo teloha). Po kakšnih petih minutah pa se je bilo treba s pomočjo dveh pavjih peres z nitjo tesno povezanih v eno, lotiti dela. Nekoč se je Zinkini skrbnici pero odlomilo, ker je ženska močno trznila ... Po kakšnem tednu je umrla zaradi zastrupitve. Splavljenčke

se je pofutralo prašiču. Ti so polizali tudi vso kri, ki je ostala na ilovnatih tleh ...

Tiste bogatejše so najprej poskusile splaviti na drugačen način. Če so imele doma kos usnja, so ga skupaj z lanenim semenom, dobro mislijo in orehovimi lupinami zažgale. Nad tlečim ognjem so se razkoračile čim bolj na široko, da je dim lahko dosegel ustje maternice. Nakar so skuhale lonec iz rabarbare in ščepca čmerike. V enem samem dnevu je bilo treba popiti najmanj tri litre te tekočine, pa pogosto še ni pomagalo ...

Mihaela, Zinkina skrbnica, je s temi splavi zelo obogatela. Ne le da nista bili nikoli ne lačni ne žejni, imela je tudi zajetno vsoto denarja, ki ga je skrivala.

Zinki je bilo devet let, ko so prišli v vas trgovci z lizikami in ostalo kramo. Sline so se ji cedile, da se ji bolj niso mogle. V trenutku Mihaelini nepazljivosti se je izmuznila vsobo, iz vrča vzela najmanjši kovanec in zbežala na trg pred cerkvijo. A kraja ni ostala neopažena. Mihaela je ni kregala niti ji ni kako drugače pokazala, da je storila kaj narobe. Pod večer je deklica šla kot po navadi nacepit drva. Kar naenkrat se pojavi pred njo Mihaela in ji ukaže, naj položi na tnalno dlan. Nič hudega sluteč je to storila. Skrbnica bliskovito

zamahne s sekirico za izdelavo butar in ji odseka mezinca na levi roki. Od presečenca in šoka se je polulala v hlače. Sprva ji kri sploh ni tekla, ko je prišla k sebi, je pa ni bilo moč ustaviti. Mihaela je s počasnimi koraki stopila do skrinje, vzela iz nje kos belega platna in ji z njim lovila štrcelj. Potem pa je počepnila in ji ukazala, naj stegnem roko pod njen "počepk". Rano ji je polulala, rekoč, da se bo tako hitreje zacelilo.

Rana se je kmalu zarsala, v Zinko pa se je naselil strah. Kar ni bilo nič čudnega, saj je bila še otrok. Mihaela se je začela na smrt bati, čeprav ji nikoli več ni storila nič žalega.

Pri desetih letih je začela obiskovati osnovno šolo, a le toliko, da se je naučila za silo brati in računati. Toliko, da je lahko zapisala kakšen recept, ki ji ga je Mihaela zaupala.

Zelo dobro sta služili s konjsko mastjo. Zinka ni vedela povedati, zakaj se je imenovala konjska, ko pa je bila prašičja. Vanjo sta stresli pest kamilic, pest materne dušice in ščepec janeževih semen. Mast, ki sta jo hranili v kleti v velikem loncu, je do pomladi zmeraj pošla. Ženske so prihajale ponjo s kozarcem v roki. Z njo so zdravile krvave razpoke na rokah, mazale pa so se tudi med nogami. Pa ne le zato, da niso preveč trpele, ko so se možje spravili nanje! Mast so uporabljale tudi zato, da so si pozdravile različna vnetja. Po prvi svetovni vojni, ko so se možje vrnili s fronte, so s seboj

pogosto prinesli različne spolne bolezni. Zdravile so se tudi tako, da je ženska (ne moški) zavrela jabolčni kis, ga zmila v nočno posodo in se potem usedla nad kiso paro.

Mihaela je zdravila tudi vrtoglavo, ječmene v očeh, pljučne bolezni, vnetje jetra, gliste, zlato žilo. Zinki tega ni bilo več treba, ker so v bližnjem mestu dobili leta 1929 prvega zdravnika. Pomagala si je že s kafro, ki so ji jo prinesli iz lekarne v Ljubljani in je bila vsestransko koristna.

Nekoč je bilo veliko glist. Otroci so hodili naokoli z napihnjenimi trebuh, dokler niso začeli piti v kisu namočenega česna. Na trebuh pa so jim matere polagale pelinove obkladke.

Vseh nasvetov, ki jih je Zinka z okorno roko zapisala, se je morala naučiti na pamet. Ko je Mihaela ugotovila, da je njeno znanje že enako njenemu, je morala zapiske sežgati. Ljubosumje, da bi znanje prišlo v napačne roke, je bilo neizmerno.

Zinka se je naučila izdelovati tudi strupe. Najbolj pogost je bil tisti, narejen iz listov šmarnice, telohove in čmerikine korenine ter iz jesenskega podleska. Bil je bolj prepričljiv kot le iz šmarnice in podleska. Po Mihaelini smrti ga Zinka ni več izdelovala. Dokler ga je še kaj bilo, so ponj prihajale tudi bogate gospe iz Ljubljane, na okno so trkali mnogi gospodje, ki so imeli lepo in mlado ljubico, zaradi česar so se želeli znebiti žene ...«

(Konec prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Jakob Prešern s pečatom njegovega časa

PETER COLNAR

Jakob Prešern iz Begunj ob Avenikih res ni najslavnejši človek svojega rojstnega kraja, vendar je bil doktor prava, vojak, sodnik, planinec, potopisec, prevajalec, fotograf in »nekaj posebnega«. Posebno štiri leta, prebita na fronti prve svetovne vojne v letih 1915 do 1918, so zapustila globoke vtise v zapisanem o njem. Povzeti so po Janezu Žerovcu, Kristini Sluga in ne nazadnje tudi iz odličnega zapisa Marjane Ahačič v Gorenjskem glasu.

Rodil se je 19. 6. 1888 v Begunjah. Po drugi svetovni vojni so ga, tako kot številne druge intelektualce, na hitro upokojili. S skromno pokojnino je živel doma v Begunjah, skupaj s sestro, nekdanjo šiviljo. Po sestrični smrti je zadnje leto življenja, ko ni več mogel skrbeti zase, preživel v sobici, ki so

mu jo dali v Psihiatrični bolnišnici, kjer je 12. februarja 1975 tudi umrl.

V prispevkih (Na Gorenjskem v deželi Kranjski) smo že večkrat predstavili tudi izredne vojaške kariere nekaterih naših prednikov. Da ni vsem teklo tako čudovito, pokaže življenje Jakoba Prešerna, ki je preživel dve svetovni vojni.

Na Dunaju je leta 1912 doštudiral pravo. Vojna ga je zatekla v Novem mestu, kjer je že služboval kot sodnik pripravnik. Upal je, da se bo vojni sploh izognil, če naredi pravosodni izpit, ker sodniki po tedanji ureditvi niso smeli biti vojaki. Pri tem ni ostalo. Vedeli so, da je zavezanec Slovenec, ki je zagovarjal jugoslovansko združitev. Po urjenju v Žalcu so se začela štiri dolga leta trpljenja. Ves čas vojne je preživel

večinoma na prvi bojni črti ali tik za njo. Mladi sodnik Jakob Prešern iz Begunj je začel vojno na poti proti planini Duplje pri Krnskem jezeru, kjer se je prvič srečal s fronto. Od tam je odšel v Zahodne Dolomite, kjer je preživel večino vojnega obdobja. Z osupljivo natančnostjo si je vse zapisoval in fotografiral 450 kilometrov dolgo pešpot. V beležnico si je natančno zapisoval dogodke, opažanja, tegobe in osebne stiske.

Ko se je leta 1918 vrnil iz vojske, se je zaposlil kot sodnik in služboval v različnih krajih Slovenije. Druga svetovna vojna ga je ujela v Ljubljani, kjer je ves čas okupacije zavzeto fotografiral. Še posebno veliko in dragoceno delo je kot nekajletni predsednik opravil v radovljiskem planinskem društvu.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Križah se je 18. 6. 1896 rodil borec za slovensko severno mejo in strokovnjak za slovenska narodnostna vprašanja Lojze Ude. Leta 1918 je s prostovoljci zasedel Ljubelj.
- V Dolenji vasi pri Ribnici se je 19. 6. 1876 rodil ustanovitelj Peka Tržič Peter Kozina.
- Na Spodnjem Brniku se je 19. 6. 1905 rodil pisatelj Lojze Ilija. Delal je v uredništvu Slovenca. Leta 1945 je emigriral. V Buenos Airesu je urejal tednik Svobodna Slovenija.
- V Srednji vasi pri Šenčurju se je 22. 6. 1869 rodil odvetnik in pisatelj Alojzij Kokalj.
- V Plužni pri Podklopci se je 24. 6. 1877 rodil podjetnik in blejski župan Ivan Kenda. Bled je z njegovo dejavnostjo postal menden turistični kraj.

S podpisom svoje menice je omogočil Planinskemu društvu kredit, da so leta 1933 začeli graditi Roblekov dom na Begunjščici. Zavzel se je tudi za postavitev

Pogačnikovega doma v letih 1948–1951 na Kriških podih. Velik del svojega pisanja je posvetil prav kroniki PD Radovljica in krajem okoli Begunjščice in Dobrče.

Na zahodu nič novega

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

V juniju mineva 120 let, odkar se je v Osnabrücku rodil nemški pisatelj Erich Maria Remarque. V rojstnem mestu je študiral na katoliškem učiteljskem, dokler ga leta 1916 niso vpoklicali na zahodno fronto. V strelskem napadu ga je hudo ranila granata in dobil je strel vrat. Do konca vojne se je zdravil bolnišnicah in izhajati so začeli njegovi prvi teksti. Dokončal je šolo, bil učitelj, se lotil tudi drugih poklicev in se težko preživljal. Ko je leta 1929 izšel njegov roman Na zahodu nič novega, se mu je življenje zasukalo. Roman ima močno pacifistično noto in so mu botrovala Remarquova grenka doživetja na fronti.

Leta 1930 se je oglašil Hollywood in film, posnet po romanu, je dobil oskarja. Leta 1931 so ga predlagali, da bi dobil Nobelovo nagrado za mir, a se je uprla Nemška zveza oficirjev. V Nemčiji ni bil več varen in se je tako kot številni drugi napredni nemški intelektualci umaknil v Švico in se nato preselil v ZDA. Kmalu je dobil ameriško državljanstvo. A nacisti so v besu, ker se jim je izmuznil, aretirali njegovo sestro, šiviljo po poklicu, jo obtožili veleizdaje in jo obglavili z avtomatično sekuro. Za njeno smrt je Remarque izvedel šele po vojni. Poročen je bil trikrat, prvič s plesalko Ilse Jutto Zambona, od katere se je ločil, a jo je nato vseeno še enkrat poročil, da ji je omogočil odhod v ZDA. Nenehno ga je peknil pečat skromnih razmer, iz kakršnih je izšel, in rad se je nosil in fotografiral kot dandy. Ženske so ga oboževale, njegovi ljubici sta bili tudi Marlene Dietrich in Greta Garbo.

Leta 1967 je dobil visoko nemško odlikovanje veliki križec za zasluge. Po poroki s prvo ženo Charlieja Chaplina Paulette Godard je jesen svojega življenja preživel v švicarskem Locarnu, kjer je 1970 umrl za anevrizmo. Bil je med najbolj brani evropskimi avtorji, bralci so najraje imeli Na zahodu nič novega, Slavolok zmage in Noč v Lizboni, v vseh treh

pa razglablja o nesmislu in grozotah vojne in vanje vpetih človeških odnosih.

Smeazza po locarnsko

Za 4 osebe potrebujemo: 400 g pora, narezanega na tenke kolobarčke, 500 g špinacije, blanširane, odcejene in tenko narezane, 1 pest narezane blitve, 1 strok česna, maslo za praženje zelenjave, 2 dl vode, 3 jajca, 5 žlic ajdove moke, 250 g pikantnega sira, najboljši je appenzeller, sol, poper, muškati orešek, 1 žlica sesekljane majarona, 2 žlici cvetov boreča, eno za jed, drugo za okras, 1 list papirja za peko, maslene kosmiče, model za pite, premera 23 centimetrov.

Špinato operemo, blanširamo in dobro odcedimo. Por narežemo, blitvo sesekljamo, česen stremo. Na maslu, ki ne sme porjaveti, prepražimo zelenjavo in neprestano mešamo, dodamo sesekljan majaron in narezane cvetove boreča. Ohladimo in začínimo. Moko presejemo. Jajca umešamo, dodamo vodo in moko in pazimo, da se ne narede grudice. Primešamo zelenjavo in na drobne kocke narezan sir. Primeren pekač obložimo s papirjem za peko in zlijemo nanj testo. Obložimo s kosmiči mrzlega masla. V pečici, ogreti na 200 °C, pečemo 45–50 minut. Ponudimo z listnato solato.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Poleg gradu nad jezerom in otočka sredi njega blejsko razglednico dopolnjujejo tudi različna plovila, v glavnem »analogna« – tista na ročni pogon. Idiličen pogled na blejsko floto se od zgodnje pomladi do lepih jesenskih dni razprostira z Blejskega gradu. Takrat veslači zavzeto trenirajo in tekmujejo, pletnarji pa na otok prevažajo turiste. Nam fotografija pripoveduje, da so veslači uvedli novo kategorijo »pletna s potniki« ali pa so pletnarji v svojo turistično ponudbo uvedli tudi ogled veslaških treningov? Ah, najbrž gre le za fotografsko spretnost spodaj podpisane. I. K. / Foto: Tina Dokl

Tudi ta je idilična, mar ne? Tudi skozi vas Tatinec – kdo bi vedel, zakaj tako ime, ker tam sicer živijo sami »fejst« ljudje – pa še rima se, je pred dnevi potekal Pohod po mamutovi poti, ki so ga zgledno že deseto leto zapored pripravili v Turističnem društvu Kokrica. Karavano pohodnikov si je prišla ogledat tudi srnica, ki je pogumno priskakljala iz bližnjega gozdiča. Kdo ve, kaj jo je bolj zanimalo, kdo so današnji prebivalci teh krajev ali zgodbe o tistih velikih bitjih, ki so tu lomastila pred tisočletji? I. K. / Foto: Primož Pičulin

Nove knjige (439)

Udba in bela tehnika

MIHA NAGLIČ

»Z UDBAMI imam več izkušenj, pretežno gospodarske narave. Prve segajo v otroška leta. Takrat smo otroci vse jeseniške udbovce poznali; imeli so usnjene plašče, glavni se je vozil v avtu, ki so ga nacionalizirali mojemu stricu. V tistem času je razdeljevanje dobrin omogočal sistem nakaznic. Udbovci jih najbrž niso imeli, saj jih s kartami nikdar ni bilo v mlekarno in mesnico, ali pa z boni in pikami pred trgovino, v kateri naj bi naslednji dan dobili gumijaste škornje. "Kupovali" so v trgovini, ki smo ji rekli "miličniška". Predvsem iz gospodarskih razlogov sva se z očetom UDBI izogibala, tudi ko sva hodila

"hamstrat". Gre za obliko nedenarne menjave med meščani in vaščani; prinesla sva brisače, rjuhe in srjace, odnesla mast, jajca in moko. Še bolj kot midva so se UDBE bali kmetje, s katerimi sva trgovala. Najbrž zato, ker so bila menjalna razmerja obveznega odkupa drugačna od tistih, po katerih so trgovali z nama. UDBE se je bilo tudi sicer dobro izogibati. Ker so bili stari starši malo bogatejši, smo po vojni postali "ljudski sovražniki" in doživeli "ekspropriacijo eksploatatorjev". Doma, bili smo tudi "tačrni", smo, da UDBA ne bi kaj slišala, zaprli okna, ko je oče poslušal Glas Amerike z motnjami, ki naj bi jih spet delala UDBA, ali ko so sorodniki ugibali o tem, kdaj

bo propadel komunizem. Zaradi "politike" me je v tistih letih UDBA preganjala le dvakrat. Prvič, ko sem gledal, kako so v Kočevje selili kmete, ki niso hoteli v zadruge in ki naj bi bili prebližu avstrijske meje. Drugič, ko smo ministrantje trgali plakate proti škofu Vovku, ki naj bi imel na Jesenicah birmo. Potem so prišla pozna petdeseta in šestdeseta leta. Pojavila se je bela tehnika. Gospodarski pomen UDBE se je očitno zmanjšal. Miličniška trgovina je postala navadna, karte, boni, pike in vrste pred trgovinami so izginili, kmetje so se vrnili, spet smo imeli birmo, udbovci so ostali brez usnjenih plaščev, glavni udbovec se je preselil v Ljubljano, stričev avto je izginil. Takrat sem se

že bolj zanimal za ekonomijo in ugotovil, da sta UDBA in bela tehnika nekakšna substituta; več je bele tehnike, manj je UDBE. No, starši so vseeno ostali previdni; pri politiziranju smo še naprej zapirali okno. Tudi ko smo, mnogo pozneje, dobili telefon, se je vedelo, kaj se po telefonu sme in kaj ne sme govoriti ...« (Str. 63)

Gornji odlomek priča, da avtor, ugledni slovenski ekonomist in jeseniški rojak, ne premore le veliko znanja, ampak tudi veliko smisla za humor. Priporočam.

Jože Mencinger, Udba in bela tehnika, Cankarjeva založba, Ljubljana, 2018, 368 strani

razpredrilo GG

Z JUBILANTI V NAKLEM

Suzana P. Kovačič

Župan Občine Naklo Marko Mravlja in v imenu Društva upokojencev Naklo predsednik in tajnica Jože Kajin in Slavka Jelenc so povabili na srečanje nakljanske občane, ki so v minulih mesecih praznovali osemdeset, devetdeset in več let. Srečanje je bilo v sredo pri Marinšku v

Naklem, popestrile so ga s plesnim nastopom Smeške iz Podružnične šole Duplje pod mentorstvom Eve Zaletelj. Prijetnega druženja ob kosilu so se udeležili Rudolf Studen, Jožefa Perko, Filip Markič, Stanislav Savernik, Ivana Rakovec, Amalija Kalan, Anton Thaler, Frančiška Slak, Angela Lunar, Marija Magdalena Leben, Sidonija Bajželj, Vida Kunčič, Marija Debelak in Francka Rakovec. Najstarejša med njimi je bila 93-letna

Ivana Rakovec; človek se kar naleze njene vedrine, optimizma. Povedala je, da za zdravje skrbi z zdravili iz domače kuhinje, poskrbi tudi za to, da ji nikoli ni dolgčas. Doma še vse postori, obiskuje toplice, rešuje križanke, gleda televizijo, gre na »špancier« in še vedno rada zapoje. Obdana je z družino in prijatelji, njen zadnji dosežek pa je športni; to je nedavno osvojeno tretje mesto v kegljanju pri DU Naklo.

Skupinska fotografija za spomin / Foto: Tina Dokl

SREČANJE ŽNIDARJEVIH

Rodbina Ramovš ali po domače Žnidarjevi so se srečali na domačiji v Dolenji vasi pri Selcih.

Alenka Brun

Glavni pobudnik srečanja je bil Rok Ramovš, vnuk najmlajšega še živečega Žnidarja, 79-letnega Jožeta Ramovša.

Rok rodbino dobro pozna. Pripoveduje: »Pradedek Anton Ramovš se je oženil z Ivano, rojeno Tavčar. Anton izhaja iz Poljanske doline – iz vasi Gabrk, mama pa je bila rojena na domačiji, kjer smo se srečali. Njun najstarejši sin Anton je odšel v Ljubljano, sin Janko je padel v drugi svetovni vojni na Poljskem, hči Anica je ostala sama na domačiji skupaj z bratom Vinkom. Sin Francelj si je družino ustvaril v Stari Loki, hči Ivanka je hišo naredila v bližini doma v Dolenji vasi, Minka je odšla v Dobrovo - Polhov Gradec, najmlajši sin Jože pa živi v Britofu pri Kranju. Približno pol leta sem

se ukvarjal z dvema družinskima drevesoma, ki sem ju na srečanju tudi predstavil – enega s 96 ljudmi na drevesu s prababico in pradedkom v sredini in enega s predniki do leta 1820.« Tako je na srečanju spregovoril tudi o zgodovini rodbine, spomnih iz otroštva dedka Jožeta, o izvoru priimka. Pripravil je tudi presenečenje za sorodnike:

kočijo, s katero sta se babica Ljudmila in dedek Jože pripeljala na srečanje, oba pa sta bila oblečena v gorenjski folklorni kostum. Poleg kočijaža Matica Rakovca pa je paru v kočiji delala družbo še harmonike vešča Brigita Oblak.

Srečanja se je udeležilo 21 sorodnikov, od tega osem otrok. To je bilo prvo takšno

srečanje Žnidarjevih, a so obljubili, da se bodo v nadaljevanju srečevali vsako leto, organizirali pa bodo tudi pohod na Sv. Miklavž nad Selcami. Zadnjič so se namreč na ta način zbrali pred 19 let, in kolikor jih je pač prišlo, so se v času semnja – na zadnjo nedeljo v juliju – podali na bližnji Sv. Miklavž.

Foto: Andrej Tarfilja

Bliža se praznik idrijskih žlikrofov

Za stojnico so tokrat skrbeli Tomaž Markič, Žan Obid, Tilen Božič in Klemen Florjančič / Foto: Samo Trebižan

Da imajo 25. avgusta v Idriji praznik žlikrofov, smo slišali že na junijski Podvinski tržnici. Obiskovalci tržnice so izvedeli tudi marsikaj zanimivega o idrijskih žlikrofi: kaj sploh idrijski žlikrofi so, zakaj so videti tako kot so videti, spoznali nekaj receptov in s čim jih lahko postrežemo, če jih skuhamo ali celo pripravimo doma. Matjaž Jelovčan iz Gostišča Barbara pa je z veseljem razložil tudi, kako je nastal sladki idrijski žlikrof, ki pa je nov produkt, iz bele in temne čokolade s posebnim sladkim polnilom, narejen po motivu žlikrofa iz Idrije. Kdor jih je zamudil na Gorenjskem, jih je minuli konec tedna lahko spoznaval in okušal na čipkarskem festivalu v domači Idriji, kjer je na stojnici Praznika idrijskih žlikrofov obiskovalcem kulinaričnega dela festivala v oči padel tudi krožnik idrijskih okusov, katerega sestavni del je kot sladica tudi čokoladni žlikrof. Za stojnico pa so tokrat na že 37. Festivalu idrijske čipke skrbeli Tomaž Markič, Žan Obid, Tilen Božič in Klemen Florjančič.

Krožnik idrijskih okusov / Foto: Samo Trebižan

HUMOR, HOROSKOP

Alemars, s. p., vedeževanje
Tanja 090 43 77
 Cena minute je 1,69 EUR + DDV.

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
 Čeprav se vam bo zdelo, da je vse v redu, ne smete zaupati prvemu vtisu. Še zlasti bodite pozorni pri poslovnih zadevah. Na čustvenem področju se vam bo končno marsikaj spremenilo na bolje. Dobra volja in pozitivna energija delata čudeže.

Bik (22. 4.–20. 5.)
 Zamera, ki jo držite v sebi, vam samo vedno bolj načenja živce. Vprašali se boste, ali je to pametno, in končno uredili stare račune. Želja po uspehu vas bo gnala naprej in v prihodnjih dneh boste precej aktivni. Novice vas bodo razveselile.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
 V naslednjem tednu se vam bo marsikaj postavilo na glavo. Ker boste tudi precej rahločutni, morate biti pazljivi, da stvari, ki so namenjene zabavi, ne vzamete preveč zares. Sreda bo vaš dober dan, kar boste znali dobro izkoristiti.

Rak (22. 6.–22. 7.)
 Sorodniki in prijatelji vam bodo pripravili presenečenje, ki ga še dolgo ne boste pozabili. Vse to bo ravno ob pravem času, saj nujno potrebujete malo pozornosti. Ker je delo na prvem mestu, vse prevečkrat pozabite na razvedrilo.

Lev (23. 7.–23. 8.)
 Zaprli se boste v svoj svet in hoteli čisto na samem razmisliti o nekaterih težavah oziroma vprašanih, ki vas mučijo. Brez pravega razloga se boste počutili neboljgno. Še pred koncem tedna boste našli zelo dober izhod iz krize.

Devica (24. 8.–23. 9.)
 V teh dneh se vam bo veliko dogajalo. Prevladala bo dobra volja, čeprav boste neprestano razmišljali in boste le malo pri stvari. Zaradi svojih uspehov boste dobili nekaj zavistnih prijateljev, a to spoznanje vam bo samo v korist.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
 Prejeli boste zelo dobro sporočilo, ki se bo nanašalo na poslovne zadeve. Spomembe, ki jih že dolgo časa pričakujete, se bodo začele realizirati. Na ljubezenskem področju bo prišlo do manjših nesoglasij, ki se bodo kmalu rešila.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
 Pot, ki si ste jo začrtali, je prava. Brez skrbi, vse bo tako, kot je prav. Z novimi načrti pa vseeno malo počakajte in najprej dokončajte stare. Poglobili boste stike z ljudmi iz preteklosti. Ne glejte vsega s temne strani, saj vedno posijete sonce.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
 Če si boste še naprej zatiskali oči pred resnico, se bodo težave le stopnjevale, ne bodo pa izginile, kot včasih pričakujete in ste potem jezni na ves svet. Uspelo vam bo najti skupno besedo, tako v partnerstvu kot tudi v delovnem okolju.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
 Ponudi se vam enkratna priložnost za daljše potovanje. Vse to bo za vas tako nepričakovano, da ne boste zmogli najti vzrokov proti. Na delovnem mestu boste izvedeli nekaj, zaradi česar boste v prednosti pred sodelavci.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
 Vse preveč vam je prišlo v navado, da se v ljubezni zanašate le na srečo. Prav zato tudi ne morete pričakovati nobenih bistvenih sprememb. Priložnost že beži mimo vas in le od vas bo odvisno, ali bo zbežala ali se obdržala.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
 Zapadli boste v konflikte z različnimi ljudmi, a se temu ne boste mogli izogniti. Hude besede so včasih potrebne, le glejte, da ne boste pretiravali. Finance se vam bodo precej popravile, saj boste prejeli večjo količino denarja.

TA JE DOBRA

Če se ne odpre padalo

Mladenič bo prvič skočil s padalom. Strah ga je in ima polne hlače, zato vpraša inštruktorja: »Kaj pa, če se padalo ne odpre?«

»Potegni vrvico rezervnega padala.«

»In če še to zataji?«

»Potem pa pokliči serviserja ...«

Mladenič skoči. Glavno padalo se ne odpre. Poskusi odpreti pomožno padalo – nič.

»Konec je z mano. Ni mi več pomoči,« pomisli padalec.

Obupan pogleda navzdol in zagleda moškega, ki mu leti naproti.

»V-v-v-vi ste pa g-g-g-g-gotovo iz servisa?«

»Ne, nisem iz servisa, jaz sem iz kamnoloma.«

Treba bo en teden počakati

Pri anatomiji razlaga predavatelj: »Naj mimogrede omenim, da pri nekaterih papuanskih plemenih penis zraste tudi do trideset centimetrov.«

Bodoči medicinki ogorčeni vstaneta, da bi zapustili predavalnico.

Profesor se ne zmede: »Kolegici, saj se vama nikamor ne mudi. Letalo za Papuo leti šele naslednji teden.«

Zmore različna dela

Brezposelni Kranjčan se je v torek javil na razgovor za službo.

Uslužbenec ga vpraša: »Ali menite, da zmorete opravljati različna dela?« Kandidat ponosno odgovori: »Seveda zmorem. V zadnjih štirih mesecih sem zamenjal natanko deset služb.«

LAŽJI SUDOKU

1	9	7	4				3	
	3	2	6				8	1
6	4			2				9
8			7	4	1			
		5				1		
			9	6	5			3
3				7			1	2
4	8				6	5	9	
	2				9	3	4	

Rešitev:

6	2	9	1	8	2	7	5	3
2	8	9	6	2	1	8	7	4
2	1	9	7	8	6	5	4	3
5	2	6	3	9	7	1	8	4
8	7	6	2	1	9	7	5	3
1	9	7	6	2	1	8	7	4
1	8	7	6	2	1	8	7	4
2	8	9	6	2	1	8	7	4
2	8	9	6	2	1	8	7	4

TEŽJI SUDOKU

6		5			3		9	2
				9		5		7
	9							
		2		3	9	7		
	6						2	
		9	4	8		6		
							8	
5		4		1				
3	1		7			2		

Rešitev:

6	2	9	7	2	0	1	5	3
2	8	9	6	2	1	8	7	4
2	1	9	7	8	6	5	4	3
5	2	6	3	9	7	1	8	4
8	7	6	2	1	9	7	5	3
1	9	7	6	2	1	8	7	4
1	8	7	6	2	1	8	7	4
2	8	9	6	2	1	8	7	4
2	8	9	6	2	1	8	7	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišete števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

DRUŽABNA KRONIKA

NAJLEPŠI JE GORENJEJEC

Projekt Mister Slovenije je letos doživel že deseto ponovitev in tako smo Slovenci dobili še enega najlepšega Slovenca: mister Slovenije 2018 je postal Matjaž Mavri Boncelj iz Bistrice pri Trziču.

Alenka Brun

Gorenjci smo na letošnjem izboru že od začetka imeli močno »moštvo«. Precej fantov se je uvrstilo naprej, finalni izbor je ta teden gostil ljubljanski SiTi Teater BTC. Dogodek sta povezovala Pia Pustovrh in Matjaž Kumelj, ki smo ga na brvi za najlepšega lahko spremljali v preteklosti. Smo pa tokrat srečali kar nekaj nekdanjih mistrov: Marka Šobota, ki se v Slovenijo vrača samo še na počitnice, Jana Kovačiča poznamo iz šova The Biggest

Loser Slovenija, Tilen Grah je osvojil lento najlepšega leta 2016. Pred tremi leti smo na brvi spremljali tudi Klemena Orterja, ki je letos poskušal na Emi s pesmijo Kraljica, tokrat jo je odpel za publiko v dvorani. Franko Bajc je celotno dogajanje pospremil na bobnih, spremljali pa smo ga na lanskoletnem izboru in tudi v resničnostnem šovu Survivor Slovenija pred dvema letoma.

V letošnji finale se je uvrstilo osem fantov. Predstavili so se v izhodih, med katerimi seveda ni manjkal tisti v kopalkah. Gorenjci smo navijali za 22-letnega Matjaža Mavrija Bonclja, 27-letnega Marka Nemca iz

Trziča, 22-letnega Andraža Uhana iz Naklega in 19-letnega Marta Ogrinca iz Verja pri Medvodah. Komisija ni imela lahkega dela, poleg mistra Slovenije pa smo letos dobili še Cosmo mistra za leto 2018. Naziv je šel v roke 22-letnega Petra Škulja iz Ljubljane. Največ všečkov na Facebooku pa sta dobila Luc Kanduti s Polzele in Žan Pleško iz Šmartnega pri Litiji – komisija je izbrala Žana, ki je tako dobil mesto v superfinalnem delu izbora. Uspešno pa je tudi Lucu. Med pet superfinalistov sta se uvrstila tudi dva Gorenjca: poleg končnega zmagovalca Matjaža še Marko Nemc.

Izbora sta z glasbo popestrila tudi Kristie Clé in Gašper Oblak, navdušil je Zlatko. Uvodni plesni nastop so zaupali Mystique Show Group, zaplesali so še Barbee Šuštaršič, David Stojanovič in Danaja Ažman.

In kaj pravi Matjaž o svoji zmagi? Vesel je, da je dosegel cilj, ki si ga je zadal. Pred tremi leti smo ga že spremljali na izboru, a takrat so bili cilji drugačni. Sedaj ga mika tujina. Ker je enkrat že sodeloval, je bila to seveda prednost, ampak to še ne pomeni, da je bilo zanj kaj lažje. Dodal je še, da se je čutil celo bolj odgovornega, da ne razočara sebe in drugih.

Ekipo najbližjih, ki je navijala za Matjaža Mavrija Bonclja

Tudi Marko Nemc je imel najbližje med obiskovalci izbora.

V finalu smo videli Marta Ogrinca in Andraža Uhana.

Med superfinaliste je uspel preboj Marku Nemcu.

Matjaž Kumelj in Pia Pustovrh / Foto: Tina Dokl

Peter Škulj in Matjaž Mavri Boncelj / Foto: Tina Dokl

VRTIMO GLOBUS

Petkratni očka ima polne roke dela

Igralec **James Van Der Beek (41)** in njegova soproga Kimberly sta se razveselila še petega otroka, hčerke Gwendolyn. Ta se je pridružila sestricam Olivii (7), Annabel (4) in Emilii (2) ter bratcu Joshuu (6). »Navdušeno sporočamo, da se je ravno na očetovski dan rodila naša dojenčica,« je objavil veselo novico igralec, ki je zadnje dni soprogi delal smutije z malinovimi listi, da bi sprožil porod, preživel nekaj časa sam s sinom in najmlajšo hčerko odvadil od plenice.

Heather Locklear se bori z depresijo

Zvezdnica priljubljene serije Melrose Place **Heather Locklear (56)** je zaradi groženj s samomorom pristala v bolnišnici. Pomoč je poklicala igralkina mama. Ameriški portal TMZ poroča, da naj bi bila Heather zelo nasilna ter iskala pištolo, s katero bi si vzela življenje. Na zdravljenju zaradi odvisnosti je bila že marca letos, sicer pa se igralka že deset let bori z depresijo in odvisnostjo.

Ubili raperja XXXTentaciona

Dvajsetletni raper, znan pod imenom **XXXTentacion**, je umrl zaradi strelnih ran po domnevnem ropu. Oborožena moška sta nato zbežala. Nagradjeni glasbenik, ki je izdal dva albuma, je bil večkrat kaznovan zaradi nasilja v družini, bil pa je tudi v sporu z nekaterimi raperji. »Če bom tragično umrl in ne bom izpolnil svojih sanj, si želim, da otroci vidijo to sporočilo in naredijo nekaj iz sebe in imajo dobro življenje,« je objavil le nekaj ur pred smrtjo.

Amandla priznala, da ima rada ženske

Igralka **Amandla Stenberg (19)**, znana po vlogi v filmu Igre lakote, je v intervjuju za Wonderland priznala, da ljubi ženske. Ne gre za posledico neuspešnih razmerij z moškimi, temveč naklonjenost ženskemu spolu goji že od mladih nog. »Če bi imela več temnopoltih vzornic, ki bi se razkrile, bi verjetno že veliko prej spoznala svojo usmerjenost,« je povedala igralka, ki pravi, da je bila njena prva simpatija igralka Mila Kunis.

Organizatorji letošnjega izbora za mistra Slovenije so se odločili, da novega mistra pošljejo na svetovni izbor Mister International, ki bo v Aziji januarja drugo leto. Nina Uršič, 34-letna Ljubljankinja, je gonilna sila projekta Mister Slovenija, organizatorka in lastnica licence slovenskega izbora. / Foto: Tina Dokl

Nov vodnik Pozdravljene, gore

Pri Gorenjskem glasu je izšel že četrti vodnik Pozdravljene, gore avtorice Jelene Justin. V njem je opisanih sedemdeset tur, od katerih je vsaka po svoje najlepša.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Do sedaj so izšli trije vodniki: Pozdravljene, gore I, II in III. Od izida zadnjega so pretekla štiri leta. V naj-novejšem vodniku je opisanih sedemdeset tur, kot pravi avtorica Jelena Justin: »V letu 2017 je Gorenjski glas praznoval sedemdesetletnico. Razmišljala sem, da bi ob tem okroglem jubileju izdali sedemdeset najlepših za sedemdeset let. V Gorenjskem glasu od leta 2005 izhaja tudi rubrika Planinski izlet, najprej je izhajala samo v poletni sezoni, zadnjih deset let pa rubrika teče neprekinjeno vsak teden. Nekatere ture, predstavljene v tem zadnjem vodniku, še niso bile objavljene in so pravi posladek.« Koncept vodnika Pozdravljene, gore 4 je v primerjavi s prejšnjimi tremi malce drugačen. »Razdeljen

Jelena Justin, doma tudi v gorah / Foto: osebni arhiv

je na sedem poglavij s po desetimi opisanimi turami. Vsako poglavje predstavlja eno od gorskih skupin: Dolomiti, Karnijske Alpe, Zahodne Julijske Alpe, Vzhodne Julijske Alpe, Karavanke, Kamniško-Savinjske Alpe

in Alpsko predgorje. Vsaka posamezna tura se začne z imenom vrha, sledi jedrnat, pogosto subjektivno obarvan opis, ki vzbudi zanimanje. Podani so nadmorska višina, višinska razlika, ki jo premagamo, skupno

trajanje vzpona in spusta ter zahtevnost, ki je označena z eno do petimi pikami. »Pri trajanju vzpona je naveden približen čas vzpona in sestopa, umerjen za povprečnega planinca. Običajno velja, da povprečen gornik prehodi v eni uri tristo do štiristo metrov višinske razlike,« je pojasnila avtorica, ki ob nekaterih opisih tur poda tudi zanimivo zgodbo, legendo. »Poseben del vsakega opisa je razgled z vrha, saj je ravno razgled tisti, ki nas velikokrat zvabi na kakšen sicer povsem neopazen in pogosto zapostavljen vrh,« sklene Jelena Justin, ki planincem svetuje, naj se na planinske poti dobro pripravijo. Vodnik Pozdravljene, gore 4 je oblikoval Matjaž Švab, fotografije sta posneli Jelena Justin in Mateja Gerečnik, izdal ga je Gorenjski glas.

Prehodni pokal Šenčurju

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – V Šenčurju so potekale pokrajinske športne igre upokojencev Gorenjske v prstometu. Sodelovalo je 16 društev upokojencev Gorenjske. Zmagovalni ekipi sta bili med petnajstimi moškimi ekipami DU Javornik - Koroška Bela, med ženskami, kjer se je merilo sedem ekip, pa DU Šenčur. Šenčur je osvojil tudi prehodni pokal.

Šenčurjani s prehodnim pokalom prvenstva v prstometu / Foto: Franci Erzini

GG IZLET / OD 7. DO 9. SEPTEMBRA 2018

Švica in vožnja z vlakom Bernina Express – dodatni odhod

Švica je v vsakem letnem času zelo priljubljen cilj svetovnih popotnikov, smučarjev in pohodnikov. Vsaka dolina je svet zase, vsako jezero obkrožajo drugačne silhuete, vsaka gora je oblikovana po drugačnem navdihu.

1. dan: Najprej se bomo odpeljali do Lugana, kjer bomo imeli postanek. Sledi vožnja v čokoladnico Alprose, ki je največja proizvajalka švicarske čokolade, nato vožnja v mesto Bellinzona. Nad mestom se dviguje mogočna trdnjava, iz katere so varovali vstop v dolino in je uvrščena na seznam Unesca.

2. dan: Po zajtrku bomo pot nadaljevali proti mestu Chur, ki je najstarejše švicarsko mesto. Sledi vožnja v St. Moritz, kjer bomo presedli na vlak Bernina Express. Doživljaja, razgledi in narava, ki jo bomo srečevali na naši poti, so edinstveni! Peljali se bomo po delu trase železniške proge; izstopili bomo v Tiranu, na italijanski strani prelaza.

3. dan: Po zajtrku se bomo odpeljali po dolini Camonica, ki slovi po risbah, ki so jih tamkajšnji prebivalci v prazgodovini na različne načine vrezovali v gladke skalne površine, prikazujejo pa dogodke iz vsakdanjega življenja. Od tu se bomo odpeljali do slikovitega jezera Iseo, ki ga krasijo jezerski otok Montisola. Postanek bo tudi v slikoviti vasi Iseo.

Cena vključuje: prevoz s turističnim avtobusom, dva polpenzion v hotelih turistične kategorije v dvo-posteljni sobi na območju Vaduza in Tirana, vožnjo z vlakom Bernina Express na relaciji Tirano–St. Moritz, ogled čokoladnice, turistično vodenje, organizacijo ter DDV.

CENA: 249 €
(ob prijavi 40 gostov)

Za prijave in informacije pokličite Alpetourjeve turistične poslovalnice: Kranj – 04/20 13 220, Škofja Loka – 04/51 70 305, Radovljica – 04/53 20 445; Jesenice – 04/58 09 755, Ljubljana – 01/23 08 505, Domžale – 01/72 20 016, Tržič – 04/59 63 280 ali pišite na turizem@alpetour.si.

Organizator:

Gorenjski Glas

Festival zgodovine: sobota, 23. junij 2018

HISTORIAL ŠKOFJA LOKA 2018

Glavni dogodki festivala:

- **Semenj bil je živ** / Mestni trg, Cankarjev trg, Spodnji trg / 9.00 – 18.00
 - **Kulinarična ponudba** / Mestni trg, Spodnji trg / 9.00 – 18.00
 - **Promenada meščanov v historičnih oblačilih** / Spodnji trg, Mestni trg / zbor na Spodnjem trgu ob 10.00
 - **Osrednji dogodek – dramska igra »Zamorc s krono«** / Mestni trg / 11.00, 18.00
 - **Nastopi glasbenih in plesnih skupin, historične skupine Taboršti Kupci iz češkega Tabora, razstava v Rokodelskem centru DUO Škofja Loka** / Mestni trg, Trg pod gradom / 10.00 – 18.00
 - **Rokodelnice za otroke, muzejska delavnica, stare igre, nastopi učencev škofjeloških osnovnih šol, dramske igre, jahanje ponija, pravljice o živalih** / Trg pod gradom, otroško igrišče Zamorc / 10.00 – 18.00
 - **Pri mojstrih rokodelcih – prikazi tradicionalnih rokodelskih veščin** / Cankarjev trg - pred ateljejem Amuse / 10.00 – 18.00
 - **Odperta vrata kreativnega centra Kreativnice in predstavitev izdelkov oblikovalk tekstila** / Spodnji trg / 10.00 – 18.00
 - **Pravljice za otroke** / Vrt Občine Škofja Loka / 10.00 – 11.00, 11.30 – 12.30
 - **Brezplačno vodenje po Spodnjem trgu** / zbor pred Kaščo ob 12.00
 - **Brezplačno vodenje po Romualdovi poti** / zbor pred TD Škofja Loka ob 16.00
 - **Večerni koncert učiteljev Glasbene šole Škofja Loka ter plesni nastop članov Kulturnega društva Lonca** / Trg pod gradom / 21.00
- Spremljevalni dogodki festivala:
- **Prost vstop v Groharjevo galerijo** / Mestni trg / 9.00 – 18.00
 - **Knjižnica na prostem** / Cankarjev trg / 10.00 – 14.00
 - **Prost vstop v Špitalsko cerkev** / Spodnji trg / 10.00 – 18.00
 - **Ugodnejši obisk Loškega muzeja / Loški grad** / 10.00 – 18.00
 - **Prost vstop v Galerijo Franceta Miheliča** / Spodnji trg / 11.00 – 14.00
 - **Razstava likovnih izdelkov otrok loških osnovnih šol** / Mala galerija Občine Škofja Loka, Okno loške hiše / 20. 6. – 31. 7. 2018

Občina Škofja Loka

Turizem - Tourist board

INFO: Turizem Škofja Loka
04 517 06 00
www.visitskofjaloka.si
www.historical.si

Prost vstop.

Gorenjski Glas

Radio Sora

RADIO 1

KNAUF INSULATION

FILC

ALPETOUR
Potovalna agencija
Part of Ariva - a company

NOVA KNJIGA

Jelena Justin
POZDRAVLJENE, GORE 4

7 poglavij
7 gorskih skupin
70 planinskih tur

20
EUR

Jelena Justin je ob 70-letnici Gorenjskega glasa izbrala 70 najlepših planinskih tur iz sedmih gorskih skupin: Dolomiti, Karnijske Alpe, Zahodne Julijske Alpe, Vzhodne Julijske Alpe, Karavanke, Kamniško-Savinjske Alpe in Alpsko predgorje. Vodnik je prava planinska poslastica.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Za dostavo po pošti se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Na Pohod po poteh roparskih vitezov

Žlebe – V ponedeljek, 25. junija, bo že 15. Pohod po poteh roparskih vitezov, ki poteka v organizaciji TD Žlebe - Marjeta. Začetek pohoda bo ob 8. uri pred OŠ Preska, kjer bodo pohodnike pričakali potomci vitezov Hertenberških in jih vodili po poti. Pri cerkvi sv. Marjete v Žlebeh bo ob 8.45 krajši postanek, pot pa bodo udeleženci nato nadaljevali do Jeterbenka in naprej do kmetije na Branov.

Tržičani ekipni zmagovalci

Kranj – Na pokrajinskih športnih igrah upokoencev Gorenjske v Kranju, ki jih je organiziralo Društvo upokoencev Kranj in na katerih je sodelovalo 87 tenisačev – upokoencev, je prehodni v obeh kategorijah (ženske in moški) osvojila ekipa Društva upokoencev (DU) Tržič. Drugi so bili Kranjčani, tretja pa ekipa iz Škofje Loke. Med ženskimi ekipami so bile prve Kranjčanke, druge Tržičanke in tretje Škofjelochanke. Pri moških je bil prvi DU Kamnik, drugi DU Tržič in tretji DU Škofja Loka.

Radio Triglav[®]
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trig Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Knjiga o psih za otroke
Sandra Bruns

Knjiga o mačkah za otroke
Andrea Böttjer

RAZUMEVANJE - VZGOJA - IGRA

Končno je prišel ta dan in ima svojo mačko! Morda svojega psa! Avtorica Andrea Böttjer in Sandra Bruns ti bosta pomagali, da bosta hitro postala tvoja najboljša prijateljca. V priročnikih pojasnjujeta, kako mačke ali psi razmišljajo, živijo in kako je treba skrbeti zanje. Cena enega priročnika je

11⁹⁰
EUR

+ poština

Priročnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če ga naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 23. 6.
19.15 Z LJUBEZNIJO, SIMON
20.30 OCEANOVIH OSEM
13.45, 16.00, 18.15 NEVERJETNI 2, sinhro.
17.00 LJUBITI PABLA
14.40, 21.15 JURSKI SVET: PADLO KRALJESTVO

15.00, 17.30 NEVERJETNI 2, 3D, sinhro.
21.10 PODEDOVANO ZLO
17.00, 22.00 JURSKI SVET: PADLO KRALJESTVO
14.30, 19.30 JURSKI SVET: PADLO KRALJESTVO, 3D
16.20, 22.10 DEADPOOL 2
14.40 ZAČARANI PRINC, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 22. 6.
20.30 KLUB ZADOVOLJNIH ŽENSK

Sobota, 23., in nedelja, 24. 6.
18.00 NEVERJETNI 2, sinhro. (v soboto 3D)
20.30 KLUB ZADOVOLJNIH ŽENSK

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 22. junija
20.00 Tadeusz Stobodzianek: NAŠ RAZRED (v dvorani PGK)

Mavrični živalski svet

Avlo Gorenjskega glasa do konca junija krasijo čudovite podobe živalskega sveta likovnih ustvarjalcev Slikarskega kluba Škofja Loka.

SAMO LESJAK

Kranj – Letna pregledna razstava članic in članov Slikarskega kluba Škofja Loka na Gorenjskem glasu je letošnja že šesta po vrsti. Kot taka velja za tradicionalni kulturni dogodek, ki privabi mnogo ljubiteljev upodobitvenega ustvarjanja ter ubranega petja, saj je odprtje kot vsa leta poprej obogatilo nastop Škofjeloškega okteta.

Člani kluba, ki pod mentorstvom akademske slikarke Agate Pavlovec skupaj ustvarjajo že polno desetletje, so po raznolikih tematikah, med drugimi so se predstavili s tihožitji, avtoportreti in akti ter naravnimi biseri, tokratni motiv iskali v čudovitem svetu živali. Najprej so se lotili upodobitve konja, dostojanstvene in plemenite živali, nato pa so prišle na vrsto tudi ostale živali, ki nas znajo očarati ali osupniti na mnoge načine, kar se kaže tudi na razstavljenih upodobitvah.

Foto: Primož Pičulin

Likovni ustvarjalci Slikarskega kluba Škofja Loka so se tokrat lotili motivov živalskega sveta.

Avtorji le-teh so poleg Marjete Šmid, ki se je tudi letos izkazala v vlogi povezovalke odprtja, še Ivana Štravs, France Hafner, Marta Sattler, Minča Komovec, Stana Rovtar, Marta Čuk, Ana Frelj in Mija Naglič.

Odprtje razstave so poleg barvitih slik in uglašene

petja povezovalce tudi pozitivne življenjske misli o bistvu našega skupnega bivanja ter ustvarjanja, kot denimo: V svoje korake skušaš ujeti vse, ki se veselijo življenja in z njimi slučajno sočasno bivaš na zemeljski obli in jim želiš podariti nekaj lepega. Dokaz tega so

prav članice in člani loškega Slikarskega kluba s svojim ustvarjanjem in medsebojnimi prijateljskimi vezmi, ki so jih spletili v vseh teh letih, ter pozitivno energijo, ki jo izžarevajo ter delijo z ostalimi – tudi na vsakoletni razstavi na Gorenjskem glasu.

Zdaj športni dan, poleti pa tudi kino pod šotorom

Naklo – Prvo triletje centralne Osnovne šole Naklo je imelo pred kratkim prvi športni dan v novem mladinskem športnem parku v Naklem. »Športni park je velika pridobitev za kraj in za šolo tako poleti kot pozimi s pokritim drsališčem. Aktivnosti, ki so na voljo – proga za kolesarje, plezalni stolp, pokrito asfaltirano igrišče za rolanje, in-line hokej, mali nogomet ... – ugodno vplivajo tudi na motoriko otrok,« je navdušena učiteljica Nataša Zaletelj, tudi nad zagotovitvijo upravitelja parka Aleksandra Dakiča, da bo poleti tudi kino pod šotorom. Tretješolci Sara, Klara, Valentin, Matic so povedali, da je park »ful dober« za otroke, športni dan pa so zaključili z vodnimi igrami na šolskem igrišču v sodelovanju s podmladkom Prostovoljnega gasilskega društva Naklo.

Foto: Primož Pičulin

GG | IZLET // sredo, 4. julija 2018

VRTOVI SEMENARNE IN GRAD

Vabimo vas, da z nami obiščete vrtove Semenarne Ljubljana, ki so v Selekcijsko-poskusnem centru na Ptujju. Na ogled bo več kot tisoč vzorcev, med njimi vse vrtnine, cvetlice in zelišča, vzgojena iz semena, s poudarkom na avtohtonih in udomačenih sortah. Strokovnjaki nam bodo pokazali tudi različna zelišča in medovite rastline, ki so nepogrešljive na vrtovih ali balkonih in okenskih policah. Seveda ne bodo manjkale niti eksotične rastline, ki so značilne za različne predele sveta. Po ogledu se bomo zapeljali v Slovensko Bistrico in si tam ogledali grad, vodniki nam bodo predstavili življenje v gradu pred dvesto in več leti, obiskali bomo tudi učno uro v razredu. Sledilo bo okusno kosilo na bližnjem kmečkem turizmu. **Lepo vabljeni!**

Odhod avtobusa:

ob 6.00 z AP Radovljica, ob 6.25 z AP Creina, ob 6.35 z AP Mercator Primskovo, ob 6.55 z AP Škofja Loka Vrnitev v Kranj predvidevamo okrog 20. ure.

Cena izleta je 32 EUR.

Cena vključuje: prevoz, ogled vrtov Semenarne na Ptujju, ogled gradu in učno uro, kosilo in DDV.

Za rezervacijo čim prej pokličite na tel. št.: 04/201 42 41, se oglasite osebno na Bleiweisovi c. 4 v Kranju ali pišite na: narocnine@g-glas.si.

Za objavo, ki prispejo kasneje kot dva delovna dneva pred odhodom, zaračunamo potne stroške.

www.gorenjskiglas.si/ Fotografije so simbolične

Gorenjski Glas

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

TRST: 10. 7., DOLOMITI: 6. 7., KOPALNI IZOLA: 30. 6., 4. 7.; prijave za morje DUGI OTOK in OREBIČ še sprejemamo. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Srečanje invalidov

Škofja Loka – Medobčinsko društvo invalidov Škofja Loka vabi na tradicionalno, 44. Srečanje invalidov občin Škofja Loka, Železniki in Gorenja vas - Poljane, ki bo v soboto, 30. junija, ob 11. uri v jedilnici Doma učencev Škofja Loka, poleg Športne dvorane Poden. Organiziran je prevoz iz Železnikov izpred avtobusne postaje ob 10.30. Prijave pri poverjenikih ali v društveni pisarni do 27. junija ali po tel.: 512 29 70 ali 041 761 058

Praznovanje dneva državnosti

Homec – V nedeljo, 24. junija, bo potekalo praznovanje dneva državnosti, in sicer bo ob 20. uri sv. maša za domovino v kapeli povišanja sv. Križa na Homcu; ob 20.45 slovesna akademija pred lipo samostojnosti sredi Homca, slavnostni govornik Pavle Ravnohrib. V kulturnem programu Homški cerkveni mladinski pevski zbor; ob 21.15 se bo praznovanje nadaljevalo na športnem igrišču pred homško šolo. V primeru slabega vremena bo pogostitev v veroučni učilnici.

Kresovanje ob dnevu državnosti na Sv. Joštu

Kranj – MO Nove Slovenije Kranj vabi v nedeljo, 24. junija, na kresovanje na Sv. Joštu ob praznovanju dneva državnosti. Ob 20. uri bo sv. maša za domovino, sledi slavnostna akademija, prižiganje kresa in pogostitev.

Palačinke na dan državnosti

Šenturška Gora – Krajanji Apna v ponedeljek, 25. junija, vabijo na 9. Srečanje ob dnevu državnosti. Med 9. in 16. uro bodo postregli z brezplačnimi palačinkami pred Gostilno Pavlin na Šenturški Gori.

Aktivnosti Medgeneracijskega centra

Kranj – V Medgeneracijskem centru Kranj se bodo odvijale naslednje brezplačne aktivnosti: petek, 22. junija, od 17. ure do 19.30: Družabni večer – tarok; od 18. do 20. ure: Petje ljudskih pesmi; torek, 26. junija; od 18. ure do 19.30: TVU 2018 – Ravnovesje uma, čustev in duha. Vsebina govori o sprostitvi in ravnovesju na vseh nivojih (umskem, čustvenem in telesnem). Obvezna prijava na brezplačne dogodke na tel. 041 724 134 ali e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

Zaključek pevske sezone

Milje – Hiša čez Cesto Pr' Franč na Miljah vabi na zaključek pevske sezone, ki bo v soboto, 30. junija, ob 19.30 pod kozolcem ob hiši. Razveseljevali vas bodo Šenčurški fantje in Predice iz Kamnika.

IZLETI

S kolesom po občini Naklo

Naklo – DU Naklo vabi v ponedeljek, 25. junija, na kolesarjenje po Občini Naklo v počastitev dneva državnosti in občinskega praznika. Prijave od 8.30 do 9. ure. Start ob 9. uri pred GD Naklo.

Kolesarski izlet

Kranj – DU Kranj vabi na kolesarski izlet: Kranj–Žirovnica (z vlakom)–Begunje–Podvin–Posavec–Kranj v torek, 26. junija. Zbor ob 8.45 na kranjski železniški postaji. Trajanje: 6,5 ure, srednje težka tura, 42 km, v primeru dežja izlet odpade.

Pohod v dolino Voje

Preddvor – Pohodniška skupina DU Preddvor vabi člane v torek, 26. junija, na pohod v dolino Voje. Zbor ob 7. uri pred trgovino Mercator v Preddvoru. Prevoz z osebnimi avtomobili. Izhodišče bo Stara Fužina.

Pohod na Sv. Lovrenc

Kranj – DU Kranj vabi na pohodniški izlet: Sv. Lovrenc – 1019 m (Postojna), v četrtek, 5. julija, s posebnim avtobusom ob 7. uri izpred Creine, okoli 3 ure hoje za planince, višinska razlika 419 m, 2 uri hoje za pohodnike, približno 50 metrov višinske razlike. Prijave z vplačili v društveni pisarni do ponedeljka, 2. julija.

Kopalni izlet v Izoli

Kranj – DU Kranj vabi, da se v četrtek, 12. julija, pridružite pevkam in pevcem MePZ Petra Liparja DU Kranj v Hotelu Delfin v Izoli, kjer bo imel pevski zbor ob 20. uri celovečerni koncert. Odhod s posebnim avtobusom ob 10.30 izpred KZ Sloga Primskovo (za Mercatorjem). Prihod v Izolo je predviden okoli 12. ure, udeleženci bodo imeli čas za kopanje ali sprehode. Odhod v Kranj ob 22. uri. Za hrano poskrbi vsak sam, prostih mest v avtobusu je deset. Prijave sprejema Bojan Kadunc, tel.: 041 875 809.

KONCERTI

Koncert Tria Šubic

Škofja Loka – V petek, 22. junija, bo ob 20. uri na Mestnem trgu Škofja Loka na predvečer tradicionalne prireditve Historical koncert narodno-zabavne glasbe s Triom Šubic.

AR TUR

turistična vodenja in organizacija

25. 6. 2018 München in ogled tovarne BMW
1. 7. 2018 Holcerija na Kopah (humoristični šov in druženje na Kopah)
8. 7. 2018 Gornjesavska dolina – Trbiž – Sv. Višarje z nadškofom Uranom – Zelenci
4.–5. 8. 2018 MOTOGP Brno
22.–27. 10. 2018 Romanje v Lurd – duhovni vodja bo nadškof Uran

Prijave: 051 666 294 www.ar-tur.si AR TUR, Andreja Remic, s.p.

Šenčurska poletna glasbena srečanja

Šenčur – DU Šenčur vabi na poletna glasbena srečanja, ki bodo potekala v Muzeju Občine Šenčur. V četrtek, 28. junija, bosta ob 20. uri nastopila Manca Izmajlova in Benjamin Izmajlov; v petek, 29. junija, bo ob 20. uri nastopil Godalni kvartet Nova iz Nove Gorice; v petek, 6. julija, bosta ob 20. uri nastopili Anja Clift in Estelle Constanza.

OBVESTILA

Odkritje spominske plošče

Škofja Loka – Policijsko veteransko društvo Sever Gorenjska, Odbor Škofja Loka in Občina Škofja Loka, vabita v nedeljo, 24. junija, ob 10. uri na odkritje spominske plošče v Zmencu št. 14, kjer je bilo v času osamosvojitve tajno skladišče orožja in streliva takratne Postaje milice Škofja Loka.

Ti si mene naučila brati

Škofja Loka – V sredo, 4. julija, bo ob 18. uri v Galeriji Franceta Miheliča v Škofji Loki (Kašča) predstavitev knjige Ti si mene naučila brati. Z avtorji Ireno Jereb Filipič, Ivanom Križnarjem, Francem Podnarjem in Mileno Sitar se bo pogovarjal mag. Drago Štefe.

Odstranjevanje dresnika

Bled – Občina Bled, Društvo za varstvo okolja Bled in Ragor vabijo na odstranjevanje dresnika ob Blejskem jezeru v četrtek, 28. junija. Zbor bo ob 18.30 nad Grajskim kopališčem, kjer se odcepi pot na Blejski grad. Zaželeno je orodje – rove, motike; ostalo (rokavice, vreče) prinese organizator. Informacije: ambroz.cerne@ragor.si ali tel. 04 581 34 16.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 23. junija, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Babilon in Harmagedon ob 9. uri ter predavanje Gregorja Česnika ob 10.30.

Kulturno umetniško društvo »Pod lipo« Adergas
v okviru praznovanja svoje osemdesetletnice vabi na ogled **duhovne igre** Josepha Jacoba Feitna, v priredbi Nika Kureta in režiji Silva Sirca

Termini predstav:
petek, 22. junij ob 20.30
sobota, 23. junij ob 20.30
petek, 29. junij ob 20.30
sobota, 30. junij ob 20.30

Predstava bo izvedena **na prostem**, za cerkvijo v Adergasu.

Predprodaja kart: **2 uri pred predstavo**. V primeru dežja bo dogodek žal odpovedan.

INFO: www.kudpodlipo.si
info@kudpodlipo.si

Gorenjski Glas

BREZPLAČNA OBJAVA

Zveza Prijateljev Mladine Slovenije®

POMEŽIK **SONCU**

Omogočimo počitnice vsem otrokom!

Vaš **Sms** otrokom prinese **Sonce, Morje, smeh.**

Pošljite ključno besedo **POMEŽIK5 na 1919** in prispevali boste 5 EUR. Sredstva lahko tudi nakažete na TRR **SI56 0510-0801-5645-025**, sklic **SI00 121801**.

Tako boste omogočili počitnice otrokom iz socialno ogroženih družin.

Več o humanitarnem programu na www.zpms.si info@zpms.si 01/ 2396 720

www.gorenjski Glas.si

Z magijo znanja do blagostanja

Kranj – V sredo, 27. junija, bo ob 19. uri v Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine (Tomšičeva ulica) predavanje Rajka Jerama Z magijo znanja do blagostanja.

RAZSTAVE

KAOS – festival sodobnega kolaža

Kranj – Lajerjeva hiša, hiša umetnikov, napoveduje prvi festival sodobnega kolaža. Sklop umetniških dogodkov staro mestno jedro Kranja od 29. junija do 14. avgusta spreminja v preplasten konglomerat barv, idej in raznolikih izrazov. Z osrednjo razstavo domačih in mednarodnih umetnikov, ki se odpira v četrtek, 5. julija, ob 18. uri, KAOS prinaša sodobne prikaze razumevanja in uporabe tehnike kolaža, s spremljevalnimi aktivnostmi pa ponuja spoznavanje povabljenih umetnikov, delavnice in sveže pristope k združevanju različnih žanrov, tako umetniških kot glasbenih.

PREDSTAVE

Rajze po poteh Triglavskih pravljic

Mojstrana – V ponedeljek, 25. junija, bo ob 10. uri za pošto predstava (v vsakem vremenu) Rajze po poteh Triglavskih pravljic. Informacije: 040 241 660 ali marselgomboc12@gmail.com.

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek,
petek neprekinjeno od
7. do 15. ure, sreda od
7. do 16. ure, sobote, nedelje
in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

HIŠE

KUPIM

MANJŠO hišo - vikend, novejša izdelava, po celotni Sloveniji, tel.: 064/281-574

18002022

ODDAM

STAREJŠO, obnovljeno, stanovanjsko hišo, tel.: 041/288-157

18002035

domplan

Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, E: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si

V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljivo in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami. Obiščite nas na naši spletni strani: www.domplan.si

K3 KERN
NEPREMIČNINE
GSM 051/320 700
Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
T: 04/202 13 53, E: info@k3-kern.si
www.k3-kern.si

FESST, d. o. o.,
nepremičninska
družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

LOKA
nepremičnine
Kapucinski trg 13, Škofja Loka
Tel.: 04/50 60 300, GSM: 041/ 675 123
E-mail: info@loka-nepremicnine.si

POSESTI

PRODAM

ZAZIDLJIVO parcelo, komunalno opremljeno, 693 m², na Blejski Dobravi, tel.: 051/391-806

18002024

KMETIJO v Kozjem, 6 km od toplic v Podčetrku. Primerna za obrt ali eko kmetijo, sončna lega, tel.: 031/367-973

18002046

LOTO

Rezultati 49. kroga – 20. junija 2018
1, 2, 3, 15, 31, 32, 34 in 33

Loto PLUS: 3, 13, 16, 17, 21, 26, 33 in 12
Lotko: 6 5 8 8 0 5

Sklad 50. kroga za Sedmico: 2.940.000 EUR
Sklad 50. kroga za PLUS: 230.000 EUR
Sklad 50. kroga za Lotka: 520.000 EUR

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 5. junija 2018, je bila RAZVOJNA AGENCIJA SORA. Geslo križanke je bilo: ZAMORC S KRONO. Nagrajenci so: 1. nagrada: knjigo Po poti kulturne dediščine prejme Slavka Müllner iz Škofje Loke, 2. nagrada: knjigo Škofjeloški pasijon 2009 prejme Slavica Tufekčič iz Kranjske Gore, 3. nagrada: karti pohodnih in kolesarskih poti na Škofjeloškem prejme Janez Kunšič iz Mojstrane. Nagrajencem čestitamo!

KUPIM

MAJHNO zazidljivo parcelo - Radovljica, Bled, Žirovnica z okolico, tel.: 031/489-477

18001943

MOTORNÁ VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

FORD C max, letnik 11/2012, 130.000 km, veliko dodatne opreme: navigacija, vlečna kljuka, telefon, nove letne in zimske gume, tel.: 040/311-103

18002036

HYUNDAI Elantra 1.6, letnik 2004, 182.000 km, 2. lastnik, redni servisi, bencin, 900 EUR, tel.: 031/442-007

18002061

PEUGEOT 307 1.6 16V, sive barve, letnik 2004, lepo ohranjen, tel.: 041/322-485

18002048

MOTORNÁ KOLESÁ

PRODAM

VESPA 50 PK 87, ohranjena, registrirana, cena 1.000 EUR, tel.: 041/640-314

18002030

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Druvolka 38, Kranj, tel.: 041/349-857

18001429

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozná, poceni avtoleka po celi Sloveniji, Grega Meze s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675

18001805

STROJI IN ORODJA

PRODAM

VARILNI aparat TIG 300 Iskra, tel.: 031/360-536

18002027

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

MODELARNO opeko in betonski blok 30, tel.: 041/539-380

18002065

KURIVO

PRODAM

DRVA metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019

18001799

TURIZEM

ODDAM

APARTMA v Umagu - Murine, lepo urejen, po ugodni ceni, tel.: 041/887-285

18002038

CRES - kamp Kovačine, pavšal za 2 odrasla in 2 otroka do 12 let, 1.000 EUR, tel.: 041/530-467

18002060

V VRBOSKI pri Jelsi na Hvaru - apartma za 4 - 6 oseb, ob borovcih, ograjeno, tuš, tel.: 00385/917-805-414, Vera

18002029

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikati; izjemne tehnične, umetnostne, sporočilne in energ. vrednosti, tel.: 040/567-544

18002040

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936

18001803

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

2 MOŠKI lovski obleki, ugodno, tel.: 031/573-044

18002033

ČEBELARSKO obleko, komplet + brezrokavnik in klobuk, št. 54, po polovični ceni, tel.: 051/222-797

18002066

PODARIM

VEČ moških oblek, tel.: 031/573-044

18002034

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

ČRNI gladkodlaki prinašalci - mladiči z rodovnikom. Vabimo na ogled in rezervacijo, tel.: 031/389-181

18002020

NOVO V KRANJU

TERMOTEHNIKA®
Trgovina z inštalacijskim materialom

Mirka Vadnova 1, Kranj, tel.: 04 29 27 100
Odpiralni čas: pon.-pet. od 7-15 ure, sob. zaprto

Ogrevanje • Vodovod
Kopalniška oprema

PAPAGAJE kakariki-kozice v zeleni ali rumeni barvi, letošnji mladiči, tel.: 041/840-792

18002050

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

AGROIZBIRA Prosen Čirče - velika prodajna akcija za olja, filtre, akumulatorje Topla, z brezplačno montažo in 3 letno garancijo. Agroizbira Kranj, d.o.o., Smedniška cesta 17, 4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802

18001990

ALKO kosilnico na nitko, za rezervne dele in raztegljiv kavč, tel.: 031/451-167

18002054

GORSKI traktor Reform metrac H7X, s klimo in vso opremo, letnik 2013, 2.100 delovnih ur, malo rabljen in lepo ohranjen, cena 41.000 EUR, tel.: 041/245-750

18001992

TOMO Vinkovič 420, lepo ohranjen plug za sneg in oranje s prikolico, tel.: 051/423-322

18002058

TRAČNI obračalnik, širina 200, tel.: 041/694-663

18002023

V AGROIZBIRI Prosen v Čirčah dobite ugodno rezervne dele za program Sip, BCS, ter vse za košnjo. Agroizbira Kranj, d.o.o., Smedniška cesta 17, 4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802

18001991

KUPIM

TRAKTOR, kiper prikolico in mini bager, lahko v okvari, tel.: 031/500-233

18001985

PRIDELKI

PRODAM

ČEŠNJE in višnje, Zabukovje 2, Kranj, tel.: 041/223-797

18002045

ČEŠNJE, kvalitetne domače hrustavke visokodebelnih dreves, dnevno sveže nabrane, ugodno prodajamo. Kmetija Princ, Hudo 1, (pri Kovorju), Tržič, tel.: 041/747-623

18001997

JEČMEN in ječmenovo slamo, 1 ha, tel.: 031/850-370

18002028

KROMPIR kifeljar in adoro, ugodno, možna dostava, tel.: 041/242-375

18002059

LETOŠNJE, suhe, okrogle bale sena, tel.: 041/377-102

18002055

STROČJI fižol, rumen, domač, tel.: 031/817-246

18002021

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

BIKCA simentalca, starega 14 dni, tel.: 031/803-521

18002043

BREJO telico simentalco, telitev 8. julija, teža 750 do 800 kg, cena 1.300 EUR, tel.: 041/903-412

18002053

EKO krškopoljske prašiče, prosta reja za odojke ali nadaljnjo rejo, tel.: 031/284-079

18002049

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave, črne in grahaste, pred nesnostjo, pripeljem na dom, Matej Bulovec s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113

18001858

KRAVO simentalco po prvem teletu, Selca, tel.: 04/51-46-181, 040/595-576

18002018

KRAVO simentalco, staro 5 let, 8 mesecev breja, tel.: 041/962-860

18002044

KRAVO simentalco pred 4 telitvijo, tel.: 04/51-46-958

18002056

KUNCE za zakol ali nadaljnjo rejo, samce in samice. Tudi orjaške lisce, tel.: 031/309-747

18002041

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh - nove višje cene, eko plus. Kogler Franz A. d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081

18001797

NESNICE rjave, grahaste, črne pred nesnostjo, brezplačna dostava na dom po celotni Sloveniji, Vzreja nesnic Tibaot Svatina Vanja, Babinci 49, 9240 Ljutomer, tel.: 02/58-21-401

18000644

PAŠNO kravo s teletom, možna dostava, tel.: 041/211-602

18002051

TELIČKO BBP, po 5 EUR/kg, skotena 14.6.2018, tel.: 031/685-910

18002052

KUPIM

2 BURSKEI kozi, tel.: 041/913-964

18002057

BIKCE in teličke, od 1 tedna do 8 mesecev, simentalce ali pesne pasme, tel.: 051/372-468

18002025

KRAVO s teletom, tel.: 031/410-418

18002015

PODARIM

STARE kokoši, tel.: 041/337-678

18002062

OSTALO

PRODAM

3 BOKS palete za žito, tel.: 041/540-252

18001977

ČEBELARSKI sončni topilnik za sate, tel.: 031/360-536

18002026

GUMI voz za simbolično ceno, tel.: 01/36-11-132

18002031

KOVINSKA zajčnika in korita, ugodno, tel.: 040/735-487

18002047

SENO v kockah, teža kocke 20 - 25 kg, tel.: 031/309-747

18002042

ZAPOSLOTITVE (m/ž)

NUDIM

GOSTILNA Pr' Kral zaposli kuharja in natakarja (m/ž). Več informacij na 041/689-669. Pr' Kral, d.o.o., Verje 9, Medvode

18001946

RESTAVRACIJA & Pizzeria Bocca-cio, na Celovski cesti v Ljubljani, vabi v svoje vrste natakarja ali natakario, vse informacije dobite na telefon 040/218-203. Makarončki d.o.o., Podgorica 21, LJ. - Črnuče

18002067

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741, www.gradton.si

18001802

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali - možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166

18001828

BELJENJE, sanacija plesni, glajenje in brušenje sten, dekorativni ometi in opleski, barvanje napuščev in fasad vam nudi Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909

18001945

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

KRUH BREAD

118 strani, 210 x 210 mm, trda vezava, cena

14 EUR
* poštšina

Ena prvih slovenskih knjig kulinarčnega mojstra o peki kruha je doživela novo izdajo z vzporedno slovensko - angleškim besedilom. Tako bomo lahko z njo obdarovali tudi tujce. V novi izdaji je skoraj 50 najboljših receptov za različne vrste kruha (ajdov, ječmenov, ovseni, rženi, krompirjev, česnov, ocvirkov, vinski, gobov,...), in kruh brez glutena. Izvemo tudi, kako se izognemo najpogostejšim napakam pri peki, kako pečemo z drožmi in kako v avtomatu za peko kruha spečemo kruh in krušno pecivo.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštšina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si **Gorenjski Glas**

FLORJANI, d.o.o., C. na Brdo 33, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 18001801

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtnje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko s.p., Brezje pri Dobu 4 a, Dob, tel.: 051/828-419 18001849

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 18001446

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 18001798

ZASEBNI STIKI

ZENITNE ponudbe za iskrene ljudi zrelih ter starejših let. <http://www.zau.si>, tel.: 031/836-378 18001804

RAZNO

PRODAM

OKENSKESKE zunanje police, rabljene, nov brusni stroj in rabljen mešalec betona, tel.: 031/272-632 18002063

ZA simbolično ceno prodam industrijski šivalni stroj, tel.: 031/272-213 18002019

IŠČEM

STARE, nedelujoče pralne stroje, računalnike, klime, pipe, železo, odpeljem brezplačno, tel.: 070/385-956 18002064

Pred vami je spet knjiga polna sladkih skrivnosti, ki se pripravljajo hito in enostavno. Je prva rešitev za vse gospodinje, ki bi rade naredile torto v čim krajšem času. Za torte vam ni treba peči biskvitov, piškotov in podobno, kreme pa so enostavne, iz običajnih sestavin in zelo okusne. Recepti niso le za pripravo klasičnih tort, ampak tudi desertne in priložnostne torte ter domiselne otroške kreacije.

224 strani, 140 x 200 mm, spiralna vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

990 EUR *poštnina

www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Naročila sprejemamo po faxu: 04/201 42 13 ali e-pošti: malioglas@g-glas.si

Gorenjski Glas

OTROCI NAS POTREBUJEJO

Karitas
www.karitas.si

S poslanim SMS sporočilom **ZVEZEK5 na 1919** boste darovali 5 EUR. Hvala!

Prispevajo lahko uporabniki Telekom Slovenije, A1, Telemacha in T-2.

Zbiramo šolske potrebščine za 12.000 otrok v stiski.

Umrla je naša

ANA PADJERA

1918–2018

Od nje smo se poslovili na kranjskem pokopališču v sredo, 20. junija 2018.

Žalujoci: hčerka Zdenka z družino

*Sonce ne izginja;
v dlaneh prebiva
vsako noč.*
(M. Blaznik) V 85. letu se je tiho poslovila draga mama, babica in sestra

VERA BLAZNIK

upokojena učiteljica OŠ Staneta Žagarja Lipnica

Slovo od pokojnice bo v petek, 22. junija 2018, ob 17. uri na Srednji Dobravi. Žara bo na dan pogreba od 10. ure dalje v tamkajšnji poslovilni vežici. Zelo jo bomo pogrešali.

Njeni: Mojca in Boštjan z družinama, Mateja, sestri Breda in Marjeta

ZAHVALA

*Le dih je, ki mine,
telo, ki onemi,
spomini,
ki se vtisnejo v večnost.*

Od nas se je poslovila

TILKA OMEJC

iz Srednje vasi pri Šenčurju

Ob odhodu v večnost se vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem zahvalujemo za izrečena sožalja, sveče in svete maše. Hvala g. župniku Urbanu Kokalju za dostojno in poglobljeno mašno daritev ter blagglasno petje kvarteta Ultima.

Sinovi Roman, Darko, Zdenko in Boris z družinami ter sestra Slavka

ZAHVALA

V 75. letu starosti je sklenil svojo življenjsko pot

PETER ČUFER

iz Zabrda

Vsem se zahvalujemo za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Posebej se zahvalujemo župniku iz Sorice gospodu Mirku Turku za lepo opravljen obred, gospodu Tonetu Potočniku in soriškim pevcem za žalostinke. Velika zahvala LD Železniki in vsem lovcem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi
Kranj, 17. junija 2018

ZAHVALA

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je ...*

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka, tasta, svaka, brata in strica

MILANA KERNA

iz Grada pri Cerkljah na Gorenjskem

se iskreno zahvalujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancem in DU Cerklje na Gorenjskem za izrečena sožalja, podarjene sveče in svete maše. Hvala tudi vsemu zdravstvenemu osebju, ki mu je pomagalo v času njegove bolezn. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci domači
Grad, junij 2018

OSMRTNICA

*Življenje je kot ladja,
ki vse bolj se oddaljuje – ko ni je več,
onstran obzorja kdo jo pričakuje.*

Svojo življenjsko pot je sklenila draga sestra in teta

IVANA KERŽAR

(1924 - 2018)

Od nje se bomo poslovili v soboto, 23. junija 2018, ob 15. uri na pokopališču v Železnikih. Žara bo na dan pogreba, od 9. ure dalje, v poslovilni vežici.

Žalujoci vsi njeni

ZAHVALA

*Dobrota tvojih rok ne mine,
čas ohranja nam spomine.
In hvaležna misel nate.*

V 98. letu se je poslovila draga mama, stara mama in babica

ROZALIJA ČADEŽ

roj. Šturm, iz Podkočne
21.8.1920 – 9.6.2018

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame in babice se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom Podkočne za izrečena sožalja. Posebno zahvalo izrekamo zdravnici dr. Aleksandri Mullner ter osebju doma Dr. Franceta Bergelja z Jesenic za skrb in nego. Iskreno se zahvalujemo gospodu župniku Matiji Selanu za nagovor in lep pogrebni obred, pevcem kvarteta Trnovke za občuteno zapete pesmi ter pogrebni službi Jeko. Hvala vsem, ki ste drago mamu pospremili na zadnji poti. Ohranite jo v lepem spominu.

Žalujoci vsi njeni

ANKETA

Veselijo
se počitnic

MATEJA RANT

Šolarji so v tem šolskem letu danes še zadnjič sedli v šolske klopi, pred njimi sta dva meseca težko pričakovani počitnic. Nekaj učencev Osnovne šole Franceta Prešerna nam je zaupal, kako nameravajo preživeti letošnje poletje.

Foto: Tina Dokl

Mark Erik Jezeršek, Kranj:

»Šli bomo na morje, veliko bomo hodili tudi v gore, česar se zelo veselim, celo bolj kot morja. Hoja v gore je zelo sproščujoča, na vrhu pa je lep razgled. Letos bomo šli na Grintovec.«

Gal Kiphut, Kranj:

»Najprej bomo šli z družino in prijatelji v Bohinj, nato pa s taborniki na taborjenje ob reki Krki. Z družino gremo tudi na morje, del počitnic bom preživel še pri babici. Najbolj se veselim taborjenja.«

Jerca Repič, Kranj:

»Treniram karate in se bom udeležila svetovnega pokala na Hrvaškem, zato me tudi med počitnicami vsak dan čakajo treningi. Z družino pa bomo šli tudi na morje, in sicer v Pulj.«

Anja Oštarijaš, Kranj:

»Najprej gremo na morje, potem pa v počitniško hišo na Sv. Ožboltu. Doma pa se bom družila s prijateljicami na počitniških delavnicah v Struževem in prebrala kakšno dobro knjigo.«

Ajda Rutar, Kranj:

»Veliko časa bom tudi med počitnicami posvetila treningu biatlona, poleg tega bomo šli z družino na morje in v toplice. S prijateljicami bomo hodile na bazen in tudi prespale bomo druga pri drugi.«

Prvi pristanek »reaktivca«

Prejšnji konec tedna je v Lescah prvič v zgodovini tamkajšnjega letališča pristalo letalo na reaktivni pogon. Z njim se je na Gorenjsko pripeljala ena od udeleženk turnirja na bližnjem golfskem igrišču.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Gospa, ki se je prejšnji konec tedna na evropsko prvenstvo za seniorje v golfu pripeljala iz Italije, je obenem lastnica skoraj šest milijonov evrov vrednega letala, ki sicer lahko tudi na daljše razdalje prepelje do pet potnikov.

»Za naše letališče je bil to kar poseben dogodek, saj se je zgodilo prvič, da je v Lescah pristalo reaktivno letalo,« je povedal Marko Dežman, koordinator dela na letališču, ki ga sicer večinoma uporabljajo športni piloti iz vse Evrope.

»Odkar je bila steza ob izgradnji gorenjske avtoceste asfaltirana, se je med uporabniki letališča močno povečalo število tujcev,« je pojasnil Dežman. Predvsem gre za športne pilote, čeprav 1.130 metrov dolga vzletno-pristajalna steza omogoča tudi pristanke letal tako imenovane male poslovne aviacije, kakršno je bilo reaktivno letalo znamke Cessna 525 CitationJet1, ki je z italijansko potnico v Lescah pristalo pretekli konec tedna.

Letalo Cessna 525 CitationJet1, ki je prejšnji konec tedna s potnico iz Italije kot prvo letalo na reaktivni pogon pristalo na leškem letališču / Foto: Milan Korbar

Kot še pravi Dežman, upa, da bo prav v povezavi z golfom letališče postalo zanimivejšo še za druge uporabnike podobnih poslovnih letal. Da gre za v Evropi običajno prakso, dokazujejo številna manjša letališča v sosednjih državah; med primerljivimi z leškimi po dimenzijah je ne tako oddaljeni Zell am See, ki pa je, tudi zaradi mondenosti lokacije bistveno bolj privlačen za tovrstno uporabo.

Kot še pravi Dežman, ni bojazni, da bi bila zaradi

povečanega prometa okolica letališča bistveno bolj kot doslej obremenjena s hrupom. Tudi v letalski industriji je napredek skokovit, zaradi česar so sodobna letala med vzletanjem bistveno tišja od letal, ki so jih izdelovali pred desetletji. Ne nazadnje to dokazuje tudi nedavni pristanek reaktivnega letala v Lescah, ki z vidika glasnosti ni bil nič posebnega. Je pa, kot pravi Dežman, na ogled vzleta dan za tem privabil kar nekaj

navdušencev nad aviacijo. Letališče v Lescah je bilo sicer urejeno kmalu po drugi svetovni vojni. Do leta 1963 je občasno služilo tudi potniškemu prometu; letala DC3 so iz Lesc letela vse do Beograda in Nemčije. Danes po kriterijih Mednarodne organizacije za civilno letalstvo dolžina steze omogoča vzletanje in pristajanje letal z razponom kril do 24 metrov oziroma medosno razdaljo glavnega podvozja do šest metrov.

Kaktus zrasel do stropa

ANA ŠUBIC

Žiri – Iz drobcenega kaktusa, ki ga je Ivanka Stanonik iz Žirov pred desetimi leti dobila od hčerke za materski dan, je do danes zrasel velikan, ki sega kar dva metra in 65 centimetrov visoko. »Na začetku je bil čisto majhen. Prvi dve leti sem ga imela v hiši in ni nič zrasel, ko sem ga prestavila ven, je pa hitro začel rasti. Sedaj ga imam ves čas na prostem, le pozimi je v garaži. Zalijem ga vsak večer, da ima vlago, občasno dodam še gnojilo za travo,« nam je zaupala Ivanka. Zadnje zimo so kaktus še uspeli spravili v garažo, to zimo pa to verjetno ne bo možno, saj še vedno vsako leto pridela nekaj dodatnih centimetrov višine. »Prav škoda se mi zdi, ker ga bo treba prikrajšati,« je pristavil Ivančin mož Janez. Velikanski kaktus pa je le eden iz njene bogate zbirke, ki obsega kakih trideset primerkov. Ivanka kaktuse in tudi druge rože vzgaja že petdeset let. Njun dom tako vselej krasi

Ivanka Stanonik ob 2,65 metra visokem kaktusu

bujno cvetje. Še posebej ji uspevajo pelargonije, upravičeno pa je ponosna tudi na surfinije in asparaguse.

Dobrodelni turnir za malega Marka

Velesovo – Jutri, v soboto, ob 14. uri bo na nogometnem igrišču v Velesovem tretji dobrodelni turnir v organizaciji Aleksandre Česen in Jožeta Bukovinskega. Tokrat bodo sredstva zbirali za enajstletnega Marka, ki ima prirojeno napako na srcu in deformacijo obeh nog, zaradi česar je preстал že več kot dvajset operacij. Pred kratkim se mu je ponudila priložnost operacije na Floridi, po kateri bi lahko »odvrgel« opornici. Zdravstveno zavarovanje krije stroške operacije in rehabilitacije, na pa tudi zdravljenja in stroškov bivanja v Ameriki, zato bodo sredstva zbirali tudi z dobrodelnim nogometnim turnirjem. Udeležili se ga bodo športniki z Gorenjskega, obiskal pa ga bo tudi znani slovenski nogometaš. Potekala bo tudi licitacija dresov.

Višje cene radovljiških vrtcev

Radovljica – Cene programov radovljiških vrtcev se bodo že prihodnji mesec v povprečju zvišale za šest odstotkov, je v sredo potrdil radovljiški občinski svet. Zvišanje cen je predvsem posledica višjih stroškov dela, so pojasnili na občinski upravi. Tako bo od 1. julija cena programa za prvo starostno obdobje 495 evrov, za drugo starostno obdobje 380 evrov, za kombinirane oddelke in oddelke za otroke od treh do štirih let starosti pa 412 evrov. Povprečno plačilo staršev sicer znaša 35 odstotkov cene programa, kar pomeni, da bodo položnice mesečno višje za od 6,5 do 10,6 evra.

vremenska napoved

Danes bo dopolne oblačno s padavinami, sprva kot nevihtami, ki bodo lahko tudi močnejše. Možni bodo močni nalivi in sunki vetra. Popoldne bodo padavine ponehale in razjasnilo se bo. Jutri in v nedeljo bo sončno in sveže. Jutri jutraj bo po nižinah megla.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

17/16 °C

SOBOTA

9/20 °C

NEDELJA

9/21 °C

